Eden Phillpotts

CASTELUL GROAZEI

EDITURA SĂGETĂTORUL

EDEN PHILLPOTTS

CASTELUL GROAZEI

EDITURA SĂGETĂTORUL
— 1990 —

CASTELUL GROAZEI

de EDEN PHILLPOTTS

I

DUPĂ VÎNĂTOARE

Intrarea palatului Chadlauds era străjuită de doi stîlpi de cărămidă, împodobiți fiecare cu cîte o sferă imensă de granit. În spate, se întindea parcul, ai cărui copaci desfrunziți aproape în întregime de toamna tîrzie, salutau soarele la asfințit cu ultimele lor frunze de culoarea aramei. Printre trunchiuri, ca un răsuflu tainic al pămîntului, se zărea o ceață subțire albastră, care anunța gerurile viitoare. Aerul era rece și cornul lunii se afla în partea asfințitului.

O adunare de opt bărbați și trei femei înainta prin falnica intrare. Discutînd, intrară în parc și se apropiară de palat. Un bătrîn ieși din chilia portarului, ascunsă după un grup de dafini și deschise porțile mari ferecate, construite în stilul fastuos al Renașterii italiene. Pe porți se puteau distinge armele unei familii străvechi. Deasupra era coroana și dedesubt lozinca actualului proprietar Chadlauds, care în ciuda faptului că fusese crescut în respectul tradiției, se fălea mai puțin cu armele străbunilor săi, cît mai ales prețuia distincțiile pe care le dobîndise el singur în război. Sir Walter Lennox, al cincilea baron în familia sa, era acum un om bătrîn. Generozitatea lui seducătoare, principiile sale patriarhale, marea sa bogăție și felul copilăresc în care cunoștea viața, îl făcuseră peste tot iubit și stimat. Dacă însă trecea în ochii arendașilor săi drept un model de stăpîn și dacă servitorii săi îl venerau din motive lesne de înțeles, vecinii săi mai prost situați, îl pizmuiau și-l batjocoreau din pricina vanității sale. Totuși știa să-și

ferească averea de risipă și se minuna doar cum unii oameni își creează dificultăți din chestiuni care pentru el era așa lesne de rezolvat.

În seara aceea, după puțină muzică, oaspeții trecură în sala de biliard. În timp ce majoritatea bărbaților erau mulțumiți ca după o aspră zi de vînătoare să se poată odihni în fața căminului, Sir Walter care toată ziua fusese călare, era încă odihnit și începu să joace.

— Fără scuze, Henry! se adresă el unui tînăr care se așezase comod într-un fotoliu în afara cercului celorlalți și care tresări ca răpit din gîndurile sale. Privirea sa era îndreptată asupra unei femei care sta mînă în mînă cu un bărbat în fața căminului.

Cei doi se priveau reciproc, așa cum se contemplă de obicei amorezații cînd sînt singuri, ca și cum ar fi fost logodnici și nu căsătoriți de vreme îndelungată. Păreau pe altă lume, dar nimeni dintre cei prezenți nu găsi ceva de rîs în atitudinea lor.

— Cu plăcere, unchiule, zise Henry Lennox și se ridică să vină la biliard.

Era un tînăr înalt, lat în umeri și blond. Avea ochii căprui, iar gura cu bărbia erau frumos desenate. Trăsăturile feții sale mărturiseau o intensă muncă intelectuală.

Sir Walter își marcă 30 de puncte și pierdu prima bilă. Seniorul de Chadlauds era mic de statură, dar se ținea foarte drept. Avea o figură ce se regăsește des la bărbații de vîrsta sa, dar cu o expresie puțin comună la un om de aproape 70 de ani. Viața nu-i pusese niciodată probleme grele, și cu inteligența lui mediocră luase totul așa cum i se oferea. Prin perspectiva fermecată a unei bune sănătăți, a unui caracter voios și unei mari bogății, viața-i apărea ca un prilej de nesfîrșită desfătare. „Nu-ți trebuie decît răbdare și puțin cap“ obișnuia el să spună. Sir Walter purta monoclu. Părul începea să i se rărească dar favoriții săi erau încă destul de lungi. Fața sa desmințea firește concepția lui despre viața, căci era brăzdată de sbîrcituri adînci. Putea fi luat drept un general bătrîn, dacă nu cunoșteai firea sa amabilă și întrucîtva ușuratică.

Bătrînul nu era deloc unilateral. Își dadea foarte bine seama că în jurul său se agita o lume întreagă, cu totul deosebită de a lui. Toată viața lui nu fusese tulburată de

vreun eveniment nefericit, doar o iubire neîmpărtășită în tinerețe și o căsătorie tîrzie. Acum era văduv și nu avea nici un fecior, lucruri care după părerea lui contribuiau la fericirea prezentă. Se mîngîia cu comoda afirmație că el îndurase tot atîtea necazuri ca oricare din strămoșii lui.

Unicul său copil și nepotul său, Henry Lennox, fuseseră crescuți împreună și aveau amîndoi cam 26 de ani. Tînărul era moștenitorul său și avea să ajungă cîndva un Chadlands. O căsătorie între fiica și nepotul său fusese speranța bătrînului și tînărul nu avea nimic împotrivă, căci o iubea pe Mary și între ei doi se stabilise o înțelegere tacită. Erau prieteni din copilărie, deși numai la bărbați prietenia se poate transforma în iubire, căci Mary știa doar că această căsătorie era o dorință arzătoare a bătrînului și că, cu timpul va ajunge oricum acolo.

La izbucnirea războiului nu erau încă logodiți. Henry plecase de la școala militară la regimentul 5 din Devonshire, iar verișoara lui intrase la Crucea-Roșie în Plymouth. Fusese trimis în Mesopotania unde se îmbolnăvise de friguri galbene. Se duse în India și apoi rechemat pe front, luptă împotriva Turcilor. Nenorocirea făcu să nu primească nici un fel de decorație, și în sfîrșit în grele împrejurări reuși să-și îndeplinească datoria. Totuși, mai grea decît dezamăgirea pe care i-o provocase războiul, fusese trădarea lui Mary, în inima căreia încolțise dragostea pentru altul. Henry se văzu la marginea disperării. Era un om amabil, un adevărat Lennox, cu studiile făcute la Hanow, unde la 19 ani fusese campionul școlii la aruncarea cu greutatea. În timpul cît stătuse în Orient se mai ocupase cu boxul, dar odată cu sfîrșitul poveștei sale de iubire, fu cuprins de patima poeziei și spre marea mirare a familiei sale, scrisese un volum întreg de poezii inofensive.

Mary Lennox se măritase în timpul războiului cu căpitanul Thomas May, greu rănit în Iutlanda. El se amorezase de fata fermecătoare și modestă, jurînd că-i scăpase viața. Era un bărbat chipeș de vreo 30 de ani, cu mustața neagră, ochii sumbri și de un temperament pasionat. Era unicul fiu al preotului din Somerset, Septimus May. Nu cunoștea pe Mary Lennox decît ca „Sora Mary“ și pentru prima oară în viața lui se îndrăgosti pătimaș. În ziua în care simți că viața lui era în afară de orice pericol ceru mîna

„sorei Mary", care fiindcă-l iubea și ea, i-o acordă îndată. Nici măcar numele nu i-l cunoştea pe vremea aceea.

Această întîmplare sufletească o înrîuri enorm pe Mary. În urma îndemnurilor părintești se convinsese că înclinația pe care o avea pentru Henry reprezenta maximul sentimentului pe care-l poate inspira un bărbat. De abia acum simți ea ce înseamnă adevărata iubire și că nu se mai putea căsători cu altcineva.

Nu mai putea concepe cum caii, cîinii și pescuitul umpleau pînă atunci întreaga ei existență. În acest sens scrisese ea scrisori lungi vărului său. Evident că ea nu arăta motivele schimbării, dar el citi printre rînduri și înțelese că nu numai războiul dar și iubirea îi schimbaseră atît de mult ideile. Nu se mînie, căci ea nu-i dăduse niciodată iluzii în privința sentimentelor pe care le nutrea pentru el, deși îl așteptase mult timp ca ea să sfîrșească prin a-l iubi. Fericirea aceasta fusese însă sortită altuia. Nu fu deloc surprins cînd primi vestea logodnei. Atunci scrise el cea mai dificilă scrisoare din viața lui, în care se trudi să facă haz de iubirea lor de tinerețe, spre a-i cruța fetii orice fel de remușcare. Tatăl ei la început nu se prea învoise, dar își iubea prea mult fiica și se lăsă ușor convins de faptul că numai iubirea adusese cu sine această schimbare sufletească atît de fericită. De asemenea, înțelese că pentru prima dată Mary era îndrăgostită. Totuși nu vroia să-și dea consimțămîntul pînă cînd nu-l vede pe alesul ei și nu-și va culege toate informațiile despre el. Mary nu era însă cîtuși de puțin neliniștită, deoarece era sigură că Thomas May era omul care să placă tatălui ei.

Asta se și întîmplă. Căpitanul era un om de onoare. Cînd află cui ceruse mîna, era atît de surprins, încît Mary se sperie că-și va lua cuvîntul înapoi. „Dacă nu l-aș fi amenințat cu disprețul meu și cu pedeapsa pentru neîndeplinirea promisiunii de luare în căsătorie m-ar fi părăsit" spusese ea odată.

Acum erau căsătoriți de șase luni și Mary ședea mînă în mînă cu Tom în fața căminului. El era în concediu și peste o zi două trebuia să se întoarcă pe vas în Plymouth. Socrul său îi promisese că va vizita crucișătorul, deși pînă atunci nu se interesase deloc de marină. Totdeauna neamul Lennox-lor fuseseră ofițeri sau preoți.

Partida de biliard continuă și Henry ajunse la egalitate cu unchiul său la 80 de puncte, terminînd partida cu o serie de 15. Apoi jucară Ernst Travers cu soția lui, vechi prieteni ai lui Sir Walter. Travers era din Suttolk și fusese șeful clasei lui Sir Walter la Eton. De atunci rămăseseră buni prieteni și nu trecea vreun an fără ca ei să se viziteze reciproc.

Sir Travers era un bogătaș. Înalt și lat în spate, arăta cu cei 65 de ani ai săi ca un pădurar. Soția lui cu zece ani mai tînără era iubitoare de plăceri, dar după părerea ei își făcuse datoria cu vîrf și îndesat, prin cei doi băieți și o fată pe care-i dăruise lui Travers. Erau niște oameni comuni dar plăcuți care trăiau numai între cei de teapa lor. Războiul ce-i mai așezase puțin prin pierderea fiului lor cel mai mic.

Nelly Travers cîștigase partida, la care de altfel avusese 80 de puncte înainte. Apoi Tom May invită la biliard pe o doamnă tînără, o adevărată Diana, care nu trăia decît pentru sport și care era invitată împreună cu unchiul ei Felix Fayre Michell. Millicent Michell refuză mulțumind.

— Am vînat azi șase prepelițe, un iepure și doi fazani, și asta-mi ajunge, zise ea. Bărbații care se aflau acolo erau toți bogați, aparținînd aceleiași clase sociale, dar nici unul nu era destul de inteligent ca să-și fi creat o situație în lume, în afara celei moștenite de la strămoșii lor. Dacă ar fi fost vreunul dintre ei nevoit să-și cîștige singur existența, nu ar fi ajuns cu siguranță decît la o situație extrem de modestă. Doar cel mai tînăr dintre ei putea oarecum să ajungă vestit prin volumașul său de poezii de război.

Și totuși asupra acestor oameni comuni avea să se abată o întîmplare extraordinară și unică în felul ei. Soarta care pînă atunci lăsase să li se scurgă viața fără nici un accident, avea să-i lovească pe toți peste 12 ore. Aveau de suferit o întîmplare atît de neasemuită și nemaiauzită, care avea să străbată nu numai la rudele, prietenii și cunoscuții lor, dar avea să intereseze lumea întreagă.

Cei mai mulți nu făceau decît să se apropie de grozava taină dar și asupra lor cădea o rază din strania întîmplare. E ușor de prezis atitudinea și părerile pe care oamenii loviți de această întîmplare le-au luat, dar nu se putea ridiculiza spaima, uimirea și interpretările lor naive. Nici ceilalți mai

inteligenți și obișnuiți cu enigmele omenești nu ar fi fost capabili de mai mult într-un asemenea caz.

Dacă cel care vorbise primul ar fi știut cîtă spaimă și întristare va pricinui forma sa, desigur că ar fi renunțat la ea.

Femeile se retrăseseră, iar bărbații admirau Whley-ul lui Sir Walter. Acesta aprinse o țigară de foi și se adresă ginerelui său:

— Mîine-i slujbă la biserică, Tom. Ai uitat? Odinioară mergeai de două ori pe săptămînă la biserică.

— Lasă că are Mary grijă!

— Și tu Henry?

— N-am să uit, unchiule.

Sir Walter își iubea mult nepotul, a cărui durere o înțelese și în care vedea un demn urmaș. Dealtfel, deși se cunoșteau deabia de o săptămînă, Tom și Henry deveniseră buni prieteni.

— Mai vrea cineva un păhărel de whisky? întrebă Sir Walter ridicîndu-se. Totdeauna obișnuia să se retragă în camera lui la orele 12 punct. Astăzi însă despărțirea se tărăgăna. Tom May spuse:

— Mi se pare că Fayre Michell nu a auzit povestea sfîntului și Mr. Travers ar mai bea bucuros ceva, tată! A muncit cît zece azi.

— Habar nu aveam de prezența unei fantome în casa asta, zise Fayre Michell. Supranaturalul mă interesează foarte mult. Dacă nu te oprește ceva...

— Cum, exista o stafie aici, Walter? întrebă Ernst Travers. Nu mi-ai povestit niciodată nimic.

— Mofturi, făcu un ofițer destul de tînăr înaintat în război colonel.

— Eu nu aprob această atitudine, Vane. Poate că stafia noastră-i un moft, poate că nici nu există. Asta-i și impresia mea, dar orice generalizare e falsă. Nu ai dreptul să spui că toate spiritele sînt mofturi, căci nu o poți dovedi, iar faptele vorbesc împotriva d-tale!

— Scuzele mele, răspunse Vane. Nu știam că credeți.

— Cred cu tărie.

— Și eu, se amestecă Travers, și soția mea, care a văzut odată spiritul unui prieten.

— Spiritismul nu are nimic comun cu stafiile, zise Fayre Michell, un om slab cu părul cărunt. Era înalt, svelt și fusese veteran în război.

— Ca un creștin ce sînt, luă cuvîntul Sir Walter, cred în duhurile celor morți, dar că ei ar voi să se întoarcă la noi, sau să ducă pe alți oameni în lumea lor, asta-i o credință nelegiuită.

„Nu cred că există medii care să ne poată pune în legătură cu lumea cealaltă. Sînt toți niște șarlatani. Dar cine poate tăgădui din apariția și recunoașterea spiritului celor decedați? Ginerele meu vă poate istorisi un caz. Un om pe care-l cunoștea, voia să călătorească cu vaporul Lusitania.

„Cel mai bun prieten al lui, mort în lupta de la Marna, i-a apărut noaptea și l-a prevenit. Nu a auzit vreun cuvînt, dar a primit un semn formal să renunțe la călătorie. Așa-i Tom?

— Chiar așa. Și Jack Thwarton, acesta era numele prietenului meu, povesti totul amicilor cu care voi să facă această călătorie. Trei i-au urmat sfatul, iar un al patrulea a plecat și s-a înecat.

— Adevărat că duhurile morților apar uneori, zise Ernst Travers, dar nu la pofta noastră, și fără să se apuce să miște mobilele. Nu le putem telefona, și nici nu putem întrebuința pe alții drept mesageri. Astfel de idei degradează viața de apoi. Cum să credem că duhurile noastre își păstrează înfățișarea și calitățile lor omenești după moarte?

— Și năluca din casa d-tale, Sir Walter? întreabă Fayre Michell. Mai toate casele vechi au astfel de povești. E o fantomă a familiei? Și într-adevăr există? Apare doar într-un loc anumit al casei sau al grădinii? Nu întreb din curiozitate. E un lucru foarte interesant, dacă-l iei cum trebuie, de pildă așa cum se procedează în societatea spiritistă al cărui membru sînt.

— Nu pot afirma că avem o nălucă aici, zise Sir Walter. Toate casele vechi au astfel de legende, și într-o cameră sau într-un coridor sînt lucruri misterioase. Casa aceasta a fost clădită pe vremea Tudorilor și de atunci mereu mărită și renovată. Ultima cameră de pe coridorul cel lung are o reputație proastă, deși cît știu eu nimic nu a apărut acolo, nici tatălui nici bunicului meu. E o cameră de dor-

mit, pe care v-o pot arăta dacă doriți. O întîmplare foarte tristă s-a petrecut acolo acum vreo 12 ani, doi ani după moartea soției mele, cînd Mary era încă un copil.

— Dacă lucrurile astea te întristează atunci mai bine renunțăm, observă Ernst Travers.

— M-au întristat mult pe vremuri, dar acum totul aparține trecutului și pot vorbi liniștit. Totuși trebuie să vă povestesc un fapt întîmplat pe vremea tatălui meu, care nu are nici o legătură cu celălalt fapt dar care aparține totuși povestei, ca să spun astfel.

„În camera cenușie s-a întîmplat un caz de moarte. Printr-o pornire nejustificată nu găzduiam niciodată musafiri în acea cameră, care cît își amintea tatăl meu servise totdeauna drept cameră de vechituri. Dar cu prilejul unui Crăciun, cînd casa era plină de invitați, sosi o soră a tatei, o femeie curioasă care făcea totdeauna contrariul de ce se putea aștepta. Nu luase niciodată parte la o petrecere în familie, dar acum sosi cu credința, că acesta era ultimul ei Crăciun și că voia să-l petreacă lîngă fratele ei, șeful familiei. Puși în încurcătură de această surpriză, ai casei, după dorința expresă a energiei bătrîne hotărîră s-o găzduiască în camera cenușie. Seara venise la culcare și a doua zi dimineața fu găsită moartă. Tocmai voise să se așeze în pat cînd a surprins-o moartea. Mătușa mea avea 68 de ani, era după o călătorie obositoare și în plus cinase mai mult decît copios. Camerista era în afară de orice bănuială și doctorul nu văzu nimic extraordinar în această moarte subită.

„Acum 12 ani, Mary căpătase o aprindere la plămîni, și ne trebuia urgent o îngrijitoare, căci bona ei, Jane Bond, care și acum mai trăiește la noi, nu putea veghea zi și noapte. Astfel sosi la Chadlauds, „Sora Fonester“. Era slăbuță dar vrednică și simpatică. Voia să aibă odaia de dormit cît mai aproape de cea a pacientei, de aceea refuză camera ce i-o dădusem.

— De ce nu alături? întrebase arătînd camera cenușie. La spusele mele că odaia avea o reputație proastă întreba: Cum are reputație proastă? Nu e sănătoasă?

„I-am spus că se zice că odaia are o influență rea, și că are strigoi. Nimeni n-a văzut nici n-a auzit ceva, dar eu nu-mi luam răspunderea de a găzdui acolo pe cineva fără a-l încunoștiința despre reputația camerii.

— Nu mă tem de stafii, Sir Walter, rîse ea, și țin neapărat să rămîn în camera asta. Trebuie să fiu cît mai aproape de camera pacientului.

„Servitorii fură anunțați și aranjară camera care de fapt este foarte drăguță. Totuși eu aveam un sentiment neplăcut pe care însă l-am subordonat grijii pentru Mary, precum și disprețului fățiș, pe care Sora Fonester îl arăta pentru superstițiile mele.

„Odaia cenușie este o cameră mare, comodă, cu o fereastră spre răsărit. Sora era încîntată și continuă să glumească asupra temerilor mele.

— Sper că după plecarea mea, nu veți mai spune că odaia aceasta e umblată, zise ea.

„Mary se simțise de la început atrasă către ea și prezența sorei părea să-i facă bine. Cum eu nu mă depărtam de patul fetiței, mi-am putut da seama de îndemînarea sorei Fonester.

„Spre seară copilul adormise și Jane Bond trebuia să preia veghea de la opt înainte. Sora se retrase și dădu porunca să fie trezită la șapte dimineața, și chiar mai devreme dacă ar fi fost nevoie. Am mers la culcare tîrziu, pe la orele două noaptea și nu m-am trezit decît la glasul servitorului, ale cărui spuse mă făcură îndată să sar din pat. Sora Fonester fusese trezită la șapte fără să dea vreun răspuns. Ușa era zăvorîtă pe dinăuntru și camerista nu putuse intra. Menajera și Jane Bond strigară și fără a obține vreun răspuns. Atunci au venit la mine.

„Am dispus ca să se forțeze ușa. Între timp sosi doctorul Mannering, cel care a fost azi la vînătoare cu noi, și care îngrijea de Mary. Îi povestii ce se întîmplase. Vizită întîi fetița, apoi se întoarse tocmai cînd reușisem să forțăm ușa. Mannering și menajera, d-na Forbes, intrară în cameră, iar noi ceilalți rămaserăm afară.

„Doctorul mă chemă înăuntru, Sora Fonester zăcea în pat și părea trează deși dormea somnul de moarte. Ochii erau ficși, dar corpul se răcise de mult. Mannering declară că moartea survenise de cîteva ore. Afară de o paloare firească dealtfel, nu era nici un alt semn de moarte. Expresia feței arăta uimire, dar mie mi se păru că arăta chiar așa cum fusese în clipa cînd îmi urase noapte bună.

„În odaie toate erau la locul lor. Fereastra era deschisă, perdelele trase și lumina soarelui inunda camera. Biata ființă murise fără nici un zgomot, căci în liniștea nopții, Jane Bond ar fi auzit orice sunet suspect. Nu-mi venea să cred că ne aflam în fața unui cadavru, dar trebuii să mă obișnuiesc cu această idee, căci toate încercările de reînsuflețire ramaseră fără rezultat. Evident că au avut loc cercetări și Mannering a chemat un prieten din Plymouth care le-a condus. Raportul care rezultă, contribui la mărirea tainei căci nici o cauză naturală nu putea explica moartea. Viața părăsise corpul acela fără vreo pricină vizibilă. Nu era nici urmă de otravă, iar informațiile luate arătau că fusese mult iubită de colegele ei. În zadar căutară doctorii o cauză științifică a morții ei. Doctorul Mordered din Plymouth era neliniștit după cum mi-a povestit mai tîrziu Mannering. Știința se izbește deseori de cazuri care o depășesc, dar se preface a le ignora. Nu vede în ele decît o limitare a rațiunii umane și uită că sîntem înconjurați de taine ca de un vestmînt și că zilnic sîntem împrejmuiți de apariții necunoscute pe care noi oamenii nu le putem explica.

„Rudele sorei Fonester, mama și o sora, sosiră la înmormîntare care avu loc lîngă cavoul familiei noastre. Și azi Mary are grijă de acest mormînt, deși pentru ea totul numai reprezintă decît un simplu nume, afară de amintirea glasului gingaș și blînd al îngrijitoarei.

Sir Walter rămase gînditor și zăbovi o clipă. Toți tăcură pînă cînd el începu din nou.

— Asta-i povestea camerei cu sfafii, cît o știe generația noastră. Nu se știe ce s-a întîmplat mai înainte. Tata nu avea decît amintiri confuze cărora de altfel nu le dădea nici un fel de importanță. Dar după o întîmpinare atît de curioasă și de tragică, înțelegeți de ce nu mai există pentru mine această odaie și de ce nu las musafirii înăuntru.

— Tu pui într-adevăr în legătură odaia cu moartea sorei, Walter? întrebă Travers.

— De fapt, nu, Ernst. Mai ales pentru ce nu cred că Dumnezeu să îngăduie unui duh rău să aibă putere asupra oamenilor și să-i nimicească fără nici un motiv. Cauzele morții sorei Fonester depășesc înțelegerea noastră. Dar de ce să ne închipuim astfel de lucru imposibil? Și acum mai cred că o examinare mai amănunțită a cadavrului ar fi

dat la iveală o cauză naturală a morții. Știința mai greșește însă de multe ori.

— Credeți că a fost o moarte naturală și că medicii n-au știut să găsească pricina? făcu Vane.

— Asta-i părerea mea. Firește nu i-am spus-o lui Mannering. Dar la ce concluzie ar putea ajunge un om rațional? Se înțelege că nu tăgăduiesc orice supranatural, dar e o slăbiciune să explicăm toate în felul acesta.

— Crezi că stafiile sînt legate de un anumit loc? repeta Fayre Michell întrebarea sa.

— Nicidecum. E o prostie să crezi că spiritul unui om rămîne legat de locurile care i-au fost mai dragi în viață! Să fim raționali, Felix. Dumnezeu care ne-a dăruit rațiunea nu poate fi atît de rațional.

— Nimeni nu poate totuși tăgădui că există multe lucruri ciudate a căror cauză scapă puterii minții omenești, se amestecă Travers.

— Asta este și de aceea am încinat camera cenușie și am șters-o din numărul odăilor mele. Actualmente e plină cu vechituri și cu tablouri de familie, care ar fi trebuit arse pînă acum dar cine știe, poate că vor fi din nou folosite.

— În orice caz nu de mine, răspunse Henry Lennox. Nu țin nici eu la ele, căci n-au nici o valoare artistică.

Arată-ne odaia, tată, zise May. Mary m-a dus odată acolo și mi s-a părut că-i cea mai frumoasă din tot castelul.

— E adevărat, zise Henry. Mary crede că ar trebui să-i spunem nu camera cenușie, ci camera roza.

— Cine vrea, să poftească, spuse Sir Walter. O vom vedea în drum spre camerele noastre. Ia cheia Henry. Vezi că e în biroul meu și are o tăbliță cu inscripția: „Camera cenușie".

II

PROBA

Ernst Travers, Felix Fayre Michell, Tom May și colonelul Vane urmară pe Sir Walter pe coridorul care ținea tot castelul, de-a lungul camerelor de dormit. Merseră pînă la capăt, unde Sir Walter luă o lanternă care spînzura în fața ușii.

— Nu-i lumină în această cameră, explică el, deși eu am nstalat și aici lumina electrică. Tata însă s-a împotrivit.

Henry aduse cheia, ușa se deschise și lumina năvăli înăuntru. Camera avea tavanul sculptat și pereți tapetați în culoarea argintului, cu trandafiri mari roșii. O fereastră mare se deschidea spre răsărit și una mai mică spre sud. Sub fereastra cea mare era o banca sculptata, pe peretele opus era un cămin, cîteva scaune de asemenea sculptate și într-un colț o duzină de tablouri îngrămădite unul peste altul. Două scrinuri masive și un lavoar frumos completau mobilierul. Un pat sculptat, baldachin spaniol, se afla în mijloc. Podeaua era acoperită cu un covor gros cenușiu, iar pe unul din scrinuri se găsea o statuetă înfățișînd parnoul lui Praxiteles. Camera făcea o impresie foarte agreabilă. Nimic întunecat sau misterios nu părea să se ascundă acolo.

— Vă puteți închipui o încăpere mai fermecătoare, zise Fayre Michell.

— Walter, de ce ascunzi aici atîtea lucruri frumoase? Trebuie să fie și foarte valoroase în același timp, făcu la rîndul său Travers.

— Asta mi-am spus și eu de multe ori, răspunse proprietarul. De fapt sînt foarte prețioase. Lordul Bulsover mi-a oferit o mie de lire sterline pentru aceste două scaune, dar nu socotesc frumos să vînd ceea ce am moștenit. Bunicul meu avea o pasiune pentru mobile și obișnuia să colecționeze antichități de pe continent, în special din Spania.

— Zău, e păcat să ții încuiate atîtea lucruri frumoase, unchiule, zise Henry. Mary ar lua bucuroasă cîteva din ele.

— Ai să faci ce vrei cînd vei fi capul familiei. Atunci vei putea să arunci și coarnele, pieile și armele mele, pe care știu că nu le poți suferi. Ai răbdare, Henry. Și acum să mergem la culcare. E aproape miezul nopții.

Tom îi aminti scopul vizitei lor.

— E nemaiauzit să crezi o astfel de reputație celei mai frumoase camere, și apoi să încui, zise el. Tată, tu te-ai obișnuit cu ideea asta, deși știi ca totul e o prostie. Lui Mary îi place foarte mult camera asta. Îți fac o propunere. Lasă-mă să dorm aici noaptea asta și dacă mîine sînt teafăr poți s-o folosești din nou fără teamă. Tu singur ai spus că nu crezi să poată face vreun rău cuiva. Lasă-mă să dorm aici

— Nu, Tom, în nici un caz, refuză Sir Walter. E prea tîrziu ca să-ți mai argumentez, dar nu mi-ar place așa ceva. Apoi părăsi camera urmat de ceilalți. Henry puse lanterna la loc și primi de la unchiul său cheia.

— Du-o în biroul meu. Nu vreau să mai cobor pentru atîta lucru. Toți se îndreptară spre camerele lor afară de Lennox și May, care coborau tăcuți scările. Cînd ajunseră destul de departe spre a nu fi auzit, Henrv începu:

— Ascultă, Tom, mi-ai dat o idee. Am să înoptez în camera cenușie. Mîine voi povesti totul unchiului și vom spulbera orice superstiție.

— Foarte bine, amice, numai că trebuie să schimbi puțin planul. Eu am să dorm acolo pentru că eu am avut primul ideea asta.

— Nu se poate. Nu ți-am dat voie.

— Eu n-am auzit, nimic.

— Ba ai auzit. Toți am auzit. Dealtfel misiunea mi se potrivește mai bine mie. Eu voi fi stăpînul castelului și e datoria mea să lămuresc această poveste cu stafii. E ridicol să ții încuiată o astfel de cameră, și mi-e rușine de unchiul Walter.

— Sigur că-i o prostie, dar eu sînt foarte pornit acum. Doresc aștept să mă întîlnesc cu o stafie, nădăjduind că există în realitate. Te rog foarte mult să mă lași pe mine. Eu am fost primul care am avut această idee. Dealtfel nici nu cred în lucruri supranaturale.

Continuară convorbirea în sala de biliard. Tonul devenise violent, căci amîndoi erau foarte hotărîți. Henry era ferm în părerile lui, în timp ce Tom se afirma ca absolut necredincios.

— E o prostie cînd se afirmă că marinarii sînt superstițioși. Eu unul, în orice caz nu sînt. Viața este un fenomen chimic, fără nici un fel de hocus-pocus. Totul e organic. Viața depinde de materie și cînd procesul chimic încetează, organismul moare. Cînd omul a încetat de a respira, a murit, și totul s-a terminat.

— Ce spui atunci despre germenul vital? Biologii nu pot nărui teoria vieții.

— Biologii mai tineri nu cred în teoria germenului vital, care ar fi nemuritor. E o simplă teorie care n-a putut fi dovedită. Cînd moare cineva, germenul vital nu părăsește

corpul, ci moarte și el împreună cu inima, cu inteligența și cu tot ceea ce aparținea acelui individ.

— Și asta-i tot o teorie nedovedită. Noi habar n-avem ce-i viața, și nici nu putem s-o vrem pe cale artificială.

— Totuși, prin analogie, obiectă Tom. Viața-i viață, și o ciupercă-i tot atît de vie ca o scrumbie, o urzică, tot atît de vie ca un stejar, și un stejar tot atît de viu ca tine. Ce devine germenele vital al unei stridii pe care ai înghițit-o?

— Vasăzică nu crezi într-o viață dincolo de moarte?

— Asta-i doar o presupunere, Henry? Cine n-ar vrea să creadă! Dacă am fi însă siguri de viața de apoi, cum s-ar mai schimba viața aici pe pămînt. Dar eu am impresia că oamenii care afirmă căci cred cu tărie în viața de dincolo, sînt tot atît de legați de viața de pe pămînt, ca și mine, care nu cred.

— Asta se înțelege de la sine. Tu nu poți ști ce le pretinde credința lor?

— Și de ce să cred? Fiindcă nici unul nu cugetă mai adînc asupra acestor lucruri. Cînd se duc la biserică se găsesc într-o stare de visare cu privire la viața lor viitoare și cînd se întorc acasă au uitat totul.

Lennox aduse din nou discuția la punctul de plecare.

— Deoarece nu crezi în duhuri, în timp ce eu doar mă îndoiesc, mie mi se cuvine dreptul de a dormi în camera cenușie. Stafiile urăsc oamenii care nu cred în ele. Poate că, cu mine se vor purta bine, în timp ce cu tine s-ar putea să fie rele.

— Asta și vreau, rîse Tom. Vreau să discut cu stafia și să-i spun cît de ridicolă este.

— Oricum, în camera cenușie a murit o femeie fără nici o cauză vizibilă.

— Poate că a murit din motive pe care încă nu le-am cunoscut.

— Tu ești însurat, încercă Henry un nou argument. După mine n-ar avea cine să mă plîngă.

— Prostii!

— Oricum, știi bine că Mary n-ar fi de părerea ta.

— Asta-i adevărat, dar ea nu va afla decît mîine. Ea doarme în camera ei din copilărie și ar fi prea neliniștită să mă știe alături, în camera cenușie. Nu mă crede prost, căci nimeni nu ține la viață mai mult ca mine. Dar eu sînt

convins că totul nu-i decît o nerozie și tu la fel. Amîndoi știm că nici umbră de vreo putere supranaturală nu există în camera cenușie și sînt sigur că n-ai putea rezista ispitei de a dormi acolo, dacă ai știi că te așteaptă ceva periculos. Ești mult mai prudent, ca mine, de aceea te rog să cedezi.

Lennox declară că nu se temea de vreo primejdie personală. Pendula bătu ceasul douăsprezece. Tom făcu o propunere.

— Fiindcă ești așa de perseverent, hai să tragem la sorți. Cîștigătorul va dormi în camera cenușie. Asta-i cea mai bună soluție.

Henry primi. Traseră la sorți și Tom cîștigă. Henry părea indispus. Tom îl consolă:

— Mai bine așa, dragul meu. Ești prea nervos și obosit. Pe deasupra mai ești și poet. Eu n-am nervi, dorm orișiunde. Dacă dorm bine într-un submarin cu atît mai ușor îmi va fi să dorm într-o cameră frumoasă, chiar dacă-i vrajită. Împrumută-mi doar revolverul

Henry tăcu și Tom se ridică.

— Sînt mort de oboseală, continuă el. Doar fantoma reginei Elisabeta a Angliei ar putea să mă mai trezească

— Te rog să mă crezi, că nu vreau să-ți mai pun piedici, căci ai cîștigat la sorți. Dar, te rog nu rîde, am o presimțire că-i mai bine să lași totul baltă. Nu sînt nervos cum sînt ceilalți. Firește, nu mai am intenția să dorm acolo, dar te rog foarte mult ca nici tu să n-o faci.

— De ce?

— Nu poți face nimic împotriva presimțirilor. Am impresia că-i mai sigur să nu facem nimic. Nu-ți pot explica prin cuvinte. E o simplă presimțire.

— In ce sens?

— Nu pot ști, dar te rog să renunți.

— Te-ai fi dus dacă ai fi cîștigat la sorți?

— Probabil.

— Asta înseamnă că presimțirea n-a venit decît fiindcă am cîștigat eu. Vrei să mă înspăimînți!

— Nu, dar e o deosebire dacă te duci tu sau eu. Nu sînt sentimental, dar cunoști trecutul meu. Știi că am iubit-o pe Mary din toată inima. Ea n-a știut nimic și poate că nici eu nu mi-am dat seama. Totul a trecut însă și acum nimeni nu vă dorește mai multă fericire ca mine, și tocmai de aceea

trebuie să mă înțelegi. Odată cu sfîrșitul iubirii mele și viața mea a luat altă direcție. Eu nu mai pun prea mult preț pe viață și dacă mi s-ar întîmpla ceva, n-ar fi mare pagubă. Cu tine e altceva. De ce să înfrunți fără rost un pericol, fie real fie închipuit. Repet: cînd spun asta mă gîndesc la Mary.

— Dar eu nu văd nici o primejdie.

— Da, dar ascultă-mă. Nici eu nu vedeam, dar acum n-o mai pot nega. Îți spun serios, și-ți jur pe viața mea că e ceva necurat. Nu susțin că ar fi mîna vreunei puteri supraomenești, dar am impresia din ce în ce mai puternică a unui mare pericol ce se apropie.

— Ce-i cu tine, Henry?

— Asta-i convingerea mea, Tom. Ascultă-mă, te rog.

Tom se înroși ușor, goli paharul și se ridică.

— Dacă vrei să mă împiedici, ai ales o cale cam ciudată. Asta trebuia spre a-mi întări hotărîrea. Dacă simți într-adevăr vreo urmă de primejdie, atunci precis am să dorm acolo.

— Cel puțin lasă-mă să-ți țin tovărășie.

— Stafiile nu se arată la doi inși deodată. Cînd fac așa ceva, o fac singur. N-ai decît să-ți încerci mîine norocul. Mary doarme alături. Dacă voi zări vreo fantomă medievală, atunci am s-o chem și pe ea.

— Te rog, Tom fă-mi hatîrul acesta.

— Orice, afară de asta. E prea tîrziu. Nu poți pretinde din partea mea ca să cedez în ultimul moment presimțirilor tale. Am cîștigat și nu te pot asculta.

— Bun. Am spus tot ce trebuia și găsesc că ești cam încăpățînat. Totuși nu sînt o babă așa cum crezi. Îți place să faci ce vrei. Mi-e indiferent, dar rugămintea mea se adresase unui alt om.

— Să lăsam asta. Vrei să-mi dai cheia și revolverul tău? Al meu nu-i aici.

Henry șovăia încă.

— E chestie de onoare, Lennox! spuse capitanul.

— Mă duc să-ți aduc revolverul, zise celălalt dîndu-i cheia.

— Mulțumesc. Dacă te trezești mîine înaintea mea să vii să mă cauți.

Doream numai să privești chestiunea și din alt punct de vedere, decît strict personal, Tom.

— N-am nici un punct de vedere. Începi să mă plictisești, și pare că nu-ți dai seama că acum nu-mi mai pot schimba hotărîrea.

— Sigur că m-ai jignit. Nici Dumnezeu, nici dracul nu m-ar mai putea face să-mi schimb hotărîrea.

Henry nu răspunse și după plecarea lui Tom stinse lumina.

După o clipă, Henry se întoarse cu revolverul.

— E încărcat?

— Sigur. Ar fi ridicol să-l întrebuințezi, oricum.

Apoi se îndreptă fiecare spre camera lui.

Mary crezuse că Henry va avea o noapte mult mai liniștită ca a lui, dar acesta nu-și găsi odihnă. Tom nu era neliniștit, ci mai degrabă enervat. Găsise purtarea lui Henry meschină și nesportivă. Lennox era un om cu idei moderne, trecut prin experiența războiului cel mare, și cu o educație foarte aleasă. Totuși era cu neputință ca el să fi spus adevărul și spaima lui bruscă nu putea fi decît o încercare de a abate pe Tom de la hotărîrea sa, după ce Henry pierduse la sorți. Asta nu era purtarea unui om de cuvînt. Apoi îl neliniști aluzia la Mary. Totuși supărarea-i trecu repede și purtarea lui Henry fu uitat. Își îmbrăcă pijamaua, trase haina de casă pe deasupra, luă un sfeșnic, ceasul și revolverul încărcat și păși ușor pe coridorul care ducea la camera cenușie. Buna dispoziție îi revenise și se simți fericit și mulțumit. Intră în cameră, puse sfeșnicul aproape de pat și încuie ușa. Își aruncă haina de casă pe o pernă, puse în apropiere ceasul și revolverul și se lungi în pat. Înainte de a adormi cîteva lucruri mărunte-i mai trecură prin minte: o împușcătură bună, ce va zice Mary cînd va afla că a dormit în camera cenușie, cînd vor vizita vasul lui unde dealtfel trebuia să fie chemat din zi în zi, cum tavanul camerei cenușii dădea impresia neașteptată a unei cupole, etc.

Era o noapte tăcută, fără lună. Merse la fereastră ca s-o deschidă... Henry Lennox era treaz și plin de gînduri neliniștitoare. Nu putea să doarmă nici să se smulgă de sub impresia momentului. O clipă se gîndi că nu trebuia să fie îngrijorat. Făcuse tot ce-i stătea în putință, și în clipa cînd pierduse la sorți avusese conștiința limpede a unei

primejdii ascunse în camera cenușie, și de aceea fusese atît de stăruitor cu Tom.

Prea tîrziu își dădea seama de greșeala sa. Era evident că existența unei primejdii să nu facă altceva decît să întărească hotărîrea căpitanului. Ore întregi cugetă asupra celor ce va aduce dimineața, și din ce în ce frica lui creștea. Cu toate că nu-și putea explica, teama lui o simțea devenind din ce în ce mai violentă. Îți închipui ce s-ar putea întîmpla în cazul că Mary ar păți ceva, și în mod ciudat simți cum i se micșorează neliniștea. În cele din urmă socoti că era datoria sa să se scoale să-l cheme pe unchiul său și sa-l scoată pe Tom din camera cenușie, dacă primejdia i se părea atît de evidentă. Ideea i se păru apoi comică. Tom ar fi fost în situația unui copil care trebuia pedepsit. Dar ce-ar fi gîndit apoi Tom și Mary despre el? Cu neputință să cheme pe cineva. Ar fi trebuit să meargă el însuși, dar Tom va lua totul în nume de rău.

Întrerupse șirul gîndurilor, luă un pahar cu apă, aprinse o țigară. Încercă să redevină stăpîn pe sine însuși. Era ora trei. Deschise fereastra și lăsă înăuntru aerul rece, care în sfîrșit îi făcu poftă de somn.

Cînd se trezi dimineața, totul îi apăru schimbat și spaima de cu seară deveni ridicolă. Se îmbrăcă repede, căci știa că Tom era totdeauna primul la sculare, și ieși pe terasă spre a-l întîlni. Cîntări în minte dacă trebuia să se scuze, sau să primească el scuze. Totul era indiferent acum: principalul era că Tom se găsea teafăr.

III

CAMERA CENUȘIE

Chadlauds fusese clădit într-o vreme cînd arhitectura engleză suferea mari schimbări. Castelul dovedea prin varietatea podoabelor, începutul unei epoci mai luxoase. Chadlauds fusese o pildă extraordinara prin mareția de ceea ce putea fi pe acele vremuri o locuință particulară. De atunci multe se schimbaseră, dar înfățișarea generală a castelului își păstrase caracterul ei măreț.

Moșia se întindea pe 50.000 de pogoane de-a lungul unui rîu între dealurile din Maldon, hotarul estic al regiunii Dart-

mnor. Satul avea o mică gară situată cam la vreo cinci mile depărtare de castel. În toată regiunea Devonshire nu exista un parc mai frumos și peisaje mai încîntătoare.

Și Walter Lennoux își rînduise moșia în vederea vînătorii pe cînd tatăl său jertfise mult timp și bani pentru grădini de flori, în care adunase tot felul de specii rare. Bunicul lui Sir Walter se ocupase mai mult de interiorul casei pe care-l înfrumusețase cu perseverență.

În partea de miazăzi a castelului era o terasă mare despărțită de grădină printr-o balustradă de piatră. Acolo se ducea Henry în fiecare dimineață să-l aștepte pe Tom. Erau orele opt trecute. Soarele arunca razele sale ce înviorau tabloul grădinii. Superba dimineață făcu să ...ă voioșia în sufletul lui Henry. Nu-și putea explica atitudinea pe care o avusese față de Tom, cugetă că fusese ridicol, dar totul îi era acum indiferent. Strigă la Tom, dar nu-i răspunse decît lătratul unui copoi bătrîn, care-i ieși ...ndurîndu-se în întîmpinare. Nimeni nu știa vîrsta lui Prinț, — acesta era numele copoiului, — dar părea foarte dornic de viață și Sir Walter îl iubea la nebunie, ținîndu-l totdeauna prin apropierea lui.

Henry se îndreptă gînditor spre fereastra cu balcon a camerei cenușii. Spre marea sa mirare, Tom ședea în genunchi pe canapeaua din fața ferestrei, în pijama, și privea ...ntă în grădină.

— Ei, prietene, strigă Henry, nu te mai întreb dacă ai dormit bine. E aproape nouă. Dar celălalt nu răspunse, ci continuă să contemple soarele, în timp ce vîntul îi juca prin păr.

— Tom, trezește-te! strigă iar Henry. Din nou nu primi ...i un răspuns. Henry observă la Tom o paloare neobișnuită. Privirea lui fixă avea o expresie ciudată. Se părea ... Tom visează. Lui Henry începu să-i bată inima și o spaimă bruscă se abătu asupra lui. Dimineața nu-i mai păru atît de frumoasă și se grăbi să se întoarcă în sufragerie. Era ...ua fără cinci și invitații erau prezenți, căci știau slăbiciunea lui Sir Walter pentru punctualitate. Mary tocmai ...ta să meargă în grădina să-l cheme pe Tom și pe Henry. Acesta o salută în grabă și trecu înainte pe coridor fără ...-i adreseze nici un cuvînt. Acolo dădu peste Ernst Tra-

vers îmbrăcat în negru pentru a se duce la biserică și colonelul Vane.

— Scuzați-mă, îl auzi el pe Travers vorbind colonelului dar nu prea faceți impresia că vreți să mergeți la biserică

— Sîntem obligați să mergem la biserică? întrebă glumeț colonelul.

— Nu-i musai, dar i-ar face plăcere lui Sir Walter. I un om care ține la principiile lui. E foarte amabil cu toat lumea, și-l neliniștește și pe el ca și pe mine, deosebire de clasă, mai bine aș spune ura dintre clasele sociale dezbinarea tot mai pronunțată dintre lucrători și patroni Noi sîntem de acord în a găsi ca principale motive ale acestei dezbinări, mai întîi lipsa de bunăvoință pe care conducătorii proletariatului o insuflă acesteia și în al doilea rîn slăbirea sentimentului religios mai cu seamă în sînul proletariatului. Trebuie să luptăm împotriva acestor cauze, datoria noastră. D-tră nu sînteți de aceeași părere?

— Dacă Sir Walter dorește, voi merge desigur. Dar eu ca toți cei din echipajul meu, nu prea agreez ceremoniile bisericești, deși preotul nostru este un om foarte rațional

Între timp, Henry încercase să deschidă ușa camerii cenușii, dar era încuiată pe dinăuntru. Se auzi gongul sunînd pentru masă. Masters, care avea un cult pentru acest instrument, bătu ca de obicei, întîi încet, apoi din ce în ce mai tare și în sfîrșit lăsînd să se piardă sunetul de la sine.

Lennox nu auzi nici un zgomot în cameră. Plin de teamă trimise servitorul să-l cheme pe Sir Walter.

— Ce s-a întîmplat? întrebă bătrînul cînd sosi.

Nepotul său îi împărtăși temerile sale cu multă prudenț și claritate.

— Ai să te superi, dar aseară Tom și cu mine, am avut o discuție după ce te-ai dus la culcare. Tom voia să petreac noaptea în camera cenușie.

— Dar v-am interzis!

— Știu, că nu-i frumos ce-am făcut, dar ardeam amîndoi să intrăm și am tras la sorți.

— Și el a cîștigat? unde-i acum?

— Se uită pe fereastră. Am bătut la ușă, am strigat, dar nu răspunde. S-a încuiat înăuntru.

— Ce-ai făcut, Henry? Trebuie să mergem îndată la el. Strigă-l pe Camter. Sau nu! Lasă. Nu spune nimănui nimic, în special lui Mary.

Sir Walter strigă un servitor și-i spuse să aducă sculele. Fred, servitorul, se grăbi să aducă intrumentele necesare. Era un om inteligent care servise în marină în timpul războiului, și apoi își reluase slujba. Făcu treaba bine, cu atît mai mult cu cît își amintea de un caz similar, întîmplat cu zece ani mai înainte, cînd găsiseră în odaie o femeie moartă. Cine va fi de data asta?

— A fost doar o glumă, zise Henry, spre a șterge reputația rea a camerii. Mă tem că-i bolnav sau fără cunoștință. A intrat pe la unu noaptea. Eram emoționat fără vreun motiv serios și...

— Taci. Ați făcut o mare prostie și trebuia să mă ascultați.

— Dă-ne drumul înăuntru, Tom! strigă Sir Walter. Dacă-i o glumă, a durat destul. Trebuie să-ți vorbesc serios.

Nici un răspuns. În camera cenușie domnea o liniște de moarte. Servitorul sosi cu cheile, dar lucrul mergea greu. Sir Walter se hotărî să meargă jos spre a nu neliniști musafirii. Fiica sa observase că se petrece ceva. Nu era neliniștită, dar nu-și putea explica întîrzierea lui Tom. Sir Walter o întîlni pe trepte cu o scrisoare în mînă.

— Îl caut pe Tom. A venit o scrisoare de pe vas și mă tem că trebuie să plece.

— Mary, zise tatăl ei, vino aici o clipă. O duse lîngă o fereastră. Trebuie să-ți aduni toate puterile, fata mea. S-a întîmplat ceva cu Tom. Nu știu nimic încă, dar aseară după ce am plecat, Henry și Tom au decis ca unul din ei să doarmă în camera cenușie.

— Tată! A dormit acolo? Și eu eram în odaia de alături.

— Și acum e tot acolo. Nu se simte bine. Henry l-a văzut acum cinci minute la fereastră și părea să fie fără cunoștință.

— Lasă-mă la el! strigă ea.

— E mai bine să intru eu întîi. Du-te jos și cheamă-l pe Ernst. Nu te speria. Nu-i nimic.

Mary era atît de obișnuită sa asculte de tatăl ei, încît nu făcu nici o obiecție. Într-o clipă se întoarse împreună cu Travers.

— Te rog să vii cu mine în odaie, Ernst. Ginerele meu a dormit aici și nu răspunde la chemarea noastră. Trebuie să forțăm ușa.

Camter în sfîrșit sparse ușa, și în tăcerea care domnea nu se auzea decît scîrțîitul cheii în broască. Camera era plină de soare și părea să salute intrarea oaspeților. Trandafirii roșii de pe tapetul argintiu străluceau în bătaia soarelui.

Pe un scaun lîngă pat era sfeșnicul, ceasul și revolverul. Haina de casă era mototolită și părea să fi servit drept pernă. Cuvertura era ghemuită la picioarele patului. Tom era în genunchi pe canapeaua de lîngă fereastră, întors cu spatele la ușă. Henry încercă s-o reție pe Mary, dar nu izbuti. Sir Walter se apropie primul de Tom și-l apucă de braț. Corpul își pierdu echilibrul și se rostogoli în brațele celor doi bărbați. Travers era să cadă și el, dar Henry reuși să-i susție pe amîndoi.

Tom May murise de cîteva ceasuri. Fața era palidă și gura strînsă. Expresia feții nu arăta nici urmă de spaimă, ci doar o uimire extremă. Ochii erau deschiși și privirea tulbure. Moartea lui Tom nu mai putea fi pusă la îndoială. Nici Mary nu putu tăgădui această siguranță și încercînd să-l îmbrățișeze, leșină. Afară se auzeau pași și șoapte. Era una din acele tragice situații în care fiecare ar vrea să ajute cu ceva.

Sir Walter împărți ordine și ceru să fie imediat executate. Apoi împreună cu Travers o duseră pe Mary în camera ei, unde o lăsară în grija lui Jane Bond. Sir Walter pofti apoi pe toată lumea în sufragerie.

— Nu puteți să faceți nimic, zise el, doar Vane îmi va ajuta. Ginerele meu a murit. Ce s-a întîmplat veți afla mai tîrziu. Am nevoie de Vane fiindcă-i un om voinic. Trebuie să-l. . .

— Mort! șoptiră invitații și se îmbulziră pe scară. Căpitanul fu dus în camera sa. Mortul avea o poziție chinuită dar Masters îi asigură că doctorul va ști să-l îndrepte. Henry se grăbise spre doctorul Mannering. Își luă automobilul și într-o jumătate de oră amîndoi fură înapoi.

Invitații a căror adunare se întrerupse atît de brusc, se plimbau șoptind pe terasă. Încă nu aflaseră nici un amănunt și mulți se gîndeau dacă nu ar fi mai nimerit să plece

mar în ziua aceea decît să mai aştepte. De fapt le-ar fi plăcut să plece, dar faptul că era Duminică le îngreuna plecarea. Unii voind să fumeze, se refugiară spre a nu fi observați în cuprinsul parcului.

Ernst Travers li se alătură şi le spuse totul. Era de părere ca toți să-mi amîne plecarea cu o zi.

— Sir Walter se ține foarte bine şi va prînzi cu noi. Mary e foarte nenorocită, ceea ce e şi firesc. Ce lovitură groaznică. Cînd te gîndesti că un om atît de tînăr şi de viguros a trebuit să moară!

— Putem face ceva pentru ei? întrebă Millicent Fayre Michell.

— Nimic. Absolut nimic. Cel mult aş vrea să mergem şi la biserică. Ne mai trece timpul şi facem o plăcere lui Sir Walter.

Propunerea fu primită, căci toți erau trişti şi amărîți. Unii erau puțin iritați că un astfel de eveniment venise să le tulbure existența. Compătimeau pe cei care sufereau, dar se jeleau şi pe ei înşişi. Descopereau că teama devenise corporală şi se mirau de puterea acestui nou sentiment.

— Pare aproape cu neputință, zise Felix Fayre Michell.

— E prea îngrozitor. Nu pot să înțeleg, se plînse nepoata sa, care nu se tulbura prea mult pentru alții şi pentru care întîmplarea avea să formeze o bună istorisire pentru alte saloane. De altfel ea nu cunoştea pe nimeni mai de aproape la Chadlauds unde venise pentru prima dată. Unchiul pomeni şi alte cazuri analoage şi încercă să arate înțelesul psihic al acestei tragedii. Se ascultau din lipsă de alte ocupații. Toți aveau sentimentul unui gol imens. Toți păreau că au primit cîte o măciucă în cap şi astfel drumul la biserică li se părea singura scăpare. Colonelul Vane îi ajunse şi merse cu ei. El le dădu noi amănunte, sfîrşind prin a spune că pentru el moartea nu mai înseamnă nimic, atît de des o văzuse.

— Sîntem atît de străini de această întîmplare, se plînse Miles Handford, mare proprietar şi sportiv.

— Slavă Domnului, răspunse altul.

Ernst Travers apăru, cu cravata neagră, joben şi mănuşi negre.

— Dacă mergeți cu mine vă arăt un drum direct peste cîmp, care e mai scurt cu o jumătate de milă. L-am vestit

pe Sir Walter ca mergem la biserica. Ne-a oferit automobilul dar fiind așa frumos mai bine să mergem pe jos. El este cu totul zdrobit.

Miles Handford și Fayre Michell se alăturară grupului care se îndrepta spre biserica.

— Un marinar bătrîn, zise Handford. Un om serios nu s-ar mai fi gîndit la toate aceste fleacuri în fața unei astfel de tragedii. Bine că nu-l voi mai întîlni curînd.

— E caraghios cum mergem toți la biserica și asta numai din cauza lui, mîrîi Fayre Michell.

— Nici eu nu merg. Am nevoie de o [illegible], zise Handford, dar o doamnă îl rugă să [illegible] și el [illegible] ce face.

— E o tristă împrejurare, continuă [illegible], care dovedește că în ziua de azi cei tineri nu mai au nici un fel de respect față de bătrîni, cum era pe vremuri. Dacă mie mi-ar fi îngăduit socrul ceva, îndată [illegible] nu ar mai fi existat.

Sir Walter s-a exprimat foarte lămurit, se amestecă [illegible]. Toți am auzit, numai sărmanul acela, Dumnezeu să-l ierte, n-a ascultat și s-a jucat cu focul.

— Ce agonie. Cîtă tristețe a adus peste ai lui și peste noi. Toți trebuie să ne schimbăm planurile acum. Toate sînt cu dosul sus, inima unei femei e zdrobită, și numai din pricina unei neascultări copilărești. Așa ceva nu se putea întîmpla în Yorkshire. Devonshire e un ținut cu oameni netrebnici.

— Educația marinărească și disciplina ar fi trebuit să împiedice lucrul acesta.

— A mai auzit cineva de un marinar nedisciplinat, afară de Nelson?

— Lasă că a ispășit destul sărmanul, îl compătimi Millicent.

— Toți am ispășit, zise domnul din Yorkshire, dovadă durerea și mîhnirea pe care trebuie să le îndurăm fără nici o vină.

— În orice caz, eu nu merg la biserică. Mă duc să-mi potolesc nervii și să fumez o țigară, zise Fayre Michell.

Se auziră dangate de clopote, și un mic turn deveni vizibil. În curînd clopotele se oprira. Travers ajunsese la biserica și probabil dusese vestea morții.

— Ce om, zise Handford, sînt sigur că Sir Walter nu i-a pus să facă asta. Numai firea lui teatrală l-a îndemnat. Dac-aş fi eu prost aici...

Pe drumul spre castel, doctorul Mannering ascultă povestea lui Henry, cu tristeţe şi interes.

— Fac prinsoare că va fi la fel ca şi cu sora Fonester care era perfect sănătoasă. Cînd mă gîndesc că ieri încă am vînat alături, şi că-i admiram chipul şi îndemînarea. Ce face biata Mary?

— Destul de rău, dar se stăpîneşte.

La sosirea lui Mannering, Sir Walter era împreună cu fiica sa. Doctorul era prietenul său cel mai bun de ani de zile. Trecea cu mult umilul unui doctor de ţară şi era un om liniştit şi practic care-şi iubea meseria, făcea sport şi avea idei conservatoare. Experienţa îl înzestrase cu multă pricepere, dar era la curent cu noutăţile medicale şi le întrebuinţa bucuros cînd i se ivea prilejul noilor metode.

Cercetă cu de-amănuntul cadavrul, îl aşeză într-o poziţie normală şi fu de părere că nici o putere omenească nu-i mai putea ajuta. Nu găsi nici o urmă serioasă, care să poată explica moartea subită a lui Tom May. Ascultă cu atenţie lămuririle lui Henry Lennox, apoi merse la Sir Walter.

Tînăra femeie se liniştise, nu pentru că s-ar fi obişnuit cu nefericirea, dar fiindcă încă nu-şi dădea seama de toată întinderea nenorocirii care o lovise. Vorbea fără încetare tot felul de lucruri secundare, aşa cum fac oamenii cînd li se întîmplă cîte ceva pe care nu o pot înţelege din prima clipă.

— Scriu tatălui lui Tom, zise ea. Va fi o lovitură groaznică pentru el, căci îl iubea la nebunie. Cînd mă gîndesc că mă speriasem de scrisoarea aceea. El nu va mai vedea niciodată marea. Nu-i plăcea pasajul din Biblie care spune că mările vor seca cîndva. Am dormit atît de aproape de el azi noapte. Nu l-am auzit nici măcar strigînd.

— Cu siguranţă că nu a strigat, o linişti doctorul. N-a suferit deloc. Nu uita că moartea nu-i deloc groaznică pentru cei morţi. El se odihneşte acum, Mary. Acuma trebuie să te îngrijeşti. Chipul lui arăta doar primire, nu frica sau durere. Nu uita lucrul acesta Mary!

— Nici nu ştia el ce-i frica! Numai eu ştiu cît de bun era. Socrul meu îl iubea mult, dar nu-l cunoştea aşa bine,

căci Tom avea alte păreri. Trebuie să-i scriu că Tom e grav bolnav și ca sînt puține speranțe de însănătoșire. Asta îl va pregăti puțin. Va fi îngrozitor, cînd va sosi.

Ieșiră din odaie. Mary cazu în genunchi și rămase astfel mult timp nemișcată și fără o lacrimă. Cu toată durerea ei, gîndurile-i se îndreptau sure felul în care tatăl lui Tom va primi grozavă veste, ca și cum astfel își găseau un punct de sprijin, căci îi era cu neputință să conceapa moartea lui Tom. Printr-o curioasa împrejurare psihologica, durerea fiului sau îi apărea mai clara decît durerea ei însăși.

Deodată se ridica și așteptă să fie chemată. Apoi scrise scrisoare, închipuinduși-l pe socrul sau la slujba divină pe care probabil o ținea în clipele acelea. Încerca să-i facă știrea cit mai ușoară. Îi comunică vestea ca fiul lui e pe moarte. Atunci își aminti cît de aproape locuiește și ca o telegramă ar fi mai bună, căci astfel el putea ajunge la Chadlauds chiar în aceeași seara. Rupse scrisoarea și scrise o telegramă pe care i-o înmînă lui Jane Bond, doica ei care-i adusese tocmai puțină supă cu pîine prăjită.

Mary îi mulțumi și îmbucă ceva. Se găsea într-o stare vecină cu visarea. Deși îl aștepta nerăbdătoare pe socrul ei, se temea de venirea lui. Apoi își aminti de Tom, de faptul că nu-i va mai auzi niciodată pașii, căci el obișnuia cînd îi ieșea în întîmpinare sa fugă spre a micșora cît mai repede distanța care-i despărțea. Își făcu reproșuri amare de a fi chinuit în odaia ei din copilărie, care-i placea atît de mult cu patul ei îngust. Dac-ar fi dormit în camera ei nu s-ar fi întîmplat desigur nimic.

— Cînd mă gîndesc că doar un perete ne desparte, șopti ea singură. Și l-am visat în timp ce el murea la doi metri de mine. Doctorul a spus că Tom n-a văzut moartea apropiindu-se. Cine știe cît de înfricoșătoare e moartea? Și cine poate ști ce a simțit și prin ce-a trecut el, daca i va mai fi ramas vreme să-și dea seama ca trebuie să moară. În sfîrșit deveni stapînă pe sine și se aruncă plîngind în brațele lui Jane Bond.

— Și mie-mi părea atît de rău ca trebuia să se îmbarce iarăși, spuse printre lacrimi.

— Dumnezeu l-a chemat printre ai săi, drăguța mea, șopti doica îmbrățișînd-o.

Sir Walter și Mannering se întoarseră în camera cenușie.

— Am impresia că retrăiesc un lucru întîmplat de mult. Așa a fost și cu sora Fonester. Vă aduceți aminte? întrebă doctorul.

— Da! Cînd Camter a deschis ușa am avut și eu același sentiment ca atunci. Cînd am aflat ce-a făcut, am știut îndată ce s-a întîmplat. Ieri nu i-am permis acest lucru și n aș fi crezut că va face împotriva dorinței mele.

— Cu siguranță că nu și-a dat seama cît de serios a fost refuzul d-tale. E de neconceput ca un om tînăr și sănătos, să moară astfel fără nici un motiv plauzibil. Și totuși trebuie sa fi existat o cauză, dar acest teribil caz nu ne poate da nici o lămurire. Nu știu cum să-mi exprim compătimirea pentru Mary și pentru d-ta!

Era un om cumsecade și un bun sportman.

— O mare pierdere pentru mamă. Eu încă nu m-am dumirit în întregime. Mă gîndesc numai la Mary.

— Voi face tot spre a vă ușura sarcina. Firește pe urmă o cercetare judiciară. Să telefonez doctorului Mordered sau preferi pe altul?

— Mai bine altul. Cel mai mare dacă se poate. Asta nu înseamnă o subestimare a d-tale sau a doctorului Mordered, mă înțelegi. Dar doresc o examinare atentă care să nu fie înaintată de cunoașterea cazului precedent. E groaznic, și nici nu știu la ce trebuie să mă gîndesc mai întîi.

— Nu te obosi prea mult, și lasă pe ceilalți să se ocupe, care nu sînt atît de greu loviți. Un străin va proceda mult mai repede. Cum spunea, cineva care să nu fi cunoscut cazul precedent.

— La ce să mă gîndesc mai întîi? începu iar Sir Walter. O astfel de întîmplare tulbură toate obiceiurile. Totdeauna am crezut că repulsia pe care o aveam față de această cameră nu era decît o slăbiciune pe care trebuia s-o înving. Uită-te în jur. Poți sa-ți închipui o cameră mai frumoasă!

Mannering începu o cercetare superficială, mergînd în fiecare colț, ciocănind pereții și privind acoperișul care părea în lumina dimineții ca o cupolă veritabilă.

— Cel mai bun lucru este, ca pînă la sosirea poliției nimic să nu fie atins în cameră.

— Crezi că poliția va face cercetări?

— Da, afară numai dacă ai să telefonezi la Scotland

Yard să trimită pe cei mai buni detectivi, căci cei de aici nu vor descoperi nimic, ca și acum zece ani.

— Fă te rog asta în numele meu. Spune-le că banii nu contează, și să trimită cei mai buni oameni. Dar după cît știu, Scotland Yard se ocupă numai de crime.

— Nu știm dacă nu-i vorba de o crimă. Noi nu știm nimic încă.

— O crimă presupune un criminal, Mannering.

— Oricum, nu avem cum să-i spunem acestei fapte, dacă este datorită unei mîini omenești?

Sir Walter privi uimit la Mannering.

— Cu toate că după cum știi nu sînt materialist, nu cred ca avem de-a face cu vreo putere suprafirească. Știința e știință și nu pot presupune în cazul acesta vreo acțiune supranaturală. Eu cred, că aici lucrează puteri ascunse care poate că nu-și dau seama ce fac, dar care nu pot fi numite decît criminale. Omul care omoară un animal, chiar de la o distanță de cîteva sute de metri nu poate fi numit un ucigaș. Dar cel care omoară un om nu poate fi numit altfel.

— Eu pun mîna în foc pentru toată lumea din casa mea!

— Știu! Dar vorbim despre pielea ursului din pădure. Nu te mai obosi și cu chestiunea aceasta, căci și așa ai destule de îndeplinit. Las-o în seama acelora care sînt chemați pentru a dezlega astfel de enigme. Dacă un om este răspunzător de ceea ce s-a întîmplat, apoi tot mîna omenească va fi aceea care îl va descoperi. Prima dată nu am reușit, dar acum trebuie să lăsăm oamenii de meserie să în[illegible] totul. Ei văd altfel problema și fiind liniștiți și fără prejudecăți, vor descoperi ceea ce se ascunde aici. După părerea mea, ei nu se vor lăsa duși de nas.

— Trebuie ca cei mai distinși polițiști să ne ajute. [illegible] cred ca odaia să fie vrăjită și ca Dumnezeu să fi îngăduit unei puteri supranaturale și răutăcioase să sacrifice oamenii. Gîndul acesta e înspăimîntător și mă doboară, Mannering.

— Trebuie să-ți scoți aceste idei din cap, căci nu [illegible] pentru d-ta! Acum trebuie să plec. Voi telegrafia la Londra lui Sir Howard Fellowes. Să telegrafiez și la Scotland Yard?

— Lasă asta pe mîine, și mai vizitează o dată pe Ma[illegible]

— Bineînțeles. La trei după amiază vei avea răspunsul[illegible]

— Mulțumesc, Mannering. Aș vrea să fac și eu ceva, dar sînt prea năucit. Întîmplarea asta m-a îmbatrînit grozav.

— Nu spune asta! Știu că e groaznic, dar viața e plină de astfel de lucruri triste. Slavă Domnului că pînă acum ai fost cruțat. Henry te va sprijini. Ar fi bine dacă i-ați da ceva de lucru, fiindcă el se crede vinovat de tot ceea ce s-a întîmplat. Nu prea am vreme să văd de alții, dar... ar fi bine să vină cu mine la Newton Abbot de unde vom telegrafia. Cred că viața lui atîrnă de un fir de păr. Au tras la sorți și pe urmă a încercat zadarnic toate mijloacele spre a-l hotărî pe Tom să renunțe la ideea lui. Henry este foarte trist și amărît. Tinerețea învinge totuși într-un mod minunat grijile sufletești sau fizice. Natura îl ajută. Te rog, ascultă-mă și hai jos să mănînci ceva. Dacă se poate ia masa împreună cu toți. Asta-ți va mai schimba gîndurile.

— Sînt un soldat bătrîn, zise Sir Walter, și nu voi lăsa ca grijile să treacă înaintea datoriei. Camera aceasta-i blestemată și ar fi mai bine dacă o vom dărîma.

— Așteaptă pînă vom ști despre ce este vorba. Să nu crezi că sînt prea pozitivist spre a nu-ți înțelege simțirea. De patruzeci de ani de cînd profesez medicina nu mi s-a întîmplat ceva mai grozav. Din toată inima, sînt alături de voi.

— Știu! Voi încerca imediat să mă întremez și să văd de oaspeți. Îmi pare rău că au trebuit să participe la tragedia aceasta.

— Cred că Travers va rămîne aici, căci el îți va fi de mare mîngîiere!

— Nimeni nu mă poate mîngîia și nici n-am să-i rog să rămînă aici. Din fericire Henry e aici. Principalul e Mary. Cît de curînd, voi pleca cu ea în călătorie și voi căuta s-o fac să uite.

— O tristă dar necesară obligație. Și-a iubit mult bărbatul și abia mai tîrziu își va da seama de toată nefericirea ei.

Mannering plecă. Sir Walter o căută pe Mary și merseră amîndoi în odaia mortului. Era foarte calmă și nu zăbovi mult lîngă cadavrul lui Tom.

— Ce frumos e și ce fericit arată, zise ea, dar ce-am iubit eu nu mai există și totul s-a sfîrșit. Tatăl său dădu din cap.

— Așa eram și eu cînd a murit mama ta.

Apoi ea îngenunche din nou, puse mîna ei într-a mortului și se rugă. Tatăl său îngenunche și el lîngă ea. Amîndoi plîngeau în tăcere. Deodată, Mary se ridică.

— Mai ușor mă gîndesc la el cînd nu-l văd, și nici n-am să mai viu să-l privesc. Merseră în odaia ei din copilărie și atunci el îi spuse că-și va face datoria și va merge la prînz.

— Ce viteaz ești, tată! zise ea.

Sir Walter aștepta bătaia gongului, care însă nu se auzi și se căi de a fi așteptat în zadar. Masters era prea inteligent ca să mai sune. Își aminti de ceva ce nu-i spusese fiicei sale și se întoarse.

— Te rog să nu dormi aici, noaptea asta, drăguțo!

— Jane m-a rugat la fel. Am să dorm la ea.

IV

MÎNA LUI DUMNEZEU

Toată viața lui, Sir Walter își aminti acest prînz și zicea că-i adusese aminte de o întîmplare din tinerețe. Cu ocazia unei victorii în Africa de Sud fusese lovit de un taur rănit. Printr-o întîmplare fericită căzu într-o groapă și dispărînd din vederea animalului scăpă astfel cu viața. Totuși își rupse un picior și zăcu acolo pînă cînd veniră în căutarea lor. Între timp avu de suferit năvala țînțarilor. Așa zdrobit cum era de drum, avu de suferit vorbele și observațiile musafirilor săi. Ceea ce era mai greu de suportat fu mila lor. Sir Walter nu fusese în viața lui compătimit și nici nu-i plăcea. Acest val de dovezi de simpatie îl împovăra. Se mînie împotriva lui însuși pentru faptul de a nu confunda curiozitatea lor cu compătimirea și-și făcea imputări din pricina bănuielilor sale, dar vorbele lor politicoase unite cu întrebări precise și cu goana după senzațional, îl întărîtară pînă la urmă. Voii să știe tot despre Tom Mary. Avuse Tom dușmani, așa de plini de ură?

— Mary se ține bine, zise doamna Travers, e de admirat chiar. Îmi pare bine că am s-o consolez puțin.

— Tu te pricepi în astfel de împrejurări, se amestecă soțul ei. Apoi se adresă lui Sir Walter: Încearcă să mănînci ceva. Mai ai mult de îndurat. Ce-i mai greu de abia acum

vine. Cred că ar trebui să te cruți. Aș fi bucuros să-ți pot ajuta întrucîtva.

— Sper că vei face ca întîmplarea să devină publică și ar fi bine să te pui în legătură cu societatea de științe oculte, zise Fayre Michell. Cazul acesta-i va interesa la culme și cred că mulți te vor ruga să le permiți să petreacă o noapte în camera cenușie.

— Mai întîi trebuie anunțată poliția, își dădu cu părerea colonelul Vane. Orice a-ți spune asta este un caz criminal. Și amiralitatea crede că va avea un cuvînt de spus.

— Va fi înmormîntat la Chadlauds?

— Sigur, răspunse Travers. Cavoul nostru e foarte distins, simplu și modest cu mușchiul care acoperea inscripțiile. L-am vizitat azi cînd am fost la biserică. La sfîrșit preotul a făcut o aluzie plină de tact la nefericirea care a lovit pe geniosul din Chadlauds.

Henry sprijini cît putu pe unchiul său. Se interesase de legăturile trenurilor și-i anunță pe Vane și Handford, spre marea lor mulțumire că puteau pleca cu siguranță chiar în seara aceea.

— Dacă doriți puteți merge la gară cu automobilul care-l va aduce pe tatăl lui Tom.

Propunerea fu primită cu vii mulțumiri. Totuși Vane spuse ceva care-l interesa mult pe Sir Walter, care vorbise despre cercetările care trebuiau să aibă loc.

— Angajează-l pe Peter Hardcastle. E cel mai indicat pentru astfel de cercetări.

— Mi se pare că am mai auzit de numele acesta!

— Cum nu! El a lămurit misterioasa crimă din Yorkshire. Eu am cunoscut cîțiva prieteni intimi ai victimei. O crimă care n-avea nici un motiv plauzibil. Toată lumea și-a frămîntat mintea pînă cînd a venit Peter Hardcastle care a lămurit misterul, după ce detectivii de la Scotland Yard osteniseră în zadar. Cred că e destul de tînăr. Dacă-l aduceți Sir Walter, atunci nu spuneți nimic la nimeni. Ar fi de mult folos să nu apară decît ca un oaspete obișnuit.

Sir Walter nu reținu nimic altceva afară de numele lui Peter Hardcastle. Își aminti de cazul citat și de senzația pe care o pricinuise. Millicent își aduse și ea aminte.

— Hardcastle n-a îngăduit nici unei reviste să-i publice fotografia. Cred că niciodată nu-l poți cunoaște în veritabila

lui înfățișare. De multe ori se grimează în femeie. Unii cred chiar că este o femeie!

— Oricum e un mare criminolog, afirmă Travers.

— Servește tot la Scotland Yard, sau lucrează independent? întreabă Handford.

— Nu știu. Mannering m-a îndemnat să mă adresez îndată la Scotland Yard. Hardcastle va veni și va face desigur ce-i stă în putință. N-am să las piatră peste piatră pînă nu voi afla adevărul. Nu știu ce va face. Pereții camerii sînt plini, podeaua-i din stejar masiv, tavanul are 40 cm grosime. Soba e nouă dar hornul nu-i destul de larg spre a permite trecerea unui corp omenesc. Toate astea le știu de acum doisprezece ani.

— În orice caz lasă-i mîna liberă împotriva oricui va dori! zise Felix Michell la sfîrșitul prînzului după plecarea lui Camter și a lui Masters. Conversația căzu iar pe un plan sentimental. Sir Walter observă și le-o luă înainte.

— Pot să vă ajut cu ceva? Mă tem că această întîmplare vă stinghерește pe toți.

— Stingherelile noastre nu se pot compara cu supărarea ta, spuse doamna Travers. Toți se oferiră să rămînă mai departe la Chadlauds dacă prezența lor putea fi de vreun folos. Văzînd însă ca sînt de prisos hotărîră să plece care de care mai repede.

— Noi plecăm, dar sufletul nostru rămîne cu tine, zise Travers. Eu și soția mea, și pot spune asta pe față, am fost îmbătrîniți cu cîțiva ani de această întîmplare nenorocită. Numai timpul vă mai poate ajuta, ție și lui Mary. Trebuie să duci fata de aici.

— Da, da, fii sigur că voi face totul pentru ea.

Apoi pleacă și discută în bibliotecă împreună cu nepotul său.

— Ai grijă de ei, Henry. Astă seară nu cred să pot cina cu ei. Va sosi tatăl lui Tom și cred că va fi poate mîhnit de a fi venit prea tîrziu.

— Trebuie să fie un om foarte puternic, după cum spune Mary și va ști să treacă cu bine acest impas. Plec cu Vane la Newton și mă voi interesa la Mannering de sosirea lui Hanow Tellowes. Mîine dimineață, poate chiar astă seară, va fi aici.

— Spune-i lui Mannering să telegrafieze după detectivul Peter Hardcastle. Chiar dacă nu mai e la Scotland Yard, să-l angajeze fără preget. Sînt dispus să cheltuiesc oricît pentru lămurirea acestui mister.

— Cu siguranță că va fi lămurit.

— Dacă nu, voi părăsi Chadlauds. Probabil că oricum tot voi pleca de aici căci Mary, nu va mai putea locui, în castelul acesta.

— Nu-ți mai face griji de viitor și mai bine odihnește-te. Toți vor să-ți ajute, și-mi dau seama cît te enervează, căci nu pot să facă nimic. O astfel de întîmplare i-a scos pe toți din tabieturile lor și i-a făcut pe cît de tulburați pe atît de lipsiți de tactul necesar.

— Mă duc la Mary. A venit omul pentru înmormîntare? Vreau să fie îngropat aici și nădăjduiesc că tatăl său nu se va opune.

— Cu siguranță că nu. De altfel e și dorința lui Mary.

Ca de obicei, Mary s-a gîndit întîi la Septimus May, înfrînîndu-și propria-i durere spre a-l putea consola pe el.

— Te simți destul de tare să-i anunți moartea fiului său, sau nu?

— Și așa cred că știe, dar voi spune tot ce va fi de spus. Mi-amintesc că se interesa de locurile blestemate și că credea în ele, din cauza Sfintei Scripturi.

— Asta nu știam. Dacă...

— Firește că el a luat lucrurile așa cum le iau și eu, iar eu nu vreau să stingherim într-un fel activitatea probabilă a lui Hardcastle. Spune jos să mă cheme îndată ce va sosi Mr. May. Acum mă duc la Mary.

— Te simți bine sau să-l chem pe Mannering?

— Nu. Mulțumesc. Scuză-mă față de Vane și Handford. Poate că vor trebui să se întoarcă. Nu știu nimic. În orice caz întreabă-i de noua adresă.

Sir Walter se duse la fiica sa dar nu era timp de odihnă. Un ceas întreg se scurse într-o chinuitoare așteptare. Realitatea crudă i se dezvăluie tinerei femei și-și dădea limpede seama că viitorul ei va fi plin de supărare și de dorul după cel mort. Rămaseră împreună pînă se întunecă. Atunci veni Mannering care însă nu zăbovi decît cîteva minute. Apoi auziră zgomotul unui automobil.

Septimus May aflase vestea morții fiului său și se îndrepta drept spre catafalc, urmat de Mary care-i admira deplina stăpînire de sine. Septimus May era un bărbat înalt, slab, cu părul cărunt, ochi înflăcărați și cu chipul unui martir.

Fanatic al credinței sale, nu-și făcuse niciodată prieteni din pricina caracterului sau morocănos, și-a principiilor sale reformatoare. Intrat în preoție cu hotărîrea de a schimba totul, reușise de a se face respectat de enoriașii săi, dar nu iubit. Oamenii se temeau de el și nu agreau criticile sale. Dar nimeni nu-i putea lua credința și-și păstra cu patimă învățătura sa. Era convins că bunul și de toți iubitorul Dumnezeu veghea destinul fiecăruia și nimic nu se întîmpla pe pămînt fără voia și știința sa.

În această siguranță îl găsise cea mai grozavă lovitură și singura care ar fi putut să-l zdruncine întrucîtva. În timp ce îngenunchie lîngă catafalc intonă cu vocea răsunătoare și tremurătoare o rugăciune care în loc s-o liniștească pe Mary mai rău o tulbura.

Cînd Mary auzi că majoritatea oaspeților plecau a doua zi dimineața nu voi să se arate la cină. Își petrecu timpul veghind la căpătîiul fiului său. Trăsăturile ciudate ale firii sale nu se dezvăluia lui Sir Walter. Abia după cercetarea judiciară avea să-și dea seama de adevăratele lui păreri.

Millicent Fayre Michell și unchiul fură primii care plecară a doua zi dimineața. Fata părea supărată.

— Mary ar fi putut să-mi spună la revedere. Trece prin grele momente, e adevărat, dar am fost destul de compătimitori ca să se nemulțumească.

— Nu te mînia. Supărarea te face egoistă. Cred că doamna Mary ne va scrie și-și va exprima parerea de rău.

Cînd își luară rămas bun soții Travers, Sir Walter apăru în persoană. Doamna Travers se porni pe un plîns isteric și supus, în mijlocul valului de lacrimi.

— N-o lăsa pe Mary prea mult împreună cu preotul acela. Are ceva care te îndepărtează de el. Am încercat să-i șoptesc cîteva cuvinte de consolare, dar m-a repezit ca pe o proastă.

— V-am făcut atent că vorbește cu o doamnă, zise Ernst Travers. Evident, durerii unui tată îi este îngăduit orice,

dar nu trebuie să se poarte astfel cu oamenii care-l simpatizează. De altfel, însăși meseria lui...

— Meseria n-are nici o înrîurire asupra manierelor, dragă Ernst. Sînt sute și mii de temperamente. Nu trebuie să-l condamni pe May. Credința sa ar putea mișca munții din loc.

— A mea la fel, răspunse Travers. Dar poți fi în același timp creștin și politicos. Credința noastră nu-i mai slabă ca a lui pentru că la moartea fiului său am fost și noi îndurerați.

— Drum bun, dragii mei, răspunse Sir Walter. Nu știu cum să vă mulțumesc pentru felul în care m-ați îndatorat. Sper că ne vom revedea în curînd. Dumnezeu să vă binecuvînteze.

Examinarea cadavrului nu dădu nici o pricină rațională pentru moartea subită a lui Tom.

Nici cercetarea ulterioară a expertului chimist nu dădu vreun rezultat. Instrucția judiciară care avea să înceapă peste cîteva zile, nu avea astfel nici o bază. Justiția dădu o sentință care nu se mai pomenise pînă atunci. Tom May murise „de mîna lui Dumnezeu".

— Toți oamenii primesc moartea din mîna lui Dumnezeu, zise Septimus May la sfîrșitul cercetărilor. Și viața vine de la Dumnezeu. Dar în cazul acesta mîna lui Dumnezeu a lovit prea grozav, pentru ca totul să se sfîrșească aici. Simt că am o mare misiune, Sir Walter și nimeni nu trebuie să mă împiedice de la îndeplinirea ei.

— Toți avem o datorie de îndeplinit, și nimeni nu te va împiedica s-o faci pe a D-tale. Am făcut pînă acum tot ce trebuia. Am chemat pe unul din cei mai vestiți detectivi din Anglia, Peter Hardcastle, și sper că el va dezlega taina.

Preotul dădu negativ din cap.

— Nu vreau să anticipez, dar crede-mă că nici o mie de detectivi nu vor putea dezlega taina morții fiului meu. Mă voi întoarce după înmormîntare. Sînt din ce în ce mai convins că pricina morții lui nu poate fi stabilită pe cale naturală.

Seara preotul, Sir Walter și Henry cinară împreună. Henry făcu o rugăminte.

— Unchiule Walter, am impresia că sînt dator lui Tom să petrec noaptea asta în camera cenușie. Mi-aș da sufletul pentru ca să pot pătrunde misterul.

Dar Sir Walter scutură negativ din cap, iar preotul își exprimă dezaprobarea sa:

— Nu vorbi cu atîta ușurință. Îți prețuiești atît de puțin sufletul încît vrei să-l jertfești pentru îndeplinirea unei dorințe bolnăvicioase? Căci asta e! Taina nu poate fi lămurită în felul acesta.

— Am primit o grămadă de scrisori de la anumiți oameni care se oferă să petreacă o noapte în camera cenușie, zise Sir Walter.

— Curioșii aceștia, care vor să dezlege misterul nu au nimic a face cu moartea fiului meu. Nici ei, nici oficialitățile nu vor reuși să explice nimic. Am să-ți spun eu altădată mai multe.

— Oricum nu putem accepta această înspăimîntătoare întîmplare, fără să facem nimic! zise Henry.

— Cum așa? Nu au spus chiar nepricepuții aceea de la parchet, că Tom a fost luat de mîna lui Dumnezeu. Și eu vreau o explicație și sînt mai convins ca tine că o voi obține, dar asta, pentru că știu că va fi voia lui Dumnezeu ca să ne-o dea. Nu prin ajutorul științei sau al justiției o voi afla. Numai eu voi ști să găsesc adevărata cale.

După cină, preotul se duse la nora sa. Ea hotărîse să nu asiste la înmormîntare, dar preotul nu se dădu bătut, ci căută tot felul de argumente spre a o face să-și schimbe decizia.

— Trebuie să golești paharul pînă la fund, căci asta este misiunea noastră. Nimeni nu știe cît pătimim noi. Ai fost chemată să porți o grea povară. E de datoria ta ca și a mea să veghem la mormîntul lui Tom.

Misterioasa moarte a ginerelui lui Sir Walter produse mare senzație în toate ziarele din Anglia și sute de curioși se îmbulzeau să vadă mortul. Numeroasele aparate fotografice își îndreptară lentilele spre convoiul funebru. Mary, sprijinită de Henry și de Sir Walter se ținu admirabil, deși părea cea mai zdrobită dintre toți. Pentru aceasta îi ajutase mult atitudinea preotului, care cu toate că asista și preotul de pe vasul lui Tom, nu îngăduise să țină altcineva slujba

divină. Un număr imens de ofițeri luase parte la ceremonie, căci căpitanul Tom May fusese foarte mult iubit.

Sicriul fusese înnecat în flori și coroane, iar Septimus May oficie slujba cu glasul limpede și numai privirea lui tulbure și fața întunecată arătau cît suferea. La pogorîrea sicriului în cavou, marinarii traseră o salvă, care avu un ecou prelung.

În seara zilei următoare, Septimus May se apropie de chestiunea pe care o anunțase de cîteva ori pînă atunci. Mintea i se liniștise și acum își expuse dorința sprijinind-o cu puternice argumente. El nu primi nici o obiecție și pentru gazda sa era desigur o ușurare că o personalitate atît de puternică luase totul în mîinile sale.

Doctorul Mannering petrecuse ziua în castel. La cină luă parte și vicarul din Chadlauds, o rudă îndepărtată a familiei Lennox. Mannering sfătui pe Sir Walter să plece într-o călătorie împreună cu Mary.

A doua zi dimineața, trebuia să sosească Hardcastle. Trimisese vestea că sosirea să nu fie împărtășită nici vecinilor, nici autorităților. De asemenea oamenii de serviciu nu trebuiau să știe că venirea lui era în legătură cu tragica întîmplare. Autoritățile locale procedaseră, ca și în cazul sorei Forester, la examinarea camerei. Cercetarea fu însă superficială, căci se știa că afacerea va fi încredințată unor capacități superioare.

— După plecarea lui Hardcastle, te rog Sir Walter să părăsești Anglia. Nu trebuie să aștepți nici măcar raportul. Nimic nu-i mai bun pentru nervii zdruncinați decît o călătorie.

— Trebuie să-mi fac datoria și vom vedea în ce constă. Dacă Hardcastle descoperă ceva, s-ar putea să aibă nevoie de mine. Oricum pot pleca din Chadlauds dacă misterul va fi dezlegat.

Acum începu să vorbească Septimus May și cuvintele lui îi umplură pe toți de mirare:

— În sfîrșit, dați-mi vă rog prilejul, să exprim dorința mea care-i va permite și lui Sir Walter să-și scurteze șederea aici. Ce mai calea-valea: cred că este datoria mea să petrec noaptea în camera cenușie, și vă rog să nu-mi puneți nici o piedică. Știința omenească este o nerozie față de spiritul divin, și dorința mea nu exprimă decît voința lui Dumnezeu,

așa cum mi s-a relevat în cursul numeroaselor mele rugăciuni. Sînt departe de a crede că totul s-a întîmplat după voința Atotputernicului. Dumnezeu ajută însă pe aceia care se ajută singuri și eu datoresc fiului meu, Sir Walter, așa cum d-ta ești dator față de fiica d-tale, să încerc ceea ce voința cerească mi-a prescris.

În primele clipe toți fură ca loviți de trăznet. Sute de obiecții stăteau pe buzele lui Sir Walter și doar vicarul Prodgers, un bărbat înalt, slab dar energic, era tot atît de vrăjit de credința sălbatică ce transpira din propunerea preotului, pe cît erau ceilalți de înspăimîntați.

— Nimeni nu ia mai în serios ca mine, datoriile pe care le avem față de vii și de morți, zise Sir Walter. Mîine vine aici un om celebru și dacă ai ceva de spus, te rog să vorbești.

— Nu-mi trebuiesc ajutoare înarmate și cunoștințe criminalistice. Eu mă ajut singur și puterea mea e mai mare decît a oricui, Sir Walter. Voi petrece noaptea în camera cenușie și nu plec din Chadlauds pînă nu aduc la îndeplinire această hotărîre. Eu nu posed nimic din prevederea și știința omenească. Puterea mea este în Dumnezeu pe care-l slujesc încă din tinerețe. N-am nici cea mai ușoară îndoială sau teamă. Mă încred numai în Dumnezeu, care a trimis această amărăciune pe capul nostru, și sînt cel mai puțin în măsură de a cădea pradă duhului necunoscut care se ascunde aici. A venit vremea ca să luptăm cu el în numele Domnului și să-ți liberam casa de el, odată pentru totdeauna. Duhul rău se va supune puterii celui Prea Înalt, care va lucra prin mîna slăbănoagă a sclavului său.

— Credeți că moartea fiului D-tră se datorește unor cauze supranaturale? întrebă doctorul.

— Cum ar putea să fie altfel? Și cum poți întreba așa ceva? Știința a vorbit, sau mai bine spus, a amuțit. Nici o putere naturală nu a lucrat aici. A murit fără vreun motiv vizibil. Dacă în Vechiul Testament, Dumnezeu putea lua viața a mii de oameni cu o singură suflare, cum să nu poată azi stinge viața unui singur om, sau chema la sine pe un trimis al său? Cred în duhuri bune sau rele, cum cred în Sfînta Scriptură. Oricît ați fi de tari, Dumnezeu este mai puternic decît oricine. Eu jelesc pe fiul meu numai din pricina dragostei oarbe ce i-o port, dar știu că Dumnezeu l-a luat de pe lume în vederea altor scopuri mai înalte. Poate

... un motiv ar fi acesta de a afla care este taina camerei cenușii. Poate că nu duhul divin este legat de camera această și nu se poate elibera decît prin ajutorul lui Dumnezeu.

— Prețuiesc credința lui May, și cred că dacă orice cauze naturale vor fi tăgăduite, atunci nici unul din tagma noastră nu ar trebui să se teamă să doarmă în camera cenușie.

— Bine spus, aprobă May.

— Dar n-am terminat, continuă Prodgers. E cu neputință să împărtășim părerea d-tale. Aparențele sînt împotrivă. De două ori s-a întîmplat același lucru și de fiecare dată o viață tînără s-a stins din aceleași necunoscute motive. Asta nu presupune că știința nu ar fi în stare să le găsească. Noi n-avem cunoștințe chimice speciale, și vă rog să amînați hotărîrea d-voastră pînă la sfîrșitul cercetărilor pe care le va întreprinde faimosul detectiv. Asta-i rațional și rațiunea este tot de la Dumnezeu, evident, deseori rău întrebuințat, dar în general e un dar care ajută religia și progresul omenirii.

— Rrațiunea, se împotrivi Septimus May, nu-i slujitoare credinței, ci este cel mai înverșunat dușman al ei. Ceea ce metafizica numește intuiție, iar eu glasul Domnului, unii spun clar, că fiul meu nu a murit de o moarte naturală. E de presupus că o putere răuvoitoare s-a liberat în noaptea cînd a murit Tom și această putere vreau eu s-o îngenunchez, punînd viața mea la dispoziția Atotputernicului.

El nu putea concepe cum se pot împotrivi niște creștini planului său și se necăjea pe Sir Walter care voia să-l împiedice. Cum nu se puteau înțelege, Henry făcu o propunere.

— De ce numai unul să facă această probă? Și eu am cerut ca să-mi fie permis a încerca răzbunarea lui Tom.

— Te rog nu întrebuința acest cuvînt, zise Prodgers.

— Și eu simt o pornire tot atît de puternică, precum tatăl lui Tom. Acesta mi-ar fi admis cu siguranță. Pot să jur că nu a fost nici o luptă. El sta la fereastră și atacul s-a produs din spate.

— N-a fost nici un atac, Henry, zise Sir Walter.

— Moartea e un atac, unchiule, cel mai grozav ce se poate năpusti asupra unui om. Te rog să-mi îngădui să stau împreună cu Mr. May. El se va ruga, iar eu voi veghea.

— D-ta introduci tocmai elementul de care trebuie să mă feresc mai mult, obiectă preotul. Prevederea omenească și armele omenești nu vor face decît să mă stingherească.

Plin de tulburare, May strigă:

— De ne-ar da Dumnezeu un semn!

— Ești tulburat, zise Sir Walter după o scurtă tăcere în care nimic nu se întîmplă, și nu știi ce spui. Mîine vor începe cercetările pe care le cred necesare și pe care lumea întreagă are dreptul să le ceară. Dacă nici o dezlegare nu se va ivi, atunci sînt gata să iau în considerație propunerile d-tale și sînt sigur că toți oamenii cu frica-n Dumnezeu, se vor ruga împreună cu d-ta.

— Credința d-tale, e slabă? răspunse May, și plecă zicîndu-le noapte bună.

— E foarte enervat, zise Mannering. Ar trebui să fie sub pază, atît camera cît și el.

După ce plecară toți. Sir Walter urcă treptele împreună cu nepotul său și amîndoi se opriră o clipă în fața camerii cenuși. De cînd cu nenorocirea ușa rămăsese larg deschisă și înăuntru ardea o lampă puternică. Nimeni n-avea voie să intre în cameră, afară de Sir Walter și Henry.

— Am cuvîntul tău de onoare că nu intri în cameră în noaptea asta zise Sir Walter. Starea preotului este în așa fel încît trebuie să-i dau dreptate lui Mannering. Nu cumva să întreprindă May ceva din proprie inițiativă, de aceea te rog să-l observi. Dacă vine te rog să mă chemi îndată. Mă gîndeam să spun lui Countes și Masters să te ajute dar asta va da loc la prea multe comentarii.

— Nu, nu. Am eu grijă de el, fii liniștit. Cred că va fi foarte obosit și va adormi repede.

— Asta-i și părerea mea. Îmi pare rău că nu te pot ajuta, dar sînt extrem de obosit. Se despărțiră și Henry se duse în partea de apus a castelului unde era găzduit May. De-abia la răsăritul soarelui, May se duse în camera lui. Veghea lui fusese inutilă căci Septimus May nu dăduse nici un semn de viață toată noaptea.

V

PUTERI INVIZIBILE

Peter Hardcastle sosi la Chadlauds pe la orele zece dimineața din Paddington. De la Newton Abbot sosi cu automobilul. Detectivul avea în urma sa o viață încărcată și încununată de succes. Mijloacele teatrale extraordinare pe care le întrebuința pentru scopurile sale, și fantasticul meseriei sale îl făcuse eroul tuturor sufletelor romantice. Toate femeile erau amorezate de el și s-ar fi putut căsători și retrage în viața particulară oricînd.

Totuși nu avea timp pentru femei căci nu-și iubea decît meseria. Munca sa care-l punea în contact cu latura întunecoasă a societății făcuse din el un cinic. Totdeauna fusese nevoit să se bazeze numai pe propriile sale puteri și conștiința iscusinței sale unită cu o nezdruncinată îndărătnicie și cu o dedicare totală „artei" sale, cum o numea el, îl făcuseră în douăzeci de ani o celebritate mondială. Tatăl său avusese o mică prăvălie iar mama sa ținuse un restaurant.

În serviciul statului, Peter Hardcastle ajunsese la vîrsta de 40 de ani, dar acum voia să plece de la Scotland Yard și să lucreze ca detectiv particular. Misterul din Uradlach era ultima sa însărcinare oficială.

Cazul, ale cărui amănunte le cunoștea foarte bine îl interesa și știa că pricinuise o senzație mondială. Ca om de afaceri își dădu seama ce va însemna pentru viitoarea lui practică dezlegarea unei astfel de taine. De la început se văzu ce poziție luase în fața lucrurilor și Sir Walter, asupra căruia vorbele preotului făcuseră o impresie mult mai adîncă decît el însuși își îngăduie să vadă, se găsi în fața unei concepții cu totul opuse.

Hardcastle nu dovedea nici urmă de superstiție. După dorința lui nimeni nu știa cine se ascundea sub titlul de „prietenul lui Sir Walter". Peter era un mare actor. Venit în atingere cu toate straturile societății, putea, grație darului său de imitație să pară ca exterior și intelect din orice clasă socială ar fi vrut. Credea că poate imita nu numai formele exterioare ale mediului înconjurător dar însăși mentalitatea respectivă.

Hardcastle nu era prea înalt, avea părul blond, și o figură cu expresia feminină. Avea ochi cenușii, buzele foarte subțiri iar cînd vorbea lăsa să se vadă două șiruri de dinți puternici. Fața sa incoloră n-ar fi izbit pe nimeni. De altfel acesta era însăși scopul său, în vederea căruia învățase arta de a se grima și de a-și schimba timbrul vocii.

Sir Walter fu surprins de mutra comună a lui Hardcastle și de tinerețea sa. El își închipuise cu totul altfel pe celebrul detectiv și felul de a vorbi lui Hardcastle, măsurat și rece ca și înfățișarea lui mediocră, îl duceau mult în eroare.

Totuși Sir Walter observă că are de a face cu un om care nu se subestimează. Fără a fi arogant, arăta oarecare siguranță și voință, care-și exercită imediat influența și făcu să fie uitată înfățișarea lui prea obișnuită. În timpul dejunului vorbi puțin, dar urmări cu atenție conversația. Îl observă pe Henry care vorbea rar, dar îl privea cu mult interes. Hardcastle era bine instruit, cu mult mai bine decît cei de față.

Preotul reveni la propunerea sa din seara din ajun, fără ca Hardcastle să lase într-un fel oarecare să se întrevadă mirarea sa.

— Legea spune că între cei morți și cei vii nu este nici o legătură, răspunse el preotului care socoti aceasta drept o provocare.

— Asta este o supoziție pe cît de neroadă pe atît de învechită, care a fost de mult depășită de experiență, și ar fi timpul ca astfel de blasfemii să fie șterse din legi.

Trebuie să spun astfel deoarece legea calcă aici cuvîntul lui Dumnezeu și multe legi votate de parlament n-au făcut decît să aducă nenorocire pe pămînt. E vremea ca legile învechite să fie împrospătate pentru uzul unei noi generații.

— Afirmația din urmă se conformă, și cu vederile mele, zise Hardcastle.

Henry spera o obiecție. Îl interesa părerea lui Hardcastle asupra teoriei spiritiste.

— Goethe a spus că materia nu poate exista fără spirit și nici spiritul fără materie. Sînteți de aceeași părere, d-le Hardcastle?

— În parte. Materia poate exista fără spirit și avem destule dovezi, dar sînt convins că spiritul fără materie nu poate exista.

— L-ați înțeles greșit pe Goethe, strigă May. În metafizică...

— N-am nici o aplicație pentru metafizică. Credeți-mă că moftul metafizicii nu contează deloc pentru un criminolog. Lupta cuvintelor n-a adus pînă acum lumii victoria mult așteptată. Viața-i tot atît de adevărată, cît e adevărat că eu stau pe scaunul acesta.

— Va să zică nu crezi în supranatural! întrebă May.

— Absolut deloc!

— Ciudat. Și dacă-mi permiți să te întreb cum umpli, d-ta golul vieții d-tale, golul pe care îl pricinuiește lipsa credinței?

— N-am resimțit niciodată acest gol, căci din tinerețe am fost sceptic. Fără îndoială pentru cei care au crescut în mijlocul superstițiilor revenirea la rațiune le poate lăsa un gol în suflet, dar pentru oamenii raționali minunile naturii, opririle oamenilor și cerințele vieții ajung ca să umple orice fel de gol sufletesc.

— Cu astfel de convingeri, nu vei reuși aici, zise preotul cu siguranță.

— Ce vă face să fiți atît de sigur?

— Pentru că în fața d-tale sînt lucruri, care nu îngăduie o explicație materială. Sînt niște întîmplări suprafirești sau dacă vrei supranaturale.

— Fiecare lume cu vremea ei, asta-i deviza mea, zise Hardcastle. Mai întîi trebuie să încercăm toate posibilitățile.

— Au fost încercate. Un lucru aș vrea să mai știu de la d-ta! Crezi în viața viitoare?

— Adică în fericirea veșnică sau urgisirea eternă a oamenilor?

— Cum vrei sa-i spui. Un creștin nu se poate îndoi de acest lucru. Pentru mine problema raționalismului este următoarea: cum poate omul să aibă convingerea deplină că nu există o viață viitoare? Pînă și păgînii au această credință.

— Răspunsul meu rezolvă întreaga întrebare, din punctul meu de vedere. Păgînii ajung la această credință prin fenomenele naturii pe care nu și le pot explica, prin visele lor, etc. Toate aceste lucruri creează superstiția. Neștiința lor le-a produs spaima, spaima a creat zeii și demonii.

Această moştenire funestă a fost transmisă apoi din generaţie pînă în ziua de azi.

— Cu alte cuvinte religia creştină nu-i decît o urmare a visurilor sălbaticilor?

— În general, da! surîse Hardcastle. Se ştie că visurile sînt produse de multe ori de indigestie. Bucătăria oamenilor primitivi era foarte sumară, ceea ce explică excesul de vise, şi de aici credinţa neîntemeiată într-o altă viaţă.

Sir Walter, observînd căutătura înfuriată a preotului, încercă să schimbe vorba, şi acesta pricepînd totul, reţinu un drastic răspuns, cu rezerva mintală de a mai ataca încă odată aceste probleme pe care detectivul le considera cu atîta uşurinţă.

După dejun Hardcastle ceru o convorbire între patru ochi cu stăpînul casei. Timp de două ore şezură în bibliotecă şi Hardcastle ascultă relatarea evenimentelor. Puse cîteva întrebări şi apoi ceru să vină Henry Lennox.

— Vreau să ştiu ce a fost între ei în noaptea fatală?

La venirea lui Henry, Hardcastle care şi-l închipuise într-un anumit fel se văzu silit să recunoască lipsa de temei a presupunerilor sale. Crezuse, că era vorba de o crimă obişnuită, mai ales după ce auzise că fostul admirator al lui Mary, Lennox, băuse împreună cu Tom May, îl văzuse ultimul în viaţă, şi primul mort. Poate Henry adusese vreo otravă necunoscută din Orient? Dar convorbirea pe care o avu cu Henry îi risipi orice bănuieli. Henry Lennox era cu desăvîrşire nevinovat.

După ce primi toate informaţiile cu putinţă Hardcastle reveni la discuţia de la dejun.

— Înţelegeţi că eu sînt convins de existenţa unei explicaţii materiale a faptului, şi nu trebuie să vă mai spun că nu cred în teorii supranaturale. De-a lungul practicii mele totdeauna poveştile cu strigoi şi-au găsit o dezlegare materială în urma unor cercetări atente şi obiective. Cînd spunem, că ceva e supranatural, acesta e doar un fel de a vorbi. Nu există lucruri supranaturale, toate sînt naturale.

Se întîmplă uneori că rămîn taine nedezlegate, dar asta nu-i decît o dovadă în plus pentru a arata că mintea noastră este pînă acum mărginită. Totuşi eu cred că sînt foarte puţine lucruri care să rămînă nelămurite, dacă ele cad în mîinile unor oameni fără prejudecăţi. Nădăjduiesc din tot

...ul că şi taina acestei întîmplări tragice va fi dezlegată.

— Dea Domnul să poţi dovedi dreptatea vederilor d-tale, ... Sir Walter. Vreţi să vizitaţi camera cenuşie?

— Da, cu toate că, vă mărturisesc: ceea ce caut eu nu se află acolo, de aceea camera cenuşie mă interesează doar în al doilea rînd. Eu nu pun în legătură moartea căpitanului May cu cea a sorei Horrester. Trebuie sa fie o simplă coincidenţă şi dacă ştiinţa medicală ar fi mai înaintată, ar fi descoperit desigur adevărata cauză a morţii lor. ... nu se întîmplă care să nu aibă o cauză.

Viaţa omului nu este un mecanism de ceasornic care să poată fi oprit la dorinţă. Deşi Sir Howard Tellones foarte ... ezeşte totuşi sînt de părere că nu trebuie să credem într-o identitate a celor două decese şi deci nici într-o cauză comună. Evident, asta-i o simplă presupunere, sprijinită şi de cei zece ani care despart cele două întîmplări. Eu ţintesc alte lucruri şi în special voi face cercetări cu privire la trecutul mortului şi la tot ceea ce i-a aparţinut vreodată. A călătorit mult şi poate a adus cu sine vreun lucru ale ... funeste proprietăţi nici nu le-a cunoscut. Poate că avea duşmani pe care nu-i cunoştea nici el nici d-na Mary. După cîte ştiu s-au cunoscut abia de 10 luni. Voi cerceta şi voi lua relaţii de la toţi camarazii săi.

— E ora unu aproape, zise Sir Walter. De obicei prînzim la două. Ce aveţi de gînd? Numai eu şi un servitor bătrîn cunoaştem prezenţa d-tale aici. Totuşi, deşi pentru toţi sînteţi Mr. Forbers, se poate ca ceilalţi să vă lămurească adevărata identitate.

— Mulţumesc. Voi vizita camera, casa şi poate că dacă d-na Mary nu-i prea indispusă, îmi va acorda o convorbire. ... să ştiu totul despre ginerele d-voastră, cariera sa, concepţia sa despre viaţă, obiceiurile şi prietenii săi.

— Vă va spune bucuroasă tot ce ştie! răspunse Sir Walter şi amîndoi se îndreptară spre camera cenuşie.

— Nu prea face impresia că-i frecventată de stafii, exclamă Hardcastle cînd pătrunse în frumoasa odaie, în care soarele se răsfăţa în voie.

— Nu s-a schimbat nimic de-atunci, nu-i aşa?

— De ani de zile nu s-a schimbat nimic.

— Vă rog, descrieți-mi cum l-ați găsit pe căpitanul May. Poate că d. Lennox ar putea să se așeze în locul său dacă-și mai amintește întîmplarea!

— Să-mi amintesc? N-am s-o uit în viața mea, zise Henry. Întîi l-am văzut din grădină. Privea afară, îngenunchiat pe banca asta.

— Deschideți vă rog fereastra.

Henry imita poziția mortului, și Hardcastle făcea la fel.

— Vă rog să faceți rost de o scară. Vreau să examinez zidul și de afară.

Ideea mi-a descoperit multe lucruri, Sir Walter. Dacă-mi amintești la prînz vă voi povesti o istorie, cu ideea, viață și moarte! Pe aici se poate foarte ușor intra și ieși.

— Nu chiar așa ușor! Pînă la pămînt sînt 11 metri.

— De unde știți?

— Polițiștii care au făcut primele cercetări, au măsurat-o luni.

— Au măsurat însă și tăria zidului?

— Nu știu!

Hardcastle continuă examinarea camerei:

— Mobile vechi. Foarte vechi, pare-se.

— Bunicul meu le-a adus din Spania.

— Sînt foarte valoroase, desigur.

— Presupun.

— Splendide sculpturi. Și ușa aceasta?

— Nu-i ușă, ci un dulap în perete, răspunse Sir Walter și deschise ușa dulapului, care avea aproape doi metri înălțime, dar era gol. În fund se vedeau niște umerașe de haine.

Într-un ceas, cred că voi termina cu examinarea camerei, domnilor! Voi sta aici pînă la ora mesei. Ginerele d-voastr se interesa de mobilele vechi?

— După cît știm, nu. Pe el îl interesa nu conținutul camerei ci reputația de a fi vizitată de stafii. El rîdea de superstiția mea, și a vrut să petreacă noaptea înăuntru pentru ca a doua zi de dimineață să mă tachineze. Voia să „purifice" camera, cum spunea el.

Hardcastle se aplecă asupra vechilor tablouri în ulei.

— Portrete de familie?

— Da!

— Nici d-voastră nu aveați încredere în această odaie?

— Da! De la moartea sorei Fonester, mai ales.

— Şi de atunci n-a mai dormit nimeni aici?
— Nimeni. Precis.
— Aţi plecat de atunci din castel, vreodată?
— Foarte des. De obicei lunile de primăvară le petrec pe continent, în Italia sau în Franţa. Dar casa nu-i părăsită şi personalul e răspunzător de ea. Camera a fost totdeauna încuiată şi în absenţa mea cheia o păstrează Ablhan Masters, intendentul meu. Şi el împărtăşeşte repulsia mea pentru această cameră.
Detectivul stătea cu mîinile în buzunar şi dădea din cap.
— Superstiţia este o putere ciudată. Noaptea o hrăneşte, de unde expresia: „puterea întunericului"! Nu v-aţi întrebat de ce spiritiştii lucrează totdeauna în întuneric?
— Fără îndoială, spre a fi mai accesibilă spiritelor.
— Dar de ce e noaptea propice tuturor apariţiilor şi fenomenelor supranaturale?
— Revelaţiile se întîmplă de obicei noaptea. Spiritiştii spun că spiritelor le este mai uşor să se materializeze în obscuritate.
— Da, pentru că atunci e timpul cînd corpul omenesc e mai obosit şi mintea mai slabă. Am observat că asupra omului noaptea are o influenţă deprimantă.
— Îmi amintesc de o crimă celebră pe care am bănuit-o comisă în timpul nopţii. Ucigaşul era îmbrăcat şi grimat, ca o fantomă. Strigorii au decăzut. Valul de superstiţii prezente şi interesul tot mai mare pentru ocultism este o urmare a războiului, iar mediumii ca şi prezicătorii trag foloase din acest lucru. Îi pedepsim pe aceşti pungaşi, dar nu pe naivii care se duc la ei. Dacă ar fi după mine aş da şase luni închisoare tuturor femeilor şi bărbaţilor care-i frecventează şi-i încurajează pe aceşti escroci. Strigorii nu suferă lumina zilei, aşa cum nu pot lucra la lumina zilei.
— Sînteţi poate sigur pe ce spuneţi.
— Nu totdeauna dar, în privinţa aceasta, da, Sir Walter. Am văzut prea multe. Metafizica e neapărat condamnabilă.
Sir Walter începu să-l considere pe Hardcastle cu neplăcere. Cu toate că acesta vorbea foarte calm, în cuvintele sale era ceva batjocoritor şi provocător.
— În chestiunile acestea trebuie să vorbiţi cu Mr. May, căruia nu-i va fi greu să vă răspundă.

— Preoţii nu văd aici nici o dificultate, şi degeaba discuţi cu ei, întrucît nu pleacă dintr-un acelaşi punct de vedere. Ce spune dl May?

— Eu cred, că în cameră există un spirit invizibil, care are puterea de a acţiona asupra oamenilor Nu spune dacă este un spirit rău sau bun!

— Dar a făcut un rău?

— Din punct de vedere, sigur! Dar cum după părerea d-lui May, „căile Domnului sînt necunoscute“ nu se poate spune că a făcut rău, decît din punct de vedere omenesc.

— Ce rudă era decedatul cu Mr. May?

— Era fiul său.

Hardcastle tăcu o clipă apoi spuse:

— Aţi observat cîţi fii de preoţi se duc în marină?

— Nu.

— Se întîmplă totuşi, foarte des.

Detectivul îi devenea lui Sir Walter din ce în ce mai antipatic.

— Noi plecăm, zise el. Dacă aveţi nevoie de mine, sînt în bibliotecă. Soneria aceasta-i pentru servitori. Broasca uşii am stricat-o cînd am forţat intrarea şi încă nu i reparată. Dacă vreţi puteţi închide uşa. Ultimele zile a stat mereu deschisă şi în cameră lumina a fost aprinsă.

— Mulţumesc. Mai am de strîns cîteva date precise şi apoi vin să vă văd. Hornul a fost cercetat?

— Nu! Dar e prea strîmt pentru un om.

Sir Walter plecă împreună cu nepotul său şi Hardcastle închise uşa. Îndată ce se depărtară propti la uşă un scaun greu.

Timp de o oră nu mai auziră nimic despre Hardcastle. Cei doi Lennox se însoţiră cu Mary şi Septimus, pe terasă. Mary era nerăbdătoare să audă părerile detectivului dar Sir Walter îşi exprimă neîncrederea sa. Se plimbară încoace şi încolo, pe terasă, în timp ce copoiul lui Sir Walter se ţinea după ei. Henry o întreţinu pe Mary şi-şi expuse ideile sale asupra lui Hardcastle.

— Ar vrea să-ţi vorbească, spre a lua informaţii despre trecutul lui Tom.

— Am să-i spun tot ce ştiu şi Mr. May mă va ajuta.

— Despre unele lucruri se interesează cu multă iscusinţă, dar despre altele cu prea mare încredere în sine. Socrul

Dar nu se va înțelege cu el. Hardcastle rîde de orice încercare de a explica în mod supranatural nenorocirea noastră.

— Cum îi spuneam lui Mary, se amestecă May care auzise ultimele cuvinte, nu cred că va reuși. Își pierde vremea. Unui astfel de om oricît ar fi de inteligent, nu i se va prezenta nici o explicație. Mai degrabă aștept dezlegarea acestei tării de la un copil nepriceput decît de la el. Hardcastle este prea încrezut și prea prins în necredința sa.

— Are ceva în el care-mi displace enorm, mărturisi Sir Walter, deși știa că n-are nici un motiv plauzibil, care are maniere distinse, vorbește ca un gentleman și nu face nimic care să te poată jigni cîtuși de puțin.

— Ai prejudecăți, unchiule!

— Poate, Henry, dar eu am puține prejudecăți.

— Spune mai bine, intuiție zise preotul. În subconștient ai siguranța că omul acesta nu va reuși și că prin lipsa sa de credință îi vor fi înșelate toate așteptările. El se îndrepta spre acest lucru fără credință și dezlegarea este prea din afara inteligenței sale.

Mary îi părăsi și vorbiră, apoi despre detectiv fără a izbuti să cadă de acord.

— Tinerii spun că bătrînii-s nebuni, dar aceștia știu că tinerii sînt naivi, zise Sir Walter, care în controversa dintre Henry și Mary, părea să dea dreptate acesteia din urmă.

— Dar nu-i așa tînăr! Are patruzeci de ani, unchiule!

— Îl credeam de treizeci și are ideile unui om foarte, foarte tînăr.

— În împrejurarea asta, doar!

— Pe de altă parte, consideră camera cenușie ca pe ceva comun și este sigur că secretul este în afara ei. Crede că foarte repede va reuși să afle tot ce poate spune camera...

Se auzi gongul care suna de prînz.

— Du-te și cheamă-l la masă, Henry, zise Sir Walter.

Acesta bucuros de a putea schimba cîteva cuvinte între patru ochi cu Hardcastle, dădu fuga.

Ușa camerei cenușii era închisă și May simți că se deschide greu. Împinse cu putere și abia atunci văzu semnul. Intimidată privi în jur, căci nimic nu răspundea intrării sale neanunțate. Camera păru întîi goală, apoi pe covor zări un pistol. De-abia acum zări, lîngă pat, corpul lui Hardcastle care zăcea pe podea cu fața în jos. Se aplecă să-l

ridice. Corpul era cald și membrele se mișcau dar Hand-castle era leșinat, dacă nu chiar mort. Pe chipul său se oglindea o mirare extremă și ochii săi nu-și pierduseră strălucirea.

VI

ORDINUL DIN LONDRA

Frica îl năpădi pe Henry Lennox așa cum nu i se întîmplase în tot timpul războiului. Lăsă corpul fără simțire jos și avu siguranța că Hardcastle era mort. Cînd aduse vestea jos, Sir Walter și Masters, îl priviră cu groază.

— E mort, atît putu spune, apoi căzu moale într-un scaun și-și îngropă fața în mîini. Din nou fusese el vestitorul unei morți în camera cenușie. De amîndouă dățile văzuse primul tragedia și fusese primul care o anunțase. Gîndul acesta i se înfipse stăruitor în creier ca și cum ar fi pierdut o rudă scumpă. Mary rămase cu el să-i pună întrebări, în timp ce Sir Walter și Masters, urmați de Septimus May urcară treptele. Și acesta din urmă era tulburat, totuși nu-și putea ascunde un sentiment de triumf.

— E aproape, dar față de mine și de d-ta n-are nici o putere. Acest sceptic înverșunat i-a fost o victimă foarte ușoară.

— De ce n-a făcut Dumnezeu, să te fi ascultat ieri? făcu Sir Walter, poate că omul acesta nevinovat nu și-ar fi pierdut viața aici.

— Sufletul lui era otrăvit. Îi sosise ceasul.

— Nu-mi vine să cred. E cu neputința să-l fi surprins moartea așa repede. Poate că-l mai putem salva.

Se plecară asupra cadavrului pe care Masters și Fred îl scoaseră pe coridor.

— Adu repede niște rom, Fred, zise Master, trebuie să-i dăm imediat ceva. Nu-i simt bataia inimii, dar poate mă înșel.

Hardcastle fu întins cu fața în sus. Îi ridicară capul și în timp ce aștepta Sir Walter spuse:

— Ultima lui întrebare a fost: De ce se arată stafiile numai noaptea și ziua nu!

— Biet păcătos, zise preotul.

Toate încercările de reînsuflețire fură zadarnice. Cînd Mannering, adus de Henry, intră, nu putu decît să constate moartea, fără a găsi vreun motv vizibil. Cadavrul nu prezenta nici o rană și nici vreo altă urmă. Cazul părea foarte asemănător cu cel al lui Tom May: moartea fusese fulgerătoare.

Mannering se găsi în fața unei noi dificultăți. Mary veni la el în timp ce se afla cu Henry și Sir Walter în bibliotecă, și le spuse că în graba de a da telegramele necesare uitase de Septimus May.

— E foarte agitat, se plimba în lung și în lat în camera sa, de unde nu vrea să iasa și citește din Biblie. Vorbește cu spiritul care, după părerea lui, îl ascultă. Ar fi amuzant, dacă n-ar fi înfricoșător. Trebuie să-l silim să iasă de acolo.

— Voința-l întărește. Pînă acum m-am opus, dar de acum înainte nu mai zic nimic, declară Sir Walter.

— Trebuie să-l scoateți, căci se joacă cu moartea.

Se duseră la May și-l găsiră cu chipul inundat de o bucurie sălbatica și cu ochii ieșiți din orbite.

— Facă-se voia Domnului, strigă el, totuși nu se opuse de a fi scos afară.

— Viitorul e al meu, spuse ceva mai liniștit. Nu vă puteți împotrivi datoriei pe care o am, Sir Walter. Ați greșit, ceea ce iată urmarea acestei greșeli, dar cred că nu o veți repeta.

Agitația lui se potoli și el fu cel care propuse ca toată lumea să meargă la masă. Față de mort, arăta o indiferență totală. Sir Walter care era zdrobit nici nu-l auzea. La îndemnurile lui Mary se reculese, dar apoi își exprimă dorința să rămînă singur. Se scuză față de Henry și Mannering, rugînd să facă ei toate formalitățile.

— Ce-i Prinț? zise cîinelui care se gudura pe lingă el.

— E foame, răspunse Mary.

— Spune să-i dea imediat de mîncare, spuse bătrînul și pleca. Mary voii să-l însoțească, dar Mannering o reținu.

— Lasă-l singur. S-a tulburat rău, dar se va liniști. Dimineață să-i dai bramul său și mai ales ai grijă să nu audă nimic care ar putea să-l emoționeze din nou.

Stăpînul din Chadlauds păși cu greutate spre locul său favorit, unde se așeză greoi. Starea era împărțită între dez-

nădejde şi uitare. Concepţia lui despre viaţă, despre existenţa regulată a oamenilor fusese zdruncinată de ultima nenorocire. Lumea întreagă se prăbuşea peste el. Realitatea devenise un coşmar din care nu mai putea evada. Se gîndi la viaţa sa, care se petrecuse pe temeiul anumitor principii religioase, care-l mîngîiau la supărare şi-l temperau la bucurii. Nu văzu decît o încercare divină în faptul de a fi privit ca un obiect curios şi de a renunţa la dispreţul faţă de lumea cealaltă şi care constituia pentru el cel mai mare privilegiu al bogăţiei.

Toate se năruiau şi zilele care trebuiau să vină, păreau că vor fi încărcate cu noi lovituri care pînă la urmă îl vor omorî.

Viaţa devenise pentru acest om înlesnit, un prilej de brutalităţi. Se văzu în gura lumii, în faţa judecăţii, sub cine ştie ce acuzaţie, părăsit de toţi. Curajul nu-i lipsea, dar nu asta-i trebuia acum. Era atît de pierdut în gîndurile privitoare la viitorul său încît uitase realitatea prezentă, care după o clipă îl umplu de o spaimă nouă.

Peter Hardcastle, un om de o celebritate mondială, murise în castel. Nici nu era în stare să-şi închipuie urmările acestei noi tragedii.

Încă nu putuse asimila realitatea morţii ginerelui şi parcă tot aştepta să-l vadă intrînd, sau să-i audă rîsul voios. O idee-i veni, atît de simplă, încît Sir Walter se osteni să nu o uite, căci i se părea foarte însemnată. Nu mai era nici o îndoială că Tom May şi Peter Hardcastle îşi pierduseră viaţa din pricina aceleaşi puteri misterioase Septimus May spusese că astfel de lucruri se mai întîmplaseră, în vederea verificării credinţei oamenilor, şi desigur avea dreptate. Bătrînul se hotărî să se dea de partea preotului, şi merse atît de departe, încît îşi făcu reproşuri pentru lipsa lui de credinţă care pricinuise moartea unui om nevinovat. Justiţia nu-l putea învinovăţi de acest lucru, căci scepticii îi vor da dreptate de a fi interzis preotului accesul în camera cenuşie, dar el ştia acum că făcuse o greşeală. O astfel de povară era greu de dus şi Sir Walter se hotărî s-o lepede. Aici se întîmplase ceva care nu putea fi întîmpinat decît de o putere divină. Septimus May avusese dreptate deplină. Sir Walter se lăsă convins ca un copil în faţa unui lucru nou.

Din nou reveni la amănunte. Puterea aceasta ascunsă, ce numai noaptea lua ființă, dovedise că poate lucra și ziua. De ce nu? Să-i limitezi timpul, însemna să-i limitezi puterile și numai Dumnezeu știa ce forță zăcea acolo. Sir Walter refuza orice explicație care nu se baza pe religie. Acum își dădea seama că nu există nici o explicație naturală, pentru cele ce se întîmplaseră în camera cenușie și că numai pe calea credinței creștine, pacea va domni iarăși în casa lui.

Din nou gîndurile sale se îndreptară spre trecut și-și aminti de soția sa. Ea-i deșteptase gustul pentru călătorii în străinătate. Înainte de a se însura nu părăsise Anglia, decît pentru vreo croazieră. Acum își amintea de călătoriile pe care le făcuse împreună cu soția sa și încetul cu încetul se liniști. Era încă cufundat în gînduri cînd veni Mary urmată de Prinț. Îi aducea o manta și o umbrelă, căci venea ploaia. Cu greutate, bătrînul se întoarse la realitatea prezentă.

O telegramă venise din Londra, în care se cerea ca d-rul Mannering să telefoneze la Scotland Yard. De aceea, acesta plecase la New Abbot și pînă la sosirea sa nu se putea întreprinde nimic. Fără a cunoaște gîndurile tatălui său, Mary îl rugă să plece amîndoi, fără nici o amînare, în călătorie.

— Lasă casa în mîna poliției și ia-mă cu tine, tată, zise ea. Prezența noastră nu-i de nici un folos și sînt sigură că autoritățile nu se vor lăsa pînă nu vor face cercetări mult mai serioase ca pînă acum. În astfel de prilejuri, sînt în elementul lor.

— Cu plăcere aș pleca, spre a îndepărta astfel toate neplăcerile ce-mi stau în cale. Moartea lui Tom era de ajuns, dar acum vom fi în centrul interesului public. Și eu aș vrea să plec, dar e cu neputință, chiar dacă ni se îngăduie. Datoria poliției este să bănuiască pe toți cei din casa mea, inclusiv pe mine. Tot ce s-a întîmplat a fost la mine în casă și trebuie să dau toate lămuririle necesare. Nici un Lennox nu a fugit vreodată din fața datoriei sale. Moartea acestui om celebru va atrage atenția și toate puterile autorităților se vor încordra, spre a găsi făptașul. Ei vor să răzbune moartea lui Hardcastle, care, deși mie personal nu-mi era simpatic, a făcut mult bine lumii punîndu-și inteligența sa în serviciul

unei cauze nobile. A avut o activitate nepreţuită, chiar dacă nu era pe placul nostru.

Se duse în bibliotecă şi Henry, anunţă de la fereastră, sosirea lui Mannering.

— Vor răsturna toată casa cu susu-n jos.

— Nu vor mai trebui să se mai obosească şi nici d-ta să te mai îngrijorezi, zise Septimus May. Nu pot sosi înainte de mîine dimineaţă şi pînă atunci...

Lennox îl întrerupse.

— Ne închipuim ce gîndesc ei şi ce vor face şi nu-i putem împiedica!

„Vor presupune că Hardcastle, după ce a rămas singur, din cauza morţii lui Tom, fără să vrea a dat de ştirea asasinului. Acesta văzînd pericolul a întrebuinţat aceleaşi mijloace necunoscute de ucidere şi-a scăpat de el. Poate că vor descoperi vreun nebun, care se ţine ascuns şi de a cărui existenţă nici nu am auzit. Poate vor bănui vreo greşeală criminală, a mea, a unchiului sau a mai ştiu eu cui. În orice caz vor căuta o explicaţie naturală fără să ia în seama alte idei.

Preotul protestă dar Henry n-avea poftă să-l asculte iarăşi.

— Am şi eu dreptul, ca şi d-ta să-mi spun părerea şi sînt convins că în toate aceste maşinaţii există mîna unui om.

Mary vesti venirea lui Mannering. Micul automobil al doctorului era însă urmat de o ambulanţă, Mannering telefonase la Londra şi primise de acolo recomandaţii pe care nu le înţelegea. Un moment se feri să vorbească în faţa lui Mary, apoi o rugă să-i lase singuri.

— Celor de la Londra le-au venit idei cam sucite, începu el, căci ei privesc lucrurile cu totul altfel. Cred că pot certifica moartea unui om. Totuşi am primit o notificare din Londra, să trimit chiar azi corpul lui Hardcastle. Trebuie să dea toate îngrijirile preventive, să aibă căldură şi aur şi aşa mai departe. Păreau a fi de părere că dacă în camera cenuşie e atît de uşor să se stingă o viaţă, sau viaţa nu-i stinsă de tot, sau că ştiinţa să o readucă în corpul celui mort. Desigur este o neîncredere faţă de mine ca şi cum n-aş putea deosebi între un mort veritabil şi unul aparent, dar n-am ce face, trebuie să mă supun ordinului. Voi pleca cu cadavrul la Londra şi dacă ei nu-l vor găsi

mort de-a binelea, atunci... Mi-ar părea foarte bine să vii cu mine, se adresa el lui Lennox. În Plymouth mai așteaptă un funcționar dar la Londra mi-ai putea fi de mult folos.

— Bucuros! N-ai nimic împotrivă, unchiule Walter?

— Dacă-i dorința lui Mannering, nu. Îi datorăm atît de mult încît nu-i vom putea plăti vreodată.

— Societatea lui n-ar fi foarte plăcută. La trenul din Newton se adaugă, un vagon salon. În Plymonth și la Paddrugton ne așteaptă mai mulți medici. Aici, vor veni, mîine dimineață, patru oameni cu același tren care a venit Hardcastle. Îndată după sosire, vor lua în primire camera cenușie și restul casei.

— Pentru mine sînt bine veniți, căci spre a lămuri această taină aș fi în stare să dărîm întreg castelul.

— Nu va fi nevoie de un astfel de sacrificiu, interveni May. Țiglele pictate și tencuiala sînt lucrnri neînsuflețite. Ar fi ca și cum am sfîșia un nor ca să găsim fulgerul. Dumnezeu nu va revela taina, nici la patru detectivi și nici la patru sute. Apoi se întoarse brusc spre Mannering:

— De ce n-ai lăsat-o pe Mary să asculte ce-ai spus? Ce legătură au aceste lucruri în ce, și cum ar fi putut s-o tulbure?

— Nu înțelegeți? Era cît pe-aci să vă rog și pe D-stră să ieșiți, dar sînteți bărbat. În ideea aceasta că Hardcastle ar putea să nu fie mort, rezidă ceva înspăimîntător pentru Mary, căci dacă el va fi readus la viață, asta înseamnă că și bărbatul ei ar fi putut fi salvat. Gîndiți-vă ce groaznică este această presupunere. Noi știm însă sigur că Hardcastle e mort și nu-i nevoie să o mai chinuim cu astfel de presupuneri fantastice.

— Îți mulțumesc pentru prevederea d-tale, zise Sir Walter și preotul aprobă și el. Henry Lennox făcu preparativele pentru călatorie. Apoi urmă recomandațiile doctorului și-l transportară pe Hardcastle în ambulanță, tratîndu-l ca și cum și-ar fi pierdut doar conștiința. Totul nu era decît o farsă caraghioasă după opinia lui Mannering, a cărui tristețe nu-i apăru decît în timpul călătoriei. El duse cadavrul la Newton și transportă targa în vagonul salon, atașat la Plymouth. Încercă să mențină temperatura cu sticle calde la cap și la picioare.

— Vor vedea ei, zise batjocoritor, că cu toată căldura artificială, răceala morții a și început să intre în trupul acestui nefericit. Dacă autoritățile recunosc moartea n-am nimic de zis. Poate însă că nu. Poate că nu mai sînt la curent cu noile descoperiri.

Nici Mannering, nici Henry nu se gîndiseră prea mult la Chadlauds. Extraordinarul misiunii lor le ocupa mințile și abia în zori, cînd trenul înainta cu greu prin ceața ce prindea să se limpezească, începu Henry să vorbească despre verișoara lui.

— Sper că bătrînii n-o vor neliniști pe Mary astă seară. I-am spus unchiului Walter că May, după mine, nu e întreg la cap și va încerca din nou să-l învingă pe unchiul Walter, în lipsa noastră.

— Crezi că persistă în dorința lui, după toate cîte s-au întîmplat?

— Ai uitat ce s-a întîmplat? Ai fost prea ocupat.

— Nu, Mary m-a rugat să-l liniștesc pe socrul ei și să-l fac să vină la masa. Cred că a mai cugetat de atunci asupra faptului și a văzut că se joacă cu moartea.

— Nici gînd. „Viitorul e al meu", astea au fost ultimele sale cuvinte, ceea ce înseamnă că nu a renunțat sa petreacă noaptea aceasta în camera cenușie.

— Trebuia să-mi spui asta, înainte de a fi plecat. Ne putem bizui pe Sir Walter care știe ce urmări grozave poate avea, indiferent că nebunul acela nu le vede.

— Îmi pare rău că trebuie să te neliniștesc, dar am impresia că nu ne mai putem bizui nici pe unchiul meu. Era foarte zbuciumat azi, și pe drept cuvînt. Realitatea i-a jucat o festă atît de înfricoșătoare, încît mă tem ca nu cumva să încerce acum o soluționare supranaturală.

— Vrei să zici că-l va lăsa pe May să doarmă în camera cenușie?

— Cred că nu, căci alaltăieri seara i-a interzis-o cu energie, și m-a rugat chiar să-l supraveghez pe May. Totuși, de cînd cu moartea lui în plină zi, a devenit mai maleabil, și eu nu sînt acolo ca să-l sprijin.

— Acum e prea tîrziu. Dacă a fost să se întîmple ceva, apoi pînă acum s-o fi întîmplat. Să sperăm că au rămas cu mintea întreagă.

— De aceea, spun, că mă tem să n-o neliniştească pe Mary. Ea e fără putere faţă de ideile socrului său şi nici nu se poate împotrivi vreunei hotărîri a tatălui ei.
— Nu ne mai chinuim aşa cu gîndurile. Cum va fi cu putinţă, vom telegrafia după veşti.
O ploaie puternică bătea în geamurile vagonului şi furtuna care-i însoţea se potrivea cu gîndurile lor sumbre.
— Acum mă gîndesc la copacii din Chadlauds şi pariez că la întoarcerea mea, unchiul Walter o să-mi spună o poveste întunecată cu ţigle aruncate de pe acoperiş.
— Dacă asta ar fi totul, nici nu mi-ar păsa, zise Mannering, dar mi-ai băgat în suflet o nelinişte infernală. Dacă iar se va întîmpla ceva, atunci se va spune că Sir Walter ar fi trebuit s-o ştie mai bine ca oricare altul.
— Şi ştie mai bine, dar acum e zdruncinat rău. Totuşi nu-mi fac sînge rău ca d-ta. Mary e împotriva lui May şi chiar dacă unchiul ar fi de partea lui, nu cred că va ceda.
— Cred şi eu că nu. Ar trebui ca odaia să fie păzită de poliţie.
— Chiar aşa va fi de mîine înainte. Poţi fi sigur că de data aceasta cercetările nu vor înceta pînă nu se va ajunge la un rezultat oarecare. Nu înţeleg doar pentru ce zece oameni ar fi mai buni decît unul singur, chiar dacă ar exista vreun pericol palpabil. Dacă chestia e supranaturală, atunci cu atît mai puţin.
Dr. Mannering nu răspunse, căci citea într-o agendă, pe care avea de gînd s-o predea poliţiei londoneze.
— Bietul băiat. Credea că va da de cap afacerii, cum scria el aici, şi cînd colo ea i-a dat lui de hac.
— Tot timpul părea sigur de succes, şi nici nu se sinchisea de primejdii, zise Lennox. Cercetarea atentă a agendei dezvăluia lucruri interesante. Colegii lui ştiau că Hardcastle ţinea un jurnal al activităţii sale criminalistice, şi în unele din agendele lui pe care le răsfoiră apoi, găsiră indicaţii şi observaţii care erau sortite unei prelucrări ulterioare. Aici regăseau cugetările pe care i le inspirase camera cenuşie înainte de a-l surprinde moartea.
— „Exclusivitatea este cheia succesului“, scria el. Întrebuinţează toată inteligenţa ta, şi nu cruţa nimic, spre a exclude tot ceea ce nu are directă legătură cu scopul tău. În nouă cazuri din zece, calea directă e cea mai bună. În clipa

cînd cauți urma pe drumuri lăturalnice sau cînd lași metafizica să intre în combinațiile tale, se produce o zăpăceală întreagă, care se complică cu atît mai mult cu cît înaintează cercetările. Numai în romane, se întîmplă ca un caz complicat la culme să se dezlege printr-un amănunt neînsemnat

„În cazurile reale trebuie să iei problema de gît. Arta înșelăciunii aparține în primul rînd criminalilor, și numai apoi celor care-i urmăresc. Odată ce-ai reușit însă, să pui mîna pe un caz neobservat, garanțiile de succes sînt considerabile. E imposibil însă să te poți ocupa de un caz fără a amesteca și pe altcineva. În viitor, Scotland Yardul va lucra după concepții cu totul diferite. Trebuie ca munca detectivilor să fie ușurată, nu îngreuiată. Totul trebuie ținut secret, mai ales persoana detectivului respectiv, care ar trebui să umble pe la locul crimei, de cele mai multe ori deghizat. Ei vor ..."

Aici se terminară reflecțiile lui Hardcastle. Afară de aceasta mai era o schiță a camerei cenușii și altceva nimic. Cînd moartea-l lovise, gîndurile lui Hardcastle erau cu totul depărtate de camera cenușie.

O serie de fapte urmaseră plecării doctorului din Chadlauds și Mary se găsea din nou acum în fața unui lucru înfricoșător. E greu pentru o femeie tînără să convingă pe un bătrîn, mai ales cînd e vorba de lucruri în legătură cu religia. Sir Walter se daduse de partea preotului și la cină, Septimus May îi făcu din nou propunerea.

— În sfîrșit sîntem liberi, zise el. Providența a voit ca cei care erau de altă părere să plece, și astfel voi putea să-mi fac datoria fără a mai fi împiedicat.

— N-ai să îngădui asta, tată. Credeam că tu...

— Lasă-mă să mănînc liniștit, se supără bătrînul. Înainte de ultima întîmplare nu trebuia să-l las pe d-l May, dar acum după ce moartea lui Peter Hardcastle mi-a sfărîmat încrederea, ar fi o prostie să nu-l mai las. Eu nu sînt de fier și rațiunea are multe drumuri. Să mai cerem acum o explicație naturală, ar însemna o încăpățînare zadarnică, și eu cred că d-l May are dreptate.

— Asta-i un gînd groaznic pentru mine ca și pentru ceilalți. Nu vă dați seama ce ar însemna o nouă nenorocire d-le May? Presupunem că în camera cenușie e ascuns un

duh rău: pentru ce ai fi d-ta mai în siguranță decît Tom sau decît Hardcastle?

— Pentru că eu sînt înarmat, pe cînd ei erau fără apărare. Tinerețea rîde de forțele depline ale religiei... Fiul meu era bun, cinstit, dar nu era credincios. Mai întîi ar fi trebuit să cunoască valoarea neasemuită a credinței creștine. Cît despre Hardcastle, acesta și-a făcut-o singur, căci părea mîndru de concepția lui păgînă, și nu-i de mirare că a fost chemat să cunoască o lege care-i era atît de necesară.

— Știu că Tom a fost chemat spre o viață superioară, zise Mary, dar asta nu înseamnă că Dumnezeu l-a luat la sine printr-o minune. Știi că eu rabd această pierdere grozavă pentru mine, așa cum m-ai învățat, dar de aici și pînă la a pretinde că lucrurile care au provocat moartea lui Tom sînt supranaturale, e o cale lungă.

— Cum îți poți închipui că ar fi naturale? întrebă tatăl său.

— Încă nu știu nimic, și-l implor ca pînă cînd vom fi siguri că știința e neputincioasă, să nu încerce nimic.

— Nu-ți fie teamă, copilul meu, răspunse Septimus May. Uiți ce m-a adus la hotărîrea aceasta. Ți-aduci aminte că Hardcastle a disprețuit și și-a bătut joc de părerea noastră că ar exista în camera cenușie o primejdie supranaturală? Tom s-a dus nevinovat la moarte, pe cînd lui Hardcastle nu i se poate ierta cu ușurință.

„După credința și capul meu, lucrurile stau altfel, și eu opun acestei forțe misterioase o piedica de neînvins. Sînt preot bătrîn și în deplină conștiință de misiunea mea încep lupta. Armele mele sînt în așa fel încît un spirit bun trebuie să li se supună, iar un duh rău va fi neputincios. Nu înțelegi că Atotputernicul nu a dat niciodată vreunei creaturi de-ale sale, chiar diavolului, puterea de a nimici pe împuterniciții săi, sau de a lua în derîdere numele de creștin? Sub scutul lui poți să treci prin iad fără teamă, căci iadul tremură de puterea adevărată.

Mary privi la tatăl său, implorîndu-i ajutorul, dar nu găsi mîngîiere. Sir Walter era de aceeași părere cu preotul. Aici găsise în sfîrșit un reazem în nenorocirile sale și credea cu tărie în el. Pînă acum credința lui fusese șovăitoare, dar acum se alătură lui May, ale cărui păreri le susținea cu adîncă convingere. Era orb în fața primejdiei și încăpă-

ţinarea fiicei sale îl supăra. Ea încerca să-l liniştească şi-i spuse că nu mai e cel dinainte, o afirmaţie care-l mînie de-a binelea.

O rugă să tacă, căci găsi observaţiile ireverenţioase. Tînăra femeie tăcu, jignită, în timp ce socrul ei îşi continua predica. Altădată i-ar fi părut comic, dar acum cînd tatăl său era gata să cedeze, şi toate argumentele ei pentru a-l opri fuseseră sfărîmate, o năpădi un puternic simţămînt de spaimă. Voinţa lui Sir Walter era sfărîmată. Pierduse simţul realităţii şi trecuse de partea cealaltă, în timp ce nimeni n-o putea ajuta pe Mary. Septimus May lucrase asupra lui Sir Walter ca o primejdioasă otravă. Totuşi, el îşi expuse noile lui pareri cu mult mai calm şi mai rezervat decît May.

— După cum ştii, Mary, ieri am fost de părerea lui Henry şi Mannering, şi în urma insistenţelor mele, d-l May a renunţat. De-abia acum vedem că n-am avut dreptate. Azi după amiază m-am liniştit şi am cugetat logic. Amîndoi, aceşti nefericiţi, au murit fără motive vizibile, căci cu siguranţă întreaga academie de medicină nu va reuşi să descopere nimic. Trebuie astfel să presupunem că moartea a fost produsă printr-o putere misterioasă şi infailibilă. Trebuie să înţelegi asta, copila mea. Eu sprijin pe d-l May şi totul a început să se clarifice, căci astfel am constatat că sînt pe drumul cel bun. Cred că dorinţa d-lui May de a dormi în camera cenuşie este foarte înţeleaptă şi corespunde cu misiunea sa preoţească. Eu îi împărtăşesc credinţa şi siguranţa de sine.

— Ţie ţi lipseşte credinţa, Mary, continuă Septimus May, altfel ai recunoaşte adevărul celor spuse de tatăl tău. Ascultă şi încearcă să înţelegi, ce înseamnă asta considerat, dintr-un punct de vedere superior şi altruist. Poate că voi găsi un răspuns la toate întrebările, cu viaţa de apoi, şi cu problema spiritistă, lucruri care interesează de-aproape biserica. Poate că aceasta-i o regiune necercetată încă şi în care voi reuşi totuşi să pătrund. N-am să mai rîd niciodată de cei care se ocupă cu astfel de lucruri, şi n-ar trebui să dispreţuim pe nimeni care nu gîndeşte la fel ca noi.

— Bine zis, făcu Sir Walter, dar May nu terminase încă predica sa.

— Putem tăgădui că diavolul a fost găsit în numele lui Dumnezeu? Şi dacă au fost goniţi din locurile cereşti nu

cumva au fost îndreptați spre locurile oamenilor? De ce o casă n-ar putea fi purificată întocmai ca un suflet? Acest duh necunoscut, fie înger sau demon, este sortit să provoace oamenii la luptă. Dumnezeu vrea să ne dezvăluie acum taina sa. Această ființă necunoscută care locuiește aici poate de mult mai multă vreme decît bănuim noi, cere să fie eliberată, și Dumnezeu a voit ca el să fie dezrobit de oameni. Cred în asta ca în Moarte sau ca în Învierea Domnului. Ai înțeles, Sir Walter?

— Da, acum sînt clarificat!

Chiar și Mary, în lipsa altei explicații mai bune începu să dea crezare discursurilor sale, deși știa prea bine că erau fantastice, în opoziție cu știința curentă și că ascundeau o mare primejdie pentru omul care le profesa. Totuși, se simțea neputincioasă în fața unei credințe atît de înfocate, care pe deasupra avea și asentimentul tatălui său.

— Avem noroc, zise Sir Walter, că mai avem prilejul astă seară, căci mîine polițiștii care vor veni, în neștiința lor, v-ar interzice cu desăvîrșire.

Mary luptă mai departe și în frica ei făcu apel la Masters. Acesta era un om inteligent, citea mult și Sir Walter și fiica sa ocupau primul loc în sufletul său, lucru de care Mary era mîndră, căci Masters nu resimțea pentru femei în general nici simpatie, nici admirație.

— Nu poți să mă ajuți? Ești atît de convins ca și mine, că n-ar trebui să se întîmple așa ceva.

Intendentul privi la stăpînul său. Servea cafeaua, dar nimeni nu bea.

— Vorbește, zise Sir Walter. Știi că-mi place felul tău de a judeca. Ai auzit ce-a spus d-l May și trebuie să fii tot atît de convins ca și mine.

— Nu-mi vine să-mi dau o părere asupra acestor lucruri, zise el foarte rezervat, dar desigur Sfinția Sa se pricepe în această direcție. Mi-aduc aminte doar un proverb indian, care spune cam așa: dacă bați mult la o ușă încuiată, atunci să știi că o deschide diavolul. Mă iertați că am pronunțat numele necuratului, dar Indienii sînt un popor foarte înțelept.

— Ei și? Eu știu doar, că pe oricine ar deschide ușa, eu îl întîmpin în numele Atotputernicului.

— Nu sînt fricos, Sfinția Ta, dar n-aș face singur așa ceva, căci sînt păcătos și nu destul de vrednic spre a mă apropia fără temei de o asemenea primejdie. În tovărășia Sfinției Tale, aș încerca însă.

— Bine-ai vorbit, Masters, zise Sir Walter. Și eu l-aș însoți pe d-l May.

May dădu negativ din cap și Masters continuă:

— Dar nu cred să mai fie cineva în casă, nici măcar Fred Camter, care să fie fără teamă, ca d-ta Sir Walter. El, ca și menajera, ca și Jane Bond urăsc camera cenușie. Nu vreau să spun că ei vor părăsi casa, dar alții o fac. Îmi permit să vă anunț că patru fete-n casă și Jackson, vor să plece mîine dimineață. Anne Main, a doua fată-n casă, a plecat adineauri împreună cu tatăl ei, care a venit s-o ia. Mă iertați că am amintit de aceste lucruri. Menajera vă va spune mîine totul amănunțit.

— Isterici! zise Sir Walter, totuși nu-i învinovățesc. E firesc. Povestește le ce ai auzit aici și că d-l May are intenția să vadă odaia în numele Domnului. Spune-le înainte de a merge la culcare să se roage pentru el.

Masters insistă:

— Totuși, cred c-ar fi bine ca Sfinția Sa să mai lase Scotland Yardul să facă o ultimă încercare. Am citit multe despre stafii și am auzit că e periculos să stai lingă ele. Nu pentru viață, ci pentru moarte. Mulți au innebunit și au trebuit să fie închiși, și dacă-o fi sau nu adevărat, eu rog totuși pe Sfinția Sa să-mi admită hotărîrea de a petrece noaptea aceasta în camera cenușie împreună cu d-sa. Stafiile nu au putere asupra a doi oameni dintr-odată și înăuntru e lumină, ceea ce vă va face să vă stăpîniți nervii. Cred că nu mai dorim încă un caz de moarte. Și așa mîine vor năvăli fotografii și ziariștii și de-abia voi putea să apăr castelul de ei.

— Și Henry se îngrijorează de lucrul acesta! observă Mary.

— Și eu nu pot ieși din punctul meu de vedere. Aveți dreptate, dar propunerea aceasta va impiedica revelația pe care o aștept.

— Ce aștepți? întrebă Mary. Crezi că ai să vezi ceva, sau să ți se va povesti cum și de ce a murit Tom?

— Oricum, ar fi o binecuvîntare pentru cei în viață!

— Asta ar fi nimica toată, făcu Masters. Dar d-l Septimus condamnă curiozitatea lor.

— Nu nădăjduiți nimic și nu vă mai gîndiți la ce se va întîmpla, pînă cînd eu nu va voi povesti ce s-a întîmplat, zise el. Poate că ma așteaptă o veste, poate că mi se va face o confidență neprețuită pentru neamul omenesc, nu pot să vă spun, dar nici nu mă gîndesc dinainte ce va fi. Poate că mă voi ruga pînă dimineața în zadar sau poate că voi ajunge în fața unei ființe, pe care n-a văzut-o încă ochiul omenesc. Cine știe?

— Ești admirabil, și e întăritor să întîlnești o credință atît de aprigă, răspunse Sir Walter. Nu ți-e teamă, nu ai nici umbra unei îndoieli?

— Nimic, decît o nevoie puternică de a îndeplini misiunea sufletului meu. Dacă aș șovăi, dacă aș avea o umbră de nesiguranță, n-aș avea succes, fiindcă orice slăbiciune m-ar depune fără apărare în mîinile spiritului.

Chiar și Masters spuse ceva despre credința neclintită a preotului, cînd intră în odaia servitorilor:

— E cel mai neclintit om pe care l-am văzut vreodată. Ai impresia că ar fi în stare să oprească vîntul sau ploaia. Mi-au cerut și mie părerea, dar ce pot face vorbele împotriva unei voințe de fier. La inceput mă cam îndoiam și Sir Walter la fel a spus că nu credea la început, dar acum e convins și așa trebuie sa fim cu toții. Pariez că preotul va doborî ființa aceea necunoscută, fără să piardă un fir de păr. Și eu și Sir Walter am vrut să veghem împreună cu el dar a refuzat, zicînd că singurul lucru ce-l putem face e să ne rugăm pentru el. Și n-avem altceva de făcut decît să-i urmăm dorința.

Evident că toți locuitorii casei merseră tot atît de tulburați și de neliniștiți la culcare ca și în ziua precedentă. Numai Sir Walter se simțea refăcut trupește și sufletește. Mary îi dădu un somnifer, și cu toată furtuna violentă, Sir Walter adormi îndată. Mary, înainte de a se culca, însoțise cu toți pe May pînă în camera cenușie încă puternic luminată. Septimus May își luase stiharul și patrafirul căci el vedea în ceea ce se pregătea sa facă o slujbă divină, tot atît de sfîntă și de importantă ca oricare altă ceremonie religioasă.

Furtuna biciuia ferestrele și făcea să tremure geamurile. După ce făcu semnul crucii, May intră în cameră numai cu Biblia în mînă. Apoi se întoarse și spuse noapte bună. „Aveți încredere!“ acestea fură ultimele sale cuvinte.

Apoi închise ușa și pînă coborî îl și auzi rugîndu-se cu glas tare. Sir Walter ordonă lui Masters să stingă toate luminile și-i trimise pe toți la culcare.

Vorbele evlavioase care făcuseră atîta impresie asupra lui Masters începură să-și piardă puterea și pe cînd se gătea să se culce, deveni din ce în ce mai puțin încrezător de cît declarase mai înainte. Speranța sa se transformă în vociferare și-și închipui ce s-ar întîmpla dacă totul ar sfîrși iar rău. Se temea pentru Sir Walter căci dacă o nouă viață se stinge acolo, el putea fi acuzat de a fi ușurat sinuciderea lui May, și lucrurile ar fi luat o întorsătură gravă. Grija lui cea mare era pentru Sir Walter nu pentru May. Neputînd să doarmă își aprinse pipa și se hotărî să facă ceva deși se temea să nu înrăutățească situația prin vreo intervenție nefericită.

Nici Mary nu dormea, cu atît mai mult cu cît ea nu fusese de acord cu planul lui May, și acum își făcea amare reproșuri de a nu se fi opus cu mai multă înverșunare. Mii de idei îi treceau prin minte. Apoi liniștea nopții o făcea să uite grija prezentului și propria ei durere. Evenimentele extraordinare care se aglomeraseră de cîteva zile îi slăbiseră inima și ea era bolnava fără să știe. Nervii erau încordați la maximum și printre lacrimi și suspine trăi în închipuire încă multe zile cu iubitul ei. Apoi se gîndi din nou la prezent, se rugă pentru May, întrebîndu-se de ce nopțile furtunoase, sînt atît de lungi.

Deodată auzi niște zgomote neobișnuite, sări din pat și îmbrăcă repede o haină de casa. Dar picioarele ei șovăiau să treacă pragul. Se opri tremurînd. Dacă nu mergea totul bine? Dacă nu va mai auzi vocea preotului?

După o secundă de ezitare se decise totuși, dar nu știa ce va trebui să facă dacă nu va auzi vocea lui May. Furtuna urla în toate tonurile deasupra castelului Chadlauds. Se auzeau copacii trosnind sub apăsarea ei. Mary păși pe coridor. Spre uimirea ei auzi pași grăbiți dinspre camera cenușie.

— Cine-i acolo ?

— Dumnezeule! Mă iertați, doamnă!
— Ce faci acolo, Masters?
— Același lucru ca și d-stră! Vreau să mă uit după Sfinția Sa. Lumina arde, se vede prin gaura cheii, și d-l May se roagă încă. Se pare că duhul cel rău se ține departe de el, şi mă simt mult mai bine ca acum un ceas. Fantoma nu are putere asupra unui om care se roagă în felul acesta. Dar dacă rugăciunile îl împiedică, asta înseamnă că are urechi și prin urmare trăiește.
— Crezi, Masters? șopti ea.
— Da, doamnă, dacă ar fi fost o putere naturală atunci rugăciunile lui ar fi fost zadarnice și l-ar fi nimicit. Detectivul a murit într-un ceas, și d-l May este înăuntru de patru ore.
— Ai vreo nădejde?
— Da, doamnă, și dacă gonește stafia atunci merită să ajungă episcop. Totuși cei de la Scotland Yard nu-i vor da mîine crezare. Vor presupune că cineva din casă vrea să înlăture din drum pe ceilalți, dar neavînd nimic cu d-l May l-a lăsat în pace. Mergeți în camera d-stră, doamnă, să nu răciți. Dacă nu voi adormi, voi veni din nou peste un ceas, două.
Plecară. Furtuna vîjîia afară și din camera cenușie se răspîndea în coridor murmurul evlavios al preotului.

VII

CEI PATRU LA LUCRU

În ciuda furtunii, Sir Walter nu se trezi decît cînd servitorul deschidea ferestrele. Poruncise să fie trezit la șase.
— Ce face d-l May?
— Masters vrea să știe dacă să-l trezească sau nu!
— Nu, dacă e în camera lui, da, dacă e încă în camera cenușie.
— Sir Walter, șovăi servitorul, nimeni nu vrea să deschidă ușa.
— Tată, se auzi glasul lui Mary, d-l May n-a ieșit încă din camera cenușie.
— Vin îndată, zise el, și se îmbrăcă în grabă. Mary era foarte tulburată.

— La două noaptea, totul mergea bine, căci am ascultat şi Masters la fel. Glasul lui May se auzea clar şi lămurit.

Palid, cu faţa îngrijorată, intendentul stătea în faţa camerei cenuşii.

— Am strigat, dar în cameră e o linişte de moarte. S-a sfîrşit cu el, ştiu!

— Poate că nu e înăuntru, răspunse Sir Walter.

Apoi împinse uşa şi intră înăuntru. Lumina ardea încă. Pe măsuţă se vedea Biblia deschisă la epistola Sfîntului Pavel. Preotul zăcea pe podea. Căzuse pe partea dreaptă şi cu toate că stiharul părea în dezordine, chipul lui oglindea o deplină linişte sufletească. Obrazul său se odihnea pe o pernă de picioare ca şi cum ar fi avut intenţia să doarmă pe jos. Pe cap purta încă potcapul. Ochii erau larg deschişi. Patima şi vitalitatea dispăruseră de pe chipul său. Arăta mult mai tînăr şi trăsăturile sale erau nemişcate. Cu toate acestea, May era mort. Inima încetase să mai bată şi corpul era rece. Camera nu suferise nici cea mai mică neorînduială. Ca şi în celelalte cazuri, moartea venise pe furiş, fără a-şi înspăimînta victima.

Masters îl strigă pe Camter şi pe cameristul lui Sir Walter care şedea în prag. Acesta din urmă refuză să intre sau să atingă mortul. Fred însă sosi şi amîndoi transportară cadavrul preotului în camera sa. Într-o clipă toată casa ştia ce se întîmplase.

Panica şi isteria se abătură asupra servitorimii care fugea de casă ca de ciumă. Mary plecă de lîngă tatăl său spre a linişti spiritele, spunîndu-le că cu toate cele ce se întîmplaseră, nu mai era acum nici un motiv de teamă.

— Dacă ar fi fost un duh rău atunci n-ar fi avut nici o putere asupra d-lui May, care era un sfînt. Liniştiţi-vă şi nu vă fie teamă. Nu-i nici o stafie. Dacă ar fi fost vreun diavol ar fi trebuit să se supună preotului. Vasăzică în odaie există o primejdie naturală, pe care nu o poate descoperi decît cel ce intră înăuntru. Peste două ceasuri poliţiştii de la Scotland Yard, vor fi aici, şi fiţi siguri că vor descoperi adevărul. Trebuie să staţi aici pînă la sosirea lor. Dacă fugiţi veţi fi aduşi îndărăt. Vă rog, pregătiţi dejunul şi fiţi cuminţi. Nu-i frumos din partea voastră să vă părăsiţi stăpînul tocmai acum cînd este lovit de nenorocire.

Începură să fie mai încrezători și menajera se alie părerilor lui Mary. Apoi Mary se duse în bibliotecă la tatăl său. Un servitor fusese trimis după doctor și deoarece Mannering era absent, trebuia să meargă pînă la New Abbot. Mary îl rugă pe Masters să exercite influența sa asupra personalului și-i povesti ce făcuse ea.

— Slavă Domnului, că sînteți atît de energică, Mistress Mary. Vorbiți lui Sir Walter și încercați să-i dați să bea ceva alcool. A primit un șoc groaznic.

Sir Walter era într-adevăr nimicit și în grija ei pentru el, uita de propria sa durere. Mary povestea mai tîrziu că în cursul acestui lanț de groaznice întîmplări, fusese mereu silită să-și concentreze întreaga voință pentru lucruri secundare, uitînd astfel propriul său chin sufletesc.

De-abia acum Sir Walter deveni conștient de greșeala care costase viața lui Septimus May. Era zăpăcit, năucit și cu totul cufundat în gîndurile sale. În starea sa, nu mai putea fi stăpîn pe sine și într-o uitare egoistă spuse lucruri pe care el însuși le-ar fi condamnat dacă le-ar fi auzit din gura altora.

— Întîmplarea aceasta a distrus teoriile lui May și ale mele. De ce l-am crezut? De ce m-am lăsat convins?

— Nu-ți mai face idei acum!

— Ai putea să zici: „Nu ți-am spus eu?“ Dar n-ai să faci asta, nu-i așa? Aveai dreptate, cînd voiai să-l reții pe nefericitul acesta aseară, de pe drumul nebunesc pe care apucase. Moartea lui nu e de nici un folos cerului. Recunoscînd asta, sîntem la capătul credinței noastre.

— Duhurile rele nu ar fi avut nici o putere asupra lui, dacă mai există un Dumnezeu sincer! zise Mary.

— Atunci este altceva. Dacă nu-i duh, atunci e un om. Un diavol omenesc — pe care-l vor descoperi polițiștii. Mă vor întreba de ce am sacrificat încă o viață. Ironia soartei, ca tocmai eu care sînt atît de credincios, dintr-o nebunie superstițioasă..., dar ce vor zice autoritățile? Sînt pregătit să sufăr pedeapsa, Mary. Nimic din ce poate îndura un om, nu poate egala rușinea și bănuiala pe care le simt asupra mea.

— Nu vorbi astfel. Nu-i demn de tine. Nimeni nu are dreptul să-ți ceară socoteală de părerile tale. Mulți s-ar fi lăsat convinși ieri de d-l May și nici astăzi nu ar recunoaște

adevărul, ci ar spune că May e fericit, căci a murit fără dureri. Trebuie să ne gîndim la el tot aşa ca la Tom. Nici eu nu vreau să fiu tristă. Sînt necăjită doar că nu ne putem explica misterul.

— Dar autorităţile vor găsi motivul, vor prinde ucigaşul şi mă vor dispreţui pentru că am ascultat spusele unui posedat. May era posedat, să ştii!

— Avea ceva convingător, care mă vrăjea şi pe mine, cînd îl ascultam.

— Ar fi trebuit să te sprijin în loc să fiu de partea lui.

— Acum ştie totul şi e lîngă Tom. Trebuie să ne gîndim că sînt fericiţi şi că acolo sentimentele celor rămaşi în viaţă nu au importanţă.

— Cine trăieşte, şi cine-i mort? Nici asta nu ştim. Autorităţile au cerut să facă ele cercetări speciale, şi din moment în moment Hardcastle poate să respire şi să trăiască — dacă au dreptate.

— Ce spui tu? zise Mary fixîndu-l cu privirea. Sir Walter părea că-şi pierde minţile.

— Spun, că n-au vrut să recunoască moartea lui Hardcastle, şi Henry cu Mannering l-au transportat la Londra. Poate că s-a reîntors la viaţă! De ce nu? Nu era nici o probă vizibilă. S-a mai auzit de stări de transă şi de moarte aparentă, care pot înşela chiar pe cei mai buni medici. Nu s-au mai îngropat oameni vii? Poate că am fi putut să-l înviem pe May dacă am fi ştiut şi noi cum.

— Atunci ... zise Mary cu ochii holbaţi, şi tăcu.

De-abia acum Sir Walter îşi dădu seama ce făcuse.

— Iartă-mă Doamne. Nu, Mary, asta nu! E o prostie, o nebunie, mi-a venit aşa! Să nu-ţi închipui că eu le dau mai multă crezare decît Henry sau Mannering. Henry a văzut destui morţi şi nu se poate înşela. Tom era mort şi iubirea ta a simţit la fel. Exclus să fie vreo greşeală.

— Voi încerca să nu mă mai gîndesc la asta, zise ea cu toată stăpînirea de sine de care era în stare. Dar dacă Hardcastle trăieşte să ştii că am să înnebunesc.

— Nu trăieşte. Mannering ar fi ştiut cu siguranţă pînă acum.

— Totuşi e posibil şi atunci va fi readus la viaţă şi d-l May.

— E grotesc, și mai înspăimîntător decît însăși moartea. Gonește gîndurile astea din jurul tău, draga mea.

— Cît mai avem de suferit pînă vom ști adevărul? Nu, n-am să înnebunesc, dar trebuie să știu totul astăzi încă. Pînă atunci nu mai pot nici mînca, nici dormi și dacă nu-mi vor spune, să știi că am să mor.

— Asta-i îngrozitor, strigă Sir Walter îngălbenindu-se. Eu care mă credeam atît de tare, sînt așa de slab încît îmi uit propria mea fată și vorbesc despre lucruri care trebuiau să-i rămînă ascunse. Poți fi răzbunată, Mary, căci din clipa aceasta sînt un om zdrobit. Încrederea în mine a dispărut. Orice aș fi suferit, dar ca să te uit pe tine, și să te rănesc așa cum am făcut...

— Nu vorbi astfel, tată, sîntem încă împreună. Du-te în camera ta și odihnește-te. Uite, nu mai sufăr. Nu putem schimba trecutul, și cine ar mai vrea cînd crede într-o viață viitoare, chiar dacă mi-ar sta în putință nu l-aș mai aduce pe Tom înapoi.

Il consolă și-l duse în odaia lui. Aștepta detectivii și cu toate că ei nu-i puteau spune nimic despre Hardcastle, nădăjduia să-i vină în curînd vreo știre.

Cînd veni doctorul, un prieten al lui Mannering, nu putu decît să constate moartea, și cu toate că știa despre speranțele celor din Londra, era sigur de sine.

— Dacă omul acesta nu-i mort, atunci n-am văzut în viața mea nici un mort. Petele morții se și cunosc, și ele nu apar niciodată la un om viu! Despre ceilalți care au murit aici nu pot spune nimic, dar în cazul acesta moartea-i sigură și peste 24 de ore orice profan o va vedea. Uite cum stau lucrurile: cei din Londra au citit un articol senzațional apărut în „Deutsche medizinischen Wochen schrift", despre cazul unei femei intoxicate cu morfină și care fusese luată drept moartă. Nu mai dădea nici un semn de viață, pulsul nu mai batea și respirația nu era perceptibilă. Și totuși trăia fără oxigen, lucru care pînă acum era socotit cu neputință.

Deoarece nu exista nici o dovadă de moartea ei, doctorii i-au mișcat picioarele și pieptul, pînă cînd după cîteva ceasuri femeia a început să respire. După 24 de ore își recăpătase conștiința și vorbirea. S-a stabilit că otrava împreună cu aerul rece al nopții i-au amorțit nervii și au adus trupul

într-o stare vecină cu somnul, în care cerințele lui erau minime.

Cazul acesta a trezit speranțe la Londra, și ca să ne facem datoria vom duce cadavrul într-o cameră încălzită și vom încerca toate mijloacele de reînsuflețire.

Doctorul tocmai începuse operațiile sale cînd sosiră cei patru detectivi. Erau toți polițiști vestiți și șeful lor, un domn cărunt, asculta cu atenție istorisirea evenimentelor scurse de la sosirea lui Peter Hardcastle. Sir Walter personal dădu această relatare, și inspectorul Frith, care-l văzu cît era de tulburat, făcea tot posibilul să-i facă istorisirea cît mai ușoară.

Polițiștii veniseră fără vreun plan preconceput și se interesau serios, căci știau că oficialitatea ținea foarte mult la luminarea acestui caz. Ca Hardcastle, om de o celebritate mondială să moară în așa fel, fusese o surpriză nu numai pentru colegii lui, dar pentru întreg publicul care urmărea cu simpatie succesele sale.

Noii veniți aveau puține speranțe pentru viața lui Hardcastle, iar după ce auziră ultima catastrofă și văzură cadavrul lui May, părăsiră orice fel de speranțe.

Sir Walter se liniști cu venirea polițiștilor. Comparînd aceste anchete cu cele anterioare, ultima i se păru foarte simplă. Făcu o limpede dare de seamă a cazului, își mărturisi marea sa greșeală și răspunse prompt la toate întrebările.

— Nu pot să-mi explic îngăduința pe care am avut-o față de d-l May, zise el. Îmi pare rău și regret adînc ce s-a întîmplat, dar sînt gata să-mi expun motivele cînd va veni vremea. Și ceilalți l-au auzit, dar cu toată împotrivirea fiicei mele m-a convins și l-am crezut. Îmi închipuiam că era singura explicație posibilă. Ar fi trebuit să cunoașteți și puterea lui de convingere spre a înțelege aceasta. Pe drept sau pe nedrept, m-a adus în situația de față și sînt gata dacă-i nevoie să dau toate relațiile. Atît știu că amîndoi am făcut o greșeală grozavă. Acum sînt convins că totul se datorește unei puteri omenești și nădăjduiesc ca providența să vă dea posibilitatea s-o descoperiți. Primejdia subsistă încă și nu-i nevoie să vă fac atenți.

Inspectorul Frith îi răspunse cu mai multă umanitate decît Sir Walter l-ar fi crezut capabil. Era un om format şi se bucura de multă stimă în meseria lui.

— Nu avem timp de pierdut, zise el. Poate că-i bine să credeţi că lucrurile se conduc după legi naturale şi nu după alte chestii cu patru dimensiuni. Asta-i treaba d-tale şi sînt sigur că la o cercetare viitoare vă veţi putea explica, indiferent cît de groaznică a fost întîmplarea. Ziceţi că Hardcastle a fost dus la Londra. Dacă e în aceeaşi stare ca d-l May, atunci sînt puţine speranţe. Trebuie să luăm totul de la cap, deşi ne putem folosi de osteneala şi de insuccesul său. Mi-aţi spus tot despre el, dar cine l-a găsit?

— Nepotul meu, Henry Lennox.

— Tot el l-a găsit şi pe căpitanul May?

— Da.

— E aici?

— Va sosi în cursul zilei. A plecat cu cadavrul lui Hardcastle la Londra.

— De ce?

— Doctorul Mannering l-a rugat să-l însoţească.

— Mai aveţi să ne spuneţi ceva?

— Atît doar, că Hardcastle în convorbirea pe care am avut-o, spunea că dezlegarea nu trebuie căutată chiar în camera cenuşie, căreia nu-i dădea decît o importanţă secundară. Se interesa mai ales de viaţa ginerelui meu şi relaţiile lui cu ceilalţi oameni. Am impresia că punea în legătură moartea lui May cu lucruri exterioare camerei cenuşii. Acum cred că afirmaţia lui este contrazisă de evenimente. E limpede că primejdia este în camera cenuşie, şi că este aceeaşi care a operat în cazul lui Tom May ca şi al lui Hardcastle, şi acum în urmă al lui Septimus May.

— Faptele vorbesc astfel, aprobă Frith. După ce am văzut situaţia şi am vizitat camera cenuşie, vom fi toţi de acord să începem lucrul întîi acolo. Înţelegeţi că înlăturăm orice explicaţie supranaturală. În timp ce Hardcastle cerceta trecutul lui Tom May, noi ne vom interesa în special de camera cenuşie. Cercetările noastre vor fi deocamdată mult mai simple decît ale lui Hardcastle. Avem două căi, şi succesul nostru depinde de faptul dacă vom lua pe cea mai lungă şi prin urmare zadarnică, sau pe cea mai scurtă care să ne ducă direct la scopul propus.

— V-aș fi recunoscător dacă m-ați lămuri puțin, zise Sir Walter.

— Bucuros, cînd va veni timpul, îl refuză politicos Frith. Înțelegeți că munca noastră trebuie să rămînă absolut secretă.

— Da, e adevărat, deoarece încă nici nu știți dacă nu cumva eu sînt răspunzător de toate. Sper doar că nu veți descoperi vreo crimă oribilă.

— Sînt de aceeași părere, și de aceea vorbesc de două căi. Mai degrabă nu credem într-o crimă și moartea lui Septimus May întărește această presupunere. Acum vom avea o consfătuire și vă rugăm să ne introduceți mai tîrziu în camera cenușie.

— Încă o întrebare. Hardcastle a lăsat soție și copii?

— Nu! Era burlac și trăia cu mama sa. Astăzi dimineață e din nou examinat, și deși nimeni nu-și face iluzii, totuși trebuie să se întreprindă tot ce-i posibil. A fost un mare om!

— Veți fi anunțat din Londra?

— Da. Pe la prînz cred!

Sir Walter plecă și Masters îi instală pe detectivi în patru camere alăturate. Cei patru nu erau desigur de acord, căci în timp ce se plimbau în grădină, doi dintre ei se alăturaseră de Frith, în timp ce al treilea luase poziție pentru cea de a doua posibilitate amintită de Frith.

Primii trei credeau într-o înlănțuire de împrejurări care provocaseră decesurile din camera cenușie. Al patrulea, un om mai bătrîn și rivalul lui Frith, credea într-un asasin, probabil nebun. Își amintea un caz asemănător și credea că nebunul se ascundea chiar printre locuitorii castelului. El își pregăti munca sa în sensul acesta, dar nu-și exprima gîndurile.

Nici lor nu le era străină invidia, care uneori e motorul unor acțiuni admirabile. Fiecare voia să dezlege el problema și se știa că cel mai bătrîn nu va renunța la teoria sa. Totuși conștiința primejdei le era comună, și Frith ordonă ca nimeni dintre ei să nu lucreze singur, fie în camera cenușie, fie aiurea.

O telegramă sosi la prînz de la Scotland Yard pentru Frith. Moartea lui Hardcastle era confirmată. Vestea fu comunicată lui Sir Walter și pentru prima oară în viața

lui se bucură astfel de moartea unui semen al său. Pentru el și pentru Mary vestea aceasta era o ușurare imensă.

După un scurt răgaz, detectivii își începură activitatea. După ce examinară toate amănuntele camerei cenușii, scoaseră afară pe gang obiectele, mobilele, tablourile și statuile. Refuzară orice ajutor dar cerură să nu fie deranjați. Apoi examinară camera goală: ciocăniră pereții, cercetară căminul, ca nu cumva să aibă legătură cu vreo cameră alăturată, deși spre răsărit camera era ultima.

Nu lăsară nimic necercetat și rupseră chiar o bucată din tapet pe care o examinară cu multă atenție. Apoi scoaseră covoarele, smulseră cîteva scînduri din podea, dar nu descoperiră nimic care să le arate că praful secular ar fi fost deranjat de cineva, afară de cadavrul uscat al unui șobolan. Atenția lor se îndreptă apoi asupra tavanului, spînzurară un bec electric foarte aproape de tavan, pătrunseră în pod deasupra camerei și nici un centimetru de loc al grinzilor de stejar masiv nu rămase neexplorat. Apoi făcură experiențe cu apa și cu fum, ca nu cumva să existe o comunicare cît de mică între pod și cameră. Totul era însă în ordine.

Apoi priviră cu de-amănuntul tavanul splendid sculptat al camerei, dar nu descoperiră nimic suspect. Lucrarea aparținea unor vremuri cînd oamenii nu lucrau de mîntuială. Arta mergea mînă în mînă cu meșteșugul.

Cînd, tîrziu după amiază sosiră Henry și Mannering, detectivii terminaseră examinarea camerei cenușii.

Autoritățile fuseseră înștiințate de moartea lui Septimus May, și rugate să îndeplinească numai formalitățile absolut necesare. Detectivii erau convinși acum că nu există nici o legătură între camera cenușie și exteriorul ei, și se hotărîseră, de comun acord să petreacă noaptea înăuntru. Totuși ei supuseră toate obiectele unei noi verificări și în urma rezultatului nu se hotărîră să așeze din nou camera în rînduiala ei primitivă. Din nou refuzară orice ajutor și interziseră accesul altor persoane în acea parte a casei. Cu toată primejdia, în credința că patru vieți nu puteau fi nimicite în același timp se pregătiră de înnoptare. Nu se temeau de ce li se putea întîmpla, căci nici unul dintre ei nu credea în vreo explicație supranaturală a misterului. Inteligenți și deprinși cu astfel de lucruri, erau siguri că trebuie să existe o posibilitate de a explica totul în mod științific. Nici nu așteptau

prea multe de la această veghe, dar se supuseră ordinului lui Frith şi considerară totul ca o pregătire pentru munca de a doua zi. Odată ce era dovedit că foştii ucigaşi nu puteau acţiona împotriva unor oameni înarmaţi, însemna că se puteau începe cercetările pentru o crimă obişnuită. Porniră la lucru şi hotărîră ca a doua zi de dimineaţă să cerceteze toată casa şi pe toţi locuitorii ei.

Primiră bucuroşi invitaţia la masă a lui Sir Walter. Erau prezenţi Lennox şi Mannering şi serveau Masters cu Fred. Ascultară cu mult interes rezultatul autopsiei lui Hardcastle şi povestiră multe întîmplări din viaţa acestuia.

Mannering povesti cum toate încercările de reînsufleţire fuseseră zadarnice, cum analiza chimică şi microscopică nu dăduseseră nici un rezultat. Nu se găsise nici cea mai mică pricină de moarte. Hardcastle era perfect sănătos şi moartea lui rămînea o enigmă pentru ştiinţă. Aceste relatări făcură o adîncă impresie asupra detectivilor. Henry observă că nu băuseră nimic şi că nici nu fumau după masă. La nouă se sculară şi cerură să nu fie deranjaţi pînă dimineaţa.

D-rul Mannering socoti de datoria sa să-i pună în gardă.

— Ascultaţi domnilor, zise el. Acum sînteţi convinşi că originea acestor întîmplări trebuie căutată în afara camerei. Şi eu sînt de aceeaşi părere. Trebuie să credem că e vorba de o forţă misterioasă şi răuvoitoare, căreia îi daţi acum din nou prilejul să facă vreun rău. Ceea ce s-a întîmplat, trebuie să fie opera vreunui nebun şi cine ştie dacă el nu se ascunde chiar printre servitorii acestei case.

Detectivul cel bătrîn îl asculta cu interes, deşi oarecum supărat că propriile sale idei erau exprimate de altcineva, dar şeful său răspunse:

— S-a dovedit totuşi că nici o forţă nu a fost exercitată asupra victimei şi de aceea sînt convins că nu există nici un pericol. Ne vom apăra aşa cum n-au făcut ceilalţi pînă acum. Precauţiile noastre vor împiedica orice posibilitate de atac. Se înţelege că nimic nu ne poate opri de la acest lucru. N-aş mustra pe nimeni care s-ar da în lături, dar datoria e datorie, şi noi toţi am întîmpinat multe primejdii şi mai mari. Spusele d-stră, d-le doctor, sînt foarte interesante, şi sînt de acord că va trebui să căutăm explicaţia acestei crime în afara camerei cenuşii, dar trebuie să ne convingem că ne aflăm în faţa unei crime. Vom începe mîine şi vă rog să

ne scuzaţi dacă nu vă dăm amănunte, dar noi lucrăm după metode proprii. Principiul nostru este surpriza şi mai ales să nu vorbim despre ceea ce avem de gînd să facem.

— Şi dacă mîine dimineaţă veţi fi găsiţi toţi morţi?

— Atunci vom fi morţi şi alţii vor duce cercetările mai departe spre a găsi cauza.

— Aveţi vreo bănuială?

— Da, Sir Walter. Am spus asta unui ziarist, care a izbutit să pătrundă aici azi dimineaţă. Vă rog să-i îndepărtaţi pe ziarişti şi pe fotografi.

— Am şi dat ordine în acest sens.

— E greu, căci sînt nişte draci împieliţaţi şi le face plăcere să ne bage beţe-n roate. Pe ei nu-i interesează reuşita ci doar vreo veste senzaţională pentru blestematele lor de ziare.

În seara următoare cei patru detectivi erau la lucru. Se convinseră că vor rămîn nestingheriţi, pînă cînd vor apărea din nou.

Mannering rămase cu Sir Walter şi Lennox. Era neliniştit şi zdrobit, dar ceilalţi nu împărtăşeau îngrijorarea sa. Henry era plin de speranţă şi merse voios la culcare. Sir Walter, care dormise două ore după amiază, hotărî să vegheze toată noaptea.

— Bietul May, zace acum în bibliotecă, zise el, şi voi veghea acolo împreună cu Mary. E datoria noastră faţă de mort. Mîine va începe instrucţia şi-l putem transporta în parohia sa.

— Omul acesta şi-a ridicat singur viaţa, zise ca încheiere d-rul Mannering.

VIII

VEGHEA

Cu toate că i se pregătise o cameră, doctorul Mannering nu rămase acolo. Era prost dispus şi enervat. Nu era îngrijorat pentru el, şi mai puţin pentru detectivi a căror indiferenţă pentru sfatul său îl supărase. Se temea pentru Sir Walter şi se hotărî să nu-l piardă din ochi, sperînd ca bătrînul să adoarmă în bibliotecă. Coborî în odaia mortului şi găsi pe Sir Walter şi pe Mary citind amîndoi De-o parte

era sicriul lui Septimus May. Picioarele mortului erau acoperite cu un buchet mare de trandafiri albi. Sir Walter se nelinişti pentru Mannering.

— Încă nu te-ai culcat? Ai să te îmbolnăveşti. De zile întregi eşti în picioare şi mîine vei avea destul de lucru. Fii înţelegător şi odihneşte-te măcar, dacă nu poţi dormi.

— Nu pot dormi noaptea asta. Ştiu că în curînd nebunii aceia care se joacă cu moartea vor avea nevoie de mine.

— Nu trebuie să-i tulburăm. Trebuie sa-ţi mărturisesc că acum cînd nu mai am nici o răspundere şi nimic de rînduit, mă simt mult mai bine. Acelaşi sentiment l-am avut şi la sosirea lui Hardcastle, dar n-a durat mult. Acum sînt gata să dau piept cu oficialităţile. Dacă n-am avut dreptate in chestia preotului sînt gata să primesc judecata semenilor mei.

— N-avea nici o teamă. Semenii d-tale n-au dreptul să te condamne, şi în ciuda oricăror greşeli legile sînt logice. Mulţi oameni ar fi făcut la fel. Cînd raţiunea bîjbîie prin întuneric, atunci orice mister se explică în mod supranatural. De pe urma acestei situaţii, mulţi exploatînd încrederea oamenilor, au făcut averi considerabile. May era ferm convins că teoria lui asupra morţii fiului său era cea adevărată, şi a înţeles să te convingă şi pe D-ta.

Eu sînt cel din urmă care să te condamn deşi îmi pare rău că l-ai lăsat să făptuiască ceea ce el credea că este o sfîntă datorie. Nici un judecător creştin nu are dreptul să te întrebe. Puterea care acţionează şi care este răspunzătoare de toate aceste lucruri nu-i cunoscută încă şi dacă cei patru de sus vor fi loviţi de ea, asta nu va fi decît o nouă dovadă pentru D-ta.

Sir Walter puse cartea cu rugăciuni deoparte. Ultimele întîmplări il apropiasera şi mai mult de biserică şi privi mirat la Mannering:

— N-aş fi crezut niciodată că vei ajunge să spui aşa ceva. Pari să fii mult mai puţin sceptic ca înainte, pe cînd eu sînt din ce în ce mai sigur că nu poate fi vorba decît de o cauză materială.

— De ce?

— Pentru că May era apărat împotriva unui demon. Dacă el ar fi eliberat duhul şi l-ar fi gonit din casa mea, ar fi putut Dumnezeu să nimicească pe însuşi trimisul său? Însuşi

May declarase la sosirea sa aici, că nu vede ca un om să poată depăși legile materiei prin credința sa. Daca, așa cum se spunea la cina, ar exista un nebun în casa asta, care să posede un mijloc de distrugere infailibil, atunci e limpede că bietul May, era față de această primejdie tot atît de puțin apărat ca oricare dintre noi.

— Dar teoria aceasta e tot atît de puțin probabilă ca și cea supranaturală. Cunoaștem bine pe toți din casă, nu-i așa? Și nu numai d-ta, dar și Mary și Henry. Pe mulți dintre ei i-am îngrijit chiar eu. Știi pe vreunul asupra căruia să se poată îndrepta bănuiala?

— De fapt, pe nici unul.

— Să fi schimbat ceva războiul? întrebă Mary. Se știe că anumite răni și anumite șocuri nervoase, lasă oamenii perfect sănătoși deși rațiunea lor e atinsă.

— Asta-i adevărat, și eu am observat cazuri, cînd oamenii plecau din sanatoriu, își continuau activitatea în mod normal și la un moment dat se ivea slăbiciunea mintală. Cunosc cîțiva oameni în sat, care au pățit astfel dar la nici unul în timpul războiului, care n-a lăsat nici o urmă.

— Fred e tot atît de sănătos ca și mine, răspunse Sir Walter, poate mai sănătos.

— Nu cred ca să fie vizat cineva din casă, dar dacă polițiștii vor mai fi în stare mîine să continue cercetările, atunci vor bănui pe toți din casă și vor găsi un mare număr de nervoși și de isterici, măcar printre femei. Totuși nu-i meseria lor să stabilească dacă cineva-i nebun sau nu, și atît ei cît și noi știm că nu-i nimeni din casă amestecat.

— În nici o familie n-au fost mai puține secrete ca într-a noastră.

Să dea Dumnezeu ca dimineața care vine să facă lumină, zise Mary.

— Nu prea sper. Orice s-ar întîmpla, am impresia că vom fi chemați la Londra pentru interogatoriu.

— Sînt pregătit pentru asta, și nu voi părăsi țara fără permisiunea lor. Totuși ar trebui să-și dea seama că eu sînt cel mai în măsură să doresc dezlegarea misterului.

— Atunci trebuie să te cruți. Vă rog pe amîndoi să vă odihniți. Mortului nu-i mai puteți ajuta și veghea nu face decît să vă risipească energia în zadar. A trecut miezul nopții și-i timpul să dormiți.

— Puțini vor fi cei care vor găsi liniște în noaptea aceasta, zise Sir Walter. Eu rămîn aici.

Mary ieși din odaie împreună cu Mannering. Acesta se duse în sala de biliard și se plimbă prin cameră pînă cînd fără să se mai gîndească la cei patru oameni de sus, se pomeni deodată în fața ușii de la camera cenușie. Dar nu ajunse pînă la ea căci din umbră ieși cineva care-l opri luminîndu-i fața cu o lanternă. Probabil că unul din detectivi stătea de pază în timp ce ceilalți trei se aflau în cameră.

La zgomotul glasurilor, ușa camerei cenușii se deschise, și o apariție ciudată se ivi, o ființă nelămurită cu ochii sclipitori dintre care atîrna ceva ca o mică trompă de elefant. Detectivii purtau măști de gaze. Inspectorul se răsti la Mannering. Acesta-și spuse numele și se scuză. Trebuie însă imediat să părăsească coridorul.

— V-am rugat să nu ne deranjați. Ne dați explicațiile mîine dimineață.

Doctorul se întoarse asigurîndu-i că uitase. Nu-și dăduse seama că era bănuit ca toți cei din casă și după interdicția formală de a se apropia de camera cenușie fapta lui atrăsese atenția polițiștilor asupra lui. A doua zi însă nu izbuti să înțeleagă mai mult decît în timpul nopții.

Un ceas după aceea îl căută pe Sir Walter sperînd să-l găsească dormind. Dar stăpînul castelului citea mereu și părea foarte calm.

— Mi-e teamă de Mary. Stăpînirea de sine îi minează nervii. Ar fi trebuit de mult sa plece dar nu vrea fara mine.

— Nu va mai dura mult, căci poate chiar azi totul va fi descoperit. Și eu sînt de părere să călătoriți.

— Am de gînd să plec în Italia, acolo-i place lui Mary, la Florența de pildă.

— Părăsești Chadlauds?

— Cu neputință căci este căminul strămoșilor mei. Dacă totul va rămîne însă nedezlegat, atunci voi zidi ușa, fereastra și căminul camerei cenușii, daca autoritățile nu vor avea nimic împotrivă. Mai degraba însă aș umple-o cu pietre, așa ca nici să nu mai existe.

— Asta n-o poți face, răspunse practicul doctor. Greutatea pietrelor ar surpa tavanul camerei de dedesubt. Dar poți s-o condamni dacă detectivii nu vor reuși.

— Aşteptasem atîta de la rugăciunile preotului. El şi a primit totuşi răsplata, fiindcă acum este lîngă fiul său pe care l-a iubit atît de mult. Rugăciuni vor mai fi multe, Mannering. Teama pe care am avut-o de publicitate, numele meu trecut în toate ziarele, toate s-au sfîrşit. Viaţa mea e terminată şi dacă privesc îndărăt pot spune fără ocol că n-am cunoscut realitatea existenţei decît prea puţin, şi am crezut că viaţa mea comodă era ceva obişnuit, ca şi cum aveam griji şi suferinţe. Cred că orice om îşi închipuie că sarcina lui este cea mai grea, dar nenorocirile mele au pătruns pînă în oase. M-au pus la stîlpul infamiei, şi mi-au tîrît numele în noroi.

— Nu trebuie sa vorbeşti aşa, Sir Walter. Fiecare ştie că n-ai nici o vină, şi crede astfel; ce-i cu asta? Nu poţi stîrpi calomnia de pe lume, şi-i foarte frumos că poţi vorbi atît de liniştit. Cît despre mine, noaptea asta presimţirea mă nelinişteşte tot mai mult. Mi-e indiferentă soarta acestor oameni care n-au voit să-mi urmeze sfatul. Dar sînt om şi eu, şi cu gîndul la primejdia care-i ameninţă nu pot sta astfel, ca şi cînd aş aştepta moartea unui pacient.

Cînd în zăpăceala mea, adineauri am fost sus, i-am văzut umblînd cu măşti şi cu arme. Dar dacă sîntem în faţa unei puteri oarbe, necunoscute şi insensibile, care acţionează fără greş, viaţa a zece oameni e tot atît de mult în pericol ca şi a unuia singur. În orice caz s-a văzut că această putere activează ziua tot atît de bine ca şi noaptea, şi lucrînd după toate aparenţele, în mod automat, e imposibil să i te împotriveşti.

— Poate că ar putea fi învinsă printr-o forţă spirituală!

— Exclus, Sir Walter.

— Mă mir că mai poţi avea astfel de idei absolute după cîte am pătimit. Dar acum, du-te te rog şi te odihneşte. Eşti numai piele şi oase, nu eşti de fier, cum îţi închipui.

— Mă duc să mănînc şi să beau ceva, zise Mannering. Şi vă las puţin liniştit.

— Găseşti tot ce vrei în sufragerie. Am dat dispoziţii gîndindu-mă că poate li se va face foame detectivilor.

— Să-ţi aduc puţin whisky, sau ceva de mîncare?

— Nu. Nimic te rog.

Doctorul plecă şi dupa ce se ospătă îl cuprinse somnul. Se împotrivi totuşi. Aprinse o ţigară, şi-şi reluă plimbarea,

hotărît să rămînă treaz pînă se va sfîrşi veghea celor din camera cenuşie. Erau orele trei trecute. Se aşeză pe o treaptă şi auzi zgomote de glasuri şi de paşi. Se schimbau rolurile: cel care stătea de pază schimbă postul cu unul din colegii săi. Totul părea în perfectă ordine. Mannering se întoarse în sala de biliard şi se trînti pe o sofa dormind cîteva minute. Îndată însă se trezi şi se dojeni pentru slăbiciunea lui. La ora şase merse la Sir Walter. Bătrînul veghease tot timpul şi aşteptase dimineaţa adîncit în gînduri.

— Ce groaznică a fost noaptea asta, zise el. Se părea că duhul lui May era lîngă mine. Cum le merge detectivilor?

— Mă duc să văd, căci se face ziuă.

— Stai puţin, te rog, s-o strig pe Mary. N-aş vrea ca prietenul nostru să rămînă singur.

— Lasă că stau eu aici, nu mai trezi pe Mary şi d-ta ar trebui să te odihneşti puţin.

Sir Walter se urcă pe trepte şi strigă.

— Totul merge bine, domnilor?

Nici un răspuns.

— Totul merge bine? repetă el.

Apăru inspectorul Frith. Îşi scoase masca. Sir Walter aprinse lampa.

— Nu s-a întîmplat nimic?

— Nimic absolut, Sir Walter. N-am observat nimic extraordinar.

— Slavă Domnului.

— Ne aşteptam la gaze, cu toate că era puţin probabil, totuşi era singura posibilitate cînd ar fi putut fi cineva omorît în cameră. De aceea ne-am pus măştile. Ştiţi că s-au descoperit la sfîrşitul războiului tot felul de gaze care de care mai ucigătoare. În camera cenuşie n-a fost însă nimic, caci altfel ar fi murit şoarecii şi păsărelele pe care le-am avut cu noi.

Sir Walter îl urmă pe coridor şi vorbi şi cu ceilalţi. Ieşiseră toţi din cameră şi lepădaseră măştile. Aveau feţele obosite şi livide.

— V-aţi făcut datoria şi-mi pare bine că n-aţi păţit nimic. Ce să vă dau ca să vă întăriţi?

Îl rugară să dejuneze peste un ceas. Sir Walter împărţi ordinele şi apoi se duse la Mary care era gata îmbrăcată. În curînd coborîră toţi, cum aflară vestea cea bună.

Din nou castelul Chadlauds fu teatrul unei anchete și din nou se declară că Septimus May murise din mîna lui Dumnezeu. Spre seară, mortul fu dus la casa lui și peste două zile avu loc înmormîntarea.

Între timp detectivii desfășurară cercetările lor pe un plan mult mai larg și mai sistematic. Nici unul din locatari nu scăpa de întrebările lor și nu se dădură înapoi să culeagă informații despre fiecare din ei. Cercetară și pe cunoscuții lui Tom May, și viața lui, căutînd toate posibilitățile care ar fi putut duce la moartea lui, dar nici o urmă nu apăru să-i ajute în activitatea lor. Și nici relațiile lui Tom, nici alte presupuneri pe care le făcura, nu le permise să capete cel mai mic indiciu.

Printre invitații din seara morții lui Tom, numai Ernst Travers și soția lui îl cunoscuseră pe May mai devreme, iar în mijlocul personalului, Tom își creease o mare simpatie. Toți servitorii erau oameni cumsecade care trebuiră să fie scoși de sub orice suspiciune. Frith trebuia să recunoască, cu tot numărul impresionant al servitorilor, că nici unul dintre ei nu se purtase rău cu vreunul din membrii familiei. Oamenii aceștia erau tăcuți, și plini de rezervă și iubire pentru stăpînul lor. Cei mai mulți erau în serviciul familiei Lennox din tată-n fiu. Sir Henry Lennox a cărui iubire pentru Mary era bine cunoscută, fusese scos de sub orice bănuială. Nu era nevoie de prea multă pricepere psihologică spre a-și da seama de caracterul său cinstit. Același lucru pentru doctorul Mannering, a cărui apariție imprudentă în noaptea ultimă, fusese remarcată.

Trei săptămîni durară strădințele lor înfrigurate. Nu lăsară, în adevăratul înțeles al cuvîntului, nici o piatră necercetată. În urma raportului lor, în care-și mărturisiseră cinstit insuccesul, o comisie se formă care invită spre depoziții pe numiții Sir Walter, fiica sa, Henry Lennox și doctorul Mannering. Fură tratați cu simpatie și cu amabilitate, dar ancheta nu putea merge mai departe decît fusese împinsă.

Lumea își văzu de treburile ei. Alte probleme și alte senzații umplură coloanele ziarelor și în sfîrșit sosi ziua cînd Sir Walter putu să citească gazeta de dimineață fără a găsi înăuntru numele de Chadlauds.

Cîțiva arhitecți veniră și cercetară camera, iar autoritățile permise cîtorva societăți spiritiste să țină ședințe, dar Sir Walter refuza intrarea.

Nimănui însă nu-i apăru vreo fantomă.

În cele din urmă Sir Walter primi permisiunea să părăsească Anglia, fiind rugat să sigileze camera. Lanțul de nenorociri se terminase în sfîrșit și Sir Walter se grăbi să plece împreună cu fiica sa în călătorie. Hotărî să urmeze indicațiile date de autorități și în timpul absenței sale să zidească ușa și fereastra camerei cenușii.

Personalul își recăpătase de mult voioșia și siguranța, iar unii erau chiar mîndri de a fi jucat un rol într-o afacere devenită celebră. Deși nimeni nu se temea să stea în casă, Sir Walter știa prea bine că nici unul dintre ei nu va îndrăzni să se apropie de camera blestemată în timpul absenței sale.

IX

SIGNOR VERGILIO MANNETTI

Sir Walter alesese ca țintă a călătoriei Florența în speranța că Mary va găsi acolo distracția și animația necesare pentru a șterge amintirea dureroasă a ultimelor întîmplări. Despre fericire și mulțumire nu putea fi încă vorba.

Într-o seară stăteau în piața Michel Angelo și priveau asupra Florenței care se întindea stacojie la picioarele lor. Soarele însîngerat arunca ultimele sale raze asupra acoperișurilor și turnurilor. Sir Walter se simțea calm și mulțumit căci aștepta pe prietenii săi Ernst și Nelly Travers, și Mary se bucura pentru el. Nu îl prea stingherea și lăsa să hoinărească după placul ei, căci muzica și artele nu însemnau nimic pentru el în timp ce asupra tinerei femei ele exercitau o binefăcătoare influență. Nimeni nu o ghidase, în studiile ei, dar cu o perseverență rara, Mary nu încetă pînă nu avu sentimentul de a fi pătruns în imensitatea lucrurilor pe care voia să le învețe.

Muzica avea o influență extrem de liniștitoare asupra ei. În sunetele ei, își retrăia scurta ei poveste de iubire și din cînd în cînd ruga pe tatăl ei să asiste la cîte un concert.

În timp ce Mary era ocupată să gonească trecutul, Sir Walter rareori reuşea să scape de amintirile triste şi de gîndurile sale întunecate. Ţinea să nu sufere misterele şi gîndul că Chadlauds trebuia să păstreze veşnic o taină atît de adîncă, îl făcea să se hotărască a nu-l mai vedea niciodată. Totuşi din ce se apropia primăvara, cu atît mai puternică se ridica în sufletul său nostalgia după locul său natal şi după viaţa tihnită de acolo. Apoi, din nou reveneau gîndurile amare şi ideea plecării într-acolo i se părea nesuferită. Totuşi Mary îl cunoştea prea bine pe tatăl său, şi în seara aceea, îi propuse să se întoarcă amîndoi în patrie.

— Mai e timp pentru asta, zise el. Nu sînt atît de bătrîn ca să nu mai am ce învăţa şi ar fi păcat să pierdem prilejul de a cunoaşte bine un astfel de loc. Pentru mine arta nu înseamnă mare lucru, dar pentru viitorul tău constituie un cîştig important. Eu sînt un burghez, dar acum e prea tîrziu.

— Pentru mine e o lume nouă, tata, care pentru o femeie nefericită ca mine a avut meritul nu numai de a-mi fi atras gîndurile dar şi de a-mi fi alinat suferinţele. Nu ştiu cum, dar muzica şi tablourile acestea minunate ale atîtor maeştri morţi mi-au schimbat părerile asupra morţii lui Tom. Cînd ascult o muzică frumoasă, Tom îmi e mai aproape şi-mi vine mai lesne să mă gîndesc la el ca altădată.

— Dumnezeu să binecuvînteze arta, dacă-i aşa. Stăm în faţa ei ca nişte copii, şi eu voi rămîne totdeauna copil în faţa ei, dar tu vei primi balsamul. Să dea Dumnezeu ca toată viaţa să o înţelegi.

— Toată viaţa, asigură ea. Am să-i mulţumesc atîta, încît niciodată nu voi mai putea trăi fără ea.

— Ce-ai văzut astăzi? întrebă el.

— Am fost în palatul Pitti. Am văzut altarul lui Fra Bartolomeo şi picturile lui Tizian. Să vii mîine cu mine să-ţi arăt cîteva tablouri splendide. Sînt sigură că nu ai să te plictiseşti. Există şi un peisaj de Rubens, vechi şi înnegrit, care aminteşte pădurea din Chadlauds.

A doua zi, Sir Walter îşi dărui dimineaţa fiicei sale, care-i arătă o sumedenie de tablouri. Ici şi colo, Sir Walter prinse să admire chipurile eternizate de atîţia artişti celebri. Acolo se întîmplă un lucru atît de neînsemnat, încît peste un ceas îl uitară, dar de care-şi aduseră mai tîrziu aminte cu mult interes. Se despărţiseră cîteva clipe şi Sir Walter

se opri în fața unui portret, care purta pe rama sa un blazon, care-l interesa mai mult decît tabloul în sine: era un cap auriu de taur pe un fond roșu. Inscripția heraldică era îngălbenită de vreme și tocită, dar lui Sir Walter i se părea ciudat de familiară. Poate că o mai văzuse undeva. I-o arătă îndată lui Mary, care nu-și amintea nici ea unde o văzuse. Bucuros că fiica sa se interesa de ceea ce-i arăta, Sir Walter zise:

— Acum trebuie să mă înveți ceea ce știi tu.

— Asta-i ca și cum un orb ar conduce un olog, răspunse ea surîzînd. Voi căuta cîteva tablouri, care să-ți placă. Chestia-i că noi nu știm ce vrem.

— Nu interesează: principalul este dragostea pentru artă. Cînd va veni Ernst se va ține numai de excursii cu automobilul, și de aceea trebuie să ne folosim de vremea aceasta. Nu-i plac tablourile și va rămîne mirat cînd va auzi că eu m-am interesat de ele.

— Să încercăm să-l cîștigăm și pe el.

— Exclus. Ernst nu se pricepe deloc în pictură sau în muzică. Arta este pentru el ceva neomenesc.

— Bietul Travers!

— Nu-l mai plînge, Mary, căci viața lui e destul de ușoară.

— Eu am ajuns la concluzia că viața fără artă este cu neputință.

Ernst și Nelly sosiră în curînd și marea lor distracție era să facă excursii cu mașina prin frumoasele împrejurimi. Mary care se obișnuise acum cu alte distracții nu mai putea să participe din toată inima la bucuria lor. Ei crezură că e încă tristă și se hotărîră să o „consoleze". Ernst Travers îi căuta chiar un soț.

— Ea fuge din realitate în lumea muzicii și a tablourilor, bune pentru un suflet sănătos.

Două săptămîni rămaseră împreună și Mary observă ce bine făcea această societate tatălui său. Se înțelegeau bine și aveau aceleași idei și aceleași gusturi. Ernst credea că un popor care atîrnă, ca italienii, de recolta, vinul și de industria mătăsii, avea sînge feminin în vine. Își închipuia că le cunoaște limba, cu toate că nu putea nici să o vorbească, nici să o scrie.

— Noi care am fost crescuți la Oxford și la Eton am învățat destulă latinească pentru a înțelege limba italiană, căci ei nu sînt decît urmașii vechilor Romani.

Nelly Travers spunea aceleași prostii ca și soțul ei, și Mary își dădea seama acum cît de ridicoli și anonimi erau acești oameni în străinătate. Își arătau atît de fățiș neștiința și meschinăria, încît Mary fu fericită să scape de ei, oprindu-se cîtva timp cu Sir Walter la lacul Como, în timp ce soții Travers se întorceau în Anglia, după ce aveau să viziteze teatrul războiului cel mare din Franța.

Totuși Mary trebui să renunțe la intenția ei de a vizita lacurile, căci în Milano, pînă unde-i însoțiseră soții Travers, primiră o scrisoare care le grăbi întoarcerea. Era de la un italian care plecase din Roma la Londra ca să-i viziteze, fără să știe că Sir Walter se afla pe continent. Expeditorul se afla încă la Londra și spunea că-i va aștepta dacă Sir Walter îi permite. Scrisoarea conținea o veste deosebit de importantă, deoarece expeditorul nu era în curent cu misterul din Chadlauds, și se declara în stare să-l clarifice, dacă i se oferea prilejul. Sir Walter era contrariat de a scurta călătoria, dar fu ușurat cînd Mary îi spuse:

— Ar fi o prostie să mai așteptăm. Știrea e foarte importantă și pot vedea Como și altădată, dacă există o posibilitate reală de a lămuri taina din Chadlauds.

— Henry trebuie să ne găsească la Managgio.

— Și lui îi va părea bine dacă se va da totul la iveală. Trebuia să plec joi din Londra, dar mai bine să ne aștepte la Chadlauds.

— Nu mai trăiesc decît pentru dezvăluirea secretului, mărturisi Sir Walter și mi-aș da întreaga mea avere spre a lămuri pricina morții lui Tom. Scrisoarea conține precizări înfiorătoare și nu înțeleg ce-l îndreptățește pe omul acesta să vorbească de o crimă. Cuvîntul acesta nu poate însemna pentru el altceva decît pentru noi. Scrie foarte bine englezește, pare educat, delicat și mi-a devenit simpatic. Exprimarea sa are ceva de modă veche, ceva cavaleresc. Tinerii de astăzi nu mai scriu astfel. Scrisoarea era plină de o amabilitate latină, și nu era lipsită nici de umorul englezesc pe care însă Mary și Sir Walter nu erau dispuși a-l savura.

Hotel Claridge, 9 Aprilie 1922

Prea stimate domnule Lennox,

Ca toată lumea, m-am interesat și cu grozav de minunatele întîmplări care s-au petrecut sub acoperișul castelului Chadlauds. Ziarele italiene nu au publicat prea multe amănunte dar am citit ziarul Times, căci sînt obișnuit cu limba engleză din țara D-stră.

Aveam de gînd să mă pun în legătură cu d-ta, cînd — lumea a ajuns atît de mică în ziua de azi! — am avut prilejul să cunosc pe unul din prietenii D-stră. Cu ocazia unei recepții la misiunea engleză din Roma am cunoscut pe colonelul Vane, și deși nu sînt un tovarăș prea plăcut pentru cei tineri, totuși îi plăcea să vorbească cu cineva în limba țării sale. Nu-i nevoie să spun că el nu a amintit nimic despre tragedia de la Chadlauds, dar într-o conversație asupra spionajului și alte chestii părea să cunoască foarte bine felul în care murise Peter Hardcastle. Deoarece mă interesa această chestiune l-am întrebat dacă crede că se va afla vreodată adevărul asupra camerei cenușii. Spre mirarea mea îmi povesti că fusese de față la moartea căpitanului May, ginerele D-stră. Atunci mi-am adus aminte că citisem în Times și numele lui.

Colonelul Vane m-a poftit să prînzesc cu el și mi-a povestit multe amănunte importante. I-am promis discreție absolută, totuși l-am făcut atent că voi încerca să intru în contact cu D-stră. E puțin probabil ca ceva, din ceea ce vă voi spune, să aibă vreo influență asupra cazului și poate că-mi lipsește posibilitatea de a vă servi, dar totuși, lucrurile mici au uneori urmări mari, și cu toate că trecutul nu mai poate fi schimbat, rămîne însă viitorul. Și cînd putem judeca drept trecutul, atunci putem dezlega mai ușor enigma viitorului.

Dacă voi putea să vă ajut a citi clar în trecut, poate că voi izbuti să vă aduc și liniștea necesară viitorului. Dacă-mi va fi dat ca presupunerile mele să fie verificate, evident mă voi pune la dispoziția D-stră. Într-un cuvînt — s-a petrecut o crimă înfricoșătoare, care va mai fi urmată și de altele. Nu pot preciza nimic, dar cred că puterea răspunzătoare de aceste crime, subsistă încă după cercetările poliției, așa încît primejdia rămîne atîta timp cît forța ucigașă nu-i nimicită.

Vă scriu din dorința de a vă ajuta să limpeziți acest mister, totuși vă rog să nu aveți prea mare nădejde. Un lucru-i sigur: dacă există vreun om pe lume care să posede cheia suferințelor D-stră, acela sînt eu. Trăiesc în speranța de a putea scăpa lumea de o astfel de teamă, și dacă-mi reușește atunci voi simți cea mai mare satisfacție din viața mea, totuși, nu vă pot făgădui nimic.

Chiar dacă am găsit urma cea adevărată, vă rog să-mi lăsați mie inițiativa. Poate că e cu neputință de a găsi o soluție. Poate că preotul May avea dreptate că trebuie să elibereze un duh ascuns acolo, cu prețul vieții sale. Totuși, în ce mă privește sînt de altă părere. Dacă am dreptate, se va vedea că tot ceea ce depășește spiritul și rațiunea umană trebuie îndepărtat.

Am venit în Anglia și am fost la Chadlauds. Spre marea mea dezamăgire am aflat că sînteți plecat. V-am scris la Milano cum mi-a spus intendentul D-stră. Dacă sosiți curînd vă aștept, dacă nu, poate că să ne întîlnim în Italia. Aș ține totuși să ne vedem aici, căci mai înainte de a vedea cu ochii mei camera cenușie nu pot întreprinde nimic.

Vă rog să primiți, D-stră și D-na May, asigurarea compătimirii mele pentru nenorocirile care v-au lovit.

Pînă aud ceva despre D-stră, rămîn la Londra la Hotel Claridge.

Cu cele mai distinse sentimente, al D-stră,

Vergilio Mannetti

Deși în urma acestei scrisori, Sir Walter nu avea prea multe speranțe, răspunsese îndată că va fi în Anglia săptămîna viitoare și-l invită pe Mannetti la Chadlauds. Îi mulțumi, dar își exprimă categoric neîncrederea pentru titlul de crimă pe care-l acordase Mannetti evenimentelor din Chadlauds. Mary citi însă printre rînduri, și văzu că Mannetti era mult mai sigur decît voia să pară.

— Camera cenușie are ceva italienesc in ea. Tavanul a fost modelat în Italia.

— Toate tavanele din castel însă. Poate că are cunoștință de vreo casă cu un secret asemănător.

— În tavan nu se poate ascunde nici un criminal.

De-abia acum își dădu Sir Walter seama cît dorise Chadlauds-ul, în ciuda suferințelor și groazei din ultima vreme.

Într-o seară de mai ajunseră la Chadlauds și urările de bun sosit al personalului îl impresionară foarte mult. Henry sosise și el și era curios să citească scrisoarea italianului. Apoi se plimbă cu Mary prin parc găsind-o foarte schimbată. Vorbea mai rar și nu rîdea deloc, dar povesti unele despre ea și despre viața ei.

— M-am temut sa nu fii supărat că nu pot călători dar cred că motivul îți este și ție foarte aproape. Am oarecare nădejde. Tata mai puțin. Totuși speranța mea e legată de spaimă, căci Mannetti vorbește de o crimă monstruoasă.

— Cred că e o teorie neverosimilă. Dar povestește-mi ce-ai mai făcut. Cum îți merge?

— Foarte bine. Să vii și tu odată în Italia și-am să-ți arăt multe lucruri frumoase.

— Și eu aș vrea, căci sînt teribil de neînvățat. Îmi place arta și-aș vrea să o înțeleg.

— Ai înclinație pentru asta. Nu mai scrii?

— Nimic de valoare.

Mary începu să-și exercite din nou vraja ei asupra lui Henry, dar acesta nu-și mai făcea speranțe. Știa ce însemnase Tom pentru ea și gîndea pe bună dreptate că Mary nu se va mai căsători niciodată. Atras de zgomotul vocilor, apăru Prinț, bătrînul copoi al lui Sir Walter și se gudură pe lîngă Mary. Era slab ca o umbră și neputincios.

— Ar trebui împușcat, săracul. Nu-i frumos să-l mai lăsăm să trăiască, dar Masters n-a vrut să facă nimic pînă nu se întoarce Sir Walter.

— Spune-i tatii. Cred că i-ar fi plăcut să fi fost omorît înainte de sosirea lui.

— Masters nu a vrut să facă nimic fără ordinul expres al unchiului Walter.

Cîteva scrisori îl așteptau. Una de la colonelul Vane, în care povestea întîlnirea cu Mannetti și alta chiar de la acesta, prin care mulțumea de invitație și-și anunța vizita pe luni.

În ziua fixată, Sir Walter întîmpină personal la gară pe oaspetele său. La prima vedere se sperie cît de bătrîn era acesta. Fusese înalt pe vremuri, dar acum era gheboșat și avea nevoie de ajutor. Mannetti avea o aparența foarte distinsă, era ras și brun, cu pielea plină de zbîrcituri, fără a avea totuși nimic dintr-o mumie. Părul era încă des și alb ca zăpada, ochii își păstrau nu numai vioiciunea, dar

Mannetti afirma că sub lentilele groase ale ochelarilor își păstraseră toată agerimea. Chipul său exprima spirit și umor. Avea 80 de ani, dar era foarte vioi și plin de interes pentru orice. Bătrînul era un zelos observator al vieții omenești, din care înțelegea mai mult decît înșiși actorii ei.

— N-am muncit nici o lecuța toată viața mea, mărturisi el, căci m-am născut cu o linguriță de argint în gură. Eram foarte leneș și singura mea ocupație era contemplația. Ar fi trebuit să scriu o carte, dar tot ceea ce aș fi scris a spus-o atît de bine contele Gobineau, încît n-aș fi fost decît o repetiție. Vă rog să mă credeți însă că dacă aș fi fost silit să-mi cîștig existența, aș fi ieșit bine la capăt, căci mă pricep la multe.

— Cunoașteți Anglia, d-le Mannetti?

— Veți înțelege iubirea mea pentru această țară cînd vă voi spune că am fost căsătorit cu o englezoaică. Cei doi feciori ai mei au sînge englezesc în vine, originar din Somerset.

Bătrînul o cucerise pe Mary, care era vrăjită de simplitatea sa infantilă, unită cu vaste cunoștințe și nimeni nu putea rezista umorului și politeții sale de modă veche. Aparența copilărească a lui Mannetti era corectată de inteligența sa ascuțită și extrem de mobilă. Era totuși modest și glumeț. Totuși vîrsta nu trecuse peste el fără să fi lăsat urme, căci memoria nu-l mai servea uneori, în special cînd era obosit.

— Dimineața-i vremea favorabilă mie. După masă mă tem să nu mă găsești prost și plicticos.

Mannetti se dovedi de o extraordinară comunicativitate. Făcea parte din cea mai nobilă clasă a nației sale și cunoștea mulți oameni celebri. În ziua sosirii sale nu aminti scopul vizitei. Vorbi despre Italia și se interesă despre pasiunea lui Mary pentru artă.

— Frumos că vă place pictura, zise, el. Cu muzica nu prea mă laud, dar în pictură mă pricep bine. Sînteți ca un copil care ar trebui condus prin mijlocul tablourilor. Cînd veți merge din nou în Italia va trebui să-o luați d'a capo. Numai neștiutorii pun tehnica înaintea artei. Arta e o chestie de echilibru. Dacă doriți am să vă schițez un program de lucru, începînd cu primii pictori italieni. Am trăit cinci ani în Viena, admirîndu-i și încercînd să înțeleg

ce-a însemnat Renaşterea. Felul de a gîndi al lui Mannetti era totuşi prea înalt pentru ascultătorii săi. Vorbi despre toţi şi despre toate pînă cînd la ora zece însoţitorul său veni să-l ia. Ca un copil cuminte se supuse şi le ură noapte bună.

— Ştefan e îngerul meu ocrotitor zise el. E o fiinţă de o punctualitate sălbatică dar căreia-i datorez lunga mea viaţă. Vă mulţumesc de primire şi vă rog să-mi îngăduiţi a lua dejunul în camera mea. La 11 voi fi la dispoziţia D-stră spre a vă pune cîteva întrebări, care ar putea într-un caz eventual să vă fie de folos.

X

PRINŢUL DJEM

Sir Walter era pe jumătate atras şi pe jumătate respins de oaspetele său. Mannetti era un om cu totul nou pentru ei, şi dacă unele din ideile sale se potriveau cu cele din Chadlauds, altele erau cu totul opuse. De altfel Sir Walter nu înţelegea mare lucru, deşi străinul mînuia limba englez㠠cu o uimitoare îndemînare. După plecarea, lui Sir Walter îşi dădu părerea:

— Am impresia că d. Mannetti mă stimează şi mă dispreţuieşte în acelaşi timp.

— Aşa-i firea lui, zise Henry. Cu toată vîrsta lui, are inteligenţa vie a unei maimuţe. E o vulpe bătrînă, gîndeşte de zece ori mai repede ca noi şi de o mie de ori mai subtil.

— E foarte atrăgător, zise Mary.

— E un gentleman, răspunse Henry, un gentleman italian.

— Am încredere în el.

— Şi eu, Mary, căci nu cred să-şi fi provocat atîta osteneală în zadar.

Numai Sir Walter exprimă îndoieli.

— E bătrîn şi nu ar fi exclus ca inteligenţa lui să-i joace vreun renghi. E foarte inteligent fără îndoială, dar e o inteligenţă care aparţine trecutului. Nu e la curent ca mine.

— Eu cred totuşi în el, zise Henry. Îmi închipui că poate înţelege încă orişice. Totuşi e prea bătrîn ca să priceapa sensul democraţiei.

— Ba o înțelege prea bine. Știe că democrația nu-i decît o autocrație inversă. Natura omenească nu îngăduie așa ceva. Democrația-i bună pentru oi sau pentru boi, dar nu pentru oameni.

— E un aristocrat, un ultim exemplar și sub modestia lui se ascunde o mîndrie de păun, totuși e foarte bun la inimă, ca și tine, tată!

— Mă îndoiesc de generozitatea lui, zise Henry. Nu neg inteligența lui, dar nu trebuie să te încrezi prea mult în aparențe, Mary.

— Dar e foarte prevenitor și gasesc frumos din partea lui să-și dea atîta osteneală.

— În primul rînd, zise Henry, va trebui ca mîine dimineață să deschidem ușa camerei cenușii. La 11 va vorbi cu Sir Walter și apoi va vizita desigur camera. Dacă chemăm niște oameni din sat să ne ajute, cred că o vom putea deschide pînă la prînz.

Sir Walter luă toate dispozițiile necesare.

— Nu știu ce vor spune autoritățile, făcu el.

— Ce să spună! N-au decît să se bucure că în sfîrșit s-a găsit o explicație.

— Ar fi prea frumos ca să fie adevărat.

— Asta-i și părerea mea, dar împărtășesc opinia lui Mary că bătrînul știe mai mult decît lasă să se vadă.

— Adică cum?

— Vom vedea. Eu în orice caz îi voi da tot concursul.

La 11 punct, a doua zi, aparu oaspetele, sprijinit într-un baston și îmbrăcat după o modă de mult uitată. Părea gata de luptă și nu dovedi nici cea mai mică slăbiciune ascultînd povestirea lui Sir Walter asupra camerei cenușii. Părea în orice caz că știe tot atîtea cît și Sir Walter.

— Noi cunoaștem cinci victime, zise el, și nu mai încape nici o îndoială că toate au murit în același fel.

— Patru victime, domnule Mannetti.

— Uitați de bătrîna D-stră mătușă, care a petrecut Crăciunul la Chadlauds și a fost găsită moartă pe podea. Colonelul Vane n-a uitat însă, căci se pare că ați povestit și cazul acesta, pe lîngă cel al sorei Fonester.

— Eu n-am pus în legătură moartea mătușei mele cu celelalte, și nimeni altul.

— În orice caz nu a murit nici de bătrînețe, nici fiindcă mîncase prea mult. Și ea a fost victima unui asasinat.

— Vorbiți de asasinat?

— Dacă nu mă înșel „asasinat“, acesta-i singurul cuvînt.

— Mă scuzați, dar e de neconceput cum asasinul care a făptuit cele trei omoruri de anul trecut să fie același care a ucis acum 60 de ani pe mătușa mea.

— Totuși e cu putință. Voi avea de altfel plăcerea să v-o dovedesc.

— Atunci trebuie să fie tot vreun demon, așa cum crezuse Septimus May.

— Nu, nu, vă rog să-mi permiteți să fiu sincer. Nu cred nici într-un duh bun, nici într-un demon. Credeți-mă că între cer și pămînt, sînt mult mai puține lucruri decît lasă să se creadă filosofia. Omul își încarcă mintea cu multe prostii inutile și multe din ideile sale scumpe se întemeiază pe mituri sau pe vise. E o ființă încrezătoare, gata oricînd de revelație, dar cu cît revelația se pretinde mai înaltă, cu atît trebuie să fiți mai circumspect. Rațiunea trebuie să simplifice lucrurile nu să le complice. Nepoții noștri vor rîde de noi ca de niște musculițe încurcate într-o plasă de mituri, țesute de strămoșii lor.

Există foarte puține adevăruri eterne și noi sîntem înclinați sa credem în ce-au crezut străbunicii noștri. Eu însumi păcătuiesc deseori în această privință. Odată pentru totdeauna trebuie să renunțam la explicații supranaturale, cel puțin în ce privește camera cenușie.

— Ciudat! Aveți aceleași idei ca și Hardcastle. Nădăjduiesc că aveți dreptate.

— Cu siguranță am dreptate, cînd înlătur orice urmă de supranatural.

Mai puse cîteva întrebări, care nu păreau să stea deloc în legatură cu camera cenușie. Credea că Hardcastle ar fi dezlegat taina dacă nu murea. Din vreme în vreme ridica mîna spre a le impune tăcere și reflecta asupra vreunui răspuns.

— De cîtva timp, pricep mai greu unele lucruri. O idee trebuie să-și găsească loc, asta-i dificultatea ideilor noi. Cînd ai 80 de ani și capul plin de idei învechite, numai cu multă greutate reușești să mai faci loc și pentru altele noi.

Sir Walter îi spuse că odaia era gata. Mannetti se îngrijoră atunci de lucrători:

— Să fie prevăzători și să nu stea fără treabă în cameră, căci primejdia subsistă încă, chiar dacă detectivii nu au văzut și nu au simțit nimic. Poate că pericolul a crescut, în urma cercetărilor.

Era o zi foarte frumoasă și Mannetti își exprima dorința de a lua puțin aer. Ieșiră pe terasă urmați de Mary și de Prinț, pentru care Mannetti arăta mult interes.

— Cîinele D-tale e pe pragul morții ca și mine. Va aduce mari servicii în cîmpiile elysee.

I se povesti despre isprăvile lui Prinț, dar și Mannetti găsi că era timpul să fie omorît.

— Vineri va muri, zise Sir Walter. Am vorbit cu veterinarul. Îmi pare așa de rău de el.

— Merită o moarte ușoara, raspunse Mannetti și apoi nu conteni să se minuneze de admirabila grădină din Chadlauds.

La sfîrșitul mesei, după ce Mannetti fumase cîteva țigări se sculă și înclinîndu-se în fața lui Sir Walter zise:

— Îmi permiteți acum?

Îl însoțiră în tăcere spre camera confuziei. Camera era neschimbată și îngerii sculptați de pe scaunele grele păreau că salută cu bucurie lumina zilei.

Oaspetele cutreieră camera de la un capăt la altul, dădea rar din cap și începu să devină mai însuflețit. Deodată zise:

— Cred că vă voi putea ajuta, Sir Walter.

— Asta-i o noutate excelenta, domnule Mannetti.

Apoi bătrînul se întoarse spre obiectele din cameră și ca și cum ar fi gasit în realitate cheia enigmei, nu părea că-și continuă sarcina. Răbdători, căci observaseră că orice întrerupere îl obosea, trebuiră să-i asculte discursurile despre vechile mobile. Se părea că-i face plăcere să-l ție astfel cu sufletul la gură.

— Minunate bucăți, dar nu spaniole cum spuneți. Sînt italiene și-mi pare bine că-s așezate sub un tavan italienesc atît de bine lucrat. Curios, camera mea de culcare din Roma seamănă mult cu asta. Stau într-o casă din secolul XV și care a aparținut familiei Collomma. Scrinurile mele sînt mai frumoase, dar patul și scaunele de aici sînt mai frumoase

ca ale mele. Le vom vedea cîndva împreună cu d-na May. Vă amintește ceva aceste scaune sculptate?

— Nu, făcu Mary din cap.

— Atunci n-ai fost în Prato. Grupa aceasta de copii cu trîmbițe e o imitație după Donatello, și motivul se regăsește pe picioarele patului. Pictura de pe tăblia patului e îngălbenită, dar știu cine a făcut-o.

— Cum e cu putință?

— Sînt absolut sigur. Aveți aici un Puturicchio veritabil. Patul și scaunele acestea au fost lucrate pentru papa Alexandru Borgia. Da, da, dragii mei, pentru nimeni altul, decît papa Alexandru Borgia.

Aștepta ca un actor sigur de aplauze, dar spre marea lui mirare vorbele sale nu făcuseră nici un fel de impresie asupra ascultatorilor săi. Doar Sir Walter întrebă politicos:

— Era un papa bun sau unul rău? De obicei despre papi nu se poate spune prea mult bine.

Mannetti simți nereușita loviturii sale de teatru și un nor de mînie sau poate chiar de dispreț trecu peste fruntea lui. Apoi se bucură totuși că secretul său va rămîne ascuns încă 24 de ore, și la urmă va avea un succes cu mult mai mare. Nu era încă prea sigur de lucrul său, dar totuși foarte încrezător. Nu răspunse întrebării lui Sir Walter decît cu o altă întrebare:

— Detectivii au cercetat camera luînd toate precauțiunile posibile, nu-i așa?

— Da!

— Dar la ce folosește prudența și zelul, precum și toată hotărîrea, cînd activitatea respectivă este unită cu neștiința? De mirare însă că nu v-ați gîndit pîna acum la adevărata soluție. Cu puțină cunoaștere a istoriei... dar puțini posedă acea parte a istoriei, care este atît de importantă pentru camera aceasta.

— Întrucît ne-ar putea ajuta istoria? întrebă Henry.

— Am să vă spun îndată. În casa asta, totul este înconjurat de istorie, fiecare cameră, fiecare obiect. Iată de pildă scaunele acestea: în ele citesc începuturile Renașterii. Pentru D-stră e doar o mobilă veche. Le credeați spaniole dar ele sînt italienești. Bunicul D-stră, Sir Walter, le-a achiziționat în Valencia, dacă nu mă înșel, spre marele necaz al unui alt colecționar. Scaunele acestea-mi

vorbesc mie, ca și tavanul, care și el e o copie. Toate aceste frumoase lucruri mi-ar spune și mai multe dacă aș fi un mai mare cunoscător de istoria artei. Toți trăim în istorie. A trăi înseamnă a-ți găsi un loc în istorie, chiar dacă acest lucru nu va fi remarcat decît în registrele Atotputernicului.

— Ce cunoștințe speciale sînt necesare spre a descoperi totul? readuse Henry conversația la punctul inițial.

— N-ar trebui decît să vă pricepeți puțin la heraldică, o știință care la Scotland Yard e pare-se ignorată. Am văzut blazonul de la poarta de fier care nu are în sine mare valoare. Blazonul însă e frumos chiar dacă nu-i atît de vechi.

— Trebuie să-l fi văzut undeva în Florența, zise Sir Walter, dar fără să-mi amintesc de unde-l cunosc atît de bine. Un cap de taur de aur pe fond roșu.

Mannetti rîse și trecîndu-și mîna pe frunte spuse:

— Îl vom avea în curînd, dar mi se pare că merg prea repede. Mintea mea trebuie să se odihnească puțin. Vreți să mă însoțiți în grădină?

— Bucuroși, dar poate doriți să vă retrageți în camera D-voastră?

— Mai tîrziu. Vă rog să interziceți intrarea în camera cenușie. Nimeni nu trebuie să pășeasca înăuntru fără mine

— Credeți încă, prin urmare, că primejdia e materială și opera unui om?

— Dacă nu mă înșel, asta este.

Merseră în grădină, unde li se alătură și Prinț.

— Numele lui îmi aduce aminte de prințul Djem, fratele sultanului Baiazid, zise Mannetti. Cunoașteți povestea lui? Probabil că nu, și nici nu este prea însemnată, dar sfîrșitul acestui prinț mi-a rămas pînă acum tot atît de enigmatic ca și taina acestei camere cenușii. Istoricii italieni au spălat de orice bănuială pe papa Alexandru VI, în ce privește participarea lui la moartea prințului Djem. Dar acesta-i un obicei omenesc de a căuta peste tot doar ce-i bun. Nerone, Caligula, Alba, Calvin, Napoleon, Torquemada, toți monștri, ajung în ochii noștri din ce în ce mai buni pe măsură ce sînt morți mai de multă vreme, ba uneori sînt chiar sanctificați. Eu însă sînt unul care iubește adevărul, dar în sfîrșit să nu mă depărtez de la chestiune.

Sultanul Baiazid voia să scape de fratele său mai tînăr şi plătea papei 40 000 ducaţi anual spre a-l ţine prizonier în Italia. Cînd Alexandru ajunse papă, Baiazid refuză să-i mai trimită banii. Atunci Alexandru scrise o energică scrisoare sultanului prin care-l anunţa că regele Franţei voia să pună mîna pe prinţul Djem spre a porni război împotriva turcilor. Vă plictisesc?

— Deloc! răspunse Mary.

— Alexandru adăugă că avea nevoie urgentă de cei 40 000 de ducaţi spre a se împotrivi regelui Franţei şi a împiedica o expediţie a acestuia împotriva Turciei. Sultanul trimise suma dorită. Totuşi ca un diplomat ce era, găsi mijlocul de a scăpa de acest tribut anual şi conveni cu Alexandru ca acesta să-l omoare pe prinţul Djem. Din nefericire atît solul papei cît şi al sultanului căzură în mîinile cardinalului Della Rovere, cel mai amarnic duşman al lui Alexandru. Scrisorile fură publicate şi toată străinatatea auzi cu oroare că sultanul turcilor plătise deţinătorului Sfîntului Scaun 300 000 ducaţi pentru uciderea prinţului Djem. Timpul trecu şi papa învinse pe aprigul său duşman. El hotărî să predea pe prinţul Djem regelui Franţei, şi astfel puternicul cardinal nu mai putu zice nimic. Totuşi, prinţul Djem muri subit, dar nu cum scriu istoricii din pricina traiului dezmăţat pe care-l ducea cînd ajunsese în Franţa. După mine el nu a ajuns niciodată în Franţa căci Alexandru nu era omul care să lase să-i scape din mîini o pradă, atît de lesne.

Mannetti tăcu cîteva momente, apoi reveni la obiectul vizitei sale în Chadlauds.

— Trebuie să mai aveţi răbdare pînă mîine dimineaţă. Dacă nu aveţi ceva împotrivă aş dori să petrec în seara asta cîteva ceasuri în camera cenuşie, să vedem ce-mi vor spune stafiile. Credeţi că-mi va apărea fantoma prinţului Djem? Sau poate spiritul lui Puturicchio? Oricum vor vorbi în limba mea, şi mă voi simţi cu ei ca la mine acasă.

— Acesta este ultimul lucru pe care vi-l pot îngădui, protestă Sir Walter.

— Dar primul de care am nevoie, răspunse liniştit bătrînul. Nu aveţi teamă pentru mine, Sir Walter. În camera cenuşie nu există nici o fantomă, care să-mi caute ceartă. Acolo este altceva, cu mult mai groaznic, ceva drăcesc, şi

nu mă mir de ce s-a întîmplat, cît de faptul că nu au fost mai multe victime. Eu posed însă talismanul, acel „Sesame deschide-te“. Chiar daca mă înșel nu mi se poate întîmpla nimic, iar suflul meu vital, oricît de slab ar fi el, are nevoie de o putere mult mai mare decît a camerei cenușii spre a fi anihilat. Eu dețin firul labirintului, și mîine dimineață vă voi spune dacă am sau nu dreptate.

— Trebuie să mărturisesc că cererea d-stră îmi e foarte neplăcută. Am fost încunoștiințat în mod special de autorități, să refuz intrarea în cameră în scopul oricărui fel de experiență.

Mannetti persevera în cererea sa.

— Mă scuzați, dar mi se pare că nu judecați bine. Nu v-am spus aproape totul? Ce folosește Scotland Yard, cînd nu a descoperit nimic în timp ce eu vă aduc lumină. Sînt niște proști pe care îi întrece un bătrîn ca mine.

— Cum spuneți, ne-ați povestit multe lucruri, foarte interesante și poate că pentru d-stră ele să nu aibă vreo legătură cu camera cenușie, dar pentru noi nu este cazul. Tot ce ne-ați povestit, nu ne-a spus nimic. E firesc ca d-stră să aveți alte sentimente, dar ceea ce pentru d-stră nu este decît un secret, pentru noi are o însemnătate cu mult mai cuprinzătoare. Aveți destulă imaginație spre a vă închipui ce suferințe am îndurat atît Mary cît și eu.

— Nu, nu putem îmbrăca rațiunea noastră englezească în vorbe atît de frumoase ca ale d-stră, d-le Mannetti. E destul de rău din partea noastră dar... făcu Mary.

— Înțeleg dojana d-stră, spuse repede Mannetti. Se ridică și cu mîna pe inimă se înclină adînc.

— Sînt un nebun bătrîn, și nici măcar prea inteligent. Iertați-mă, dar deoarece din motive scuzabile nu ați ghicit încă, vă rog să-mi permiteți pînă la un rezultat sigur să țin secretă descoperirea mea. Poate pînă astă seară, cel mai tîrziu pînă mîine dimineață. Nu vă voi mai ține mult timp în nesiguranță. Voi asculta și Scotland Yardul și nu voi intra singur ci însoțit de bătrînul și iubitul d-stră copoi, Prinț. Prinț și cu mine ne vom retrage azi devreme și peste cinci șase ore puteți să veniți în camera cenușie. Nu voi dormi acolo, voi veghea, și mai scurt timp decît predecesorii mei. Vă învoiți la aceasta?

Mary văzînd fața îngrijorată a lui Sir Walter, luă cuvîntul în numele lui. Avea impresia că Mannetti știa precis ce voia. Henry era de aceeași părere. Mannetti găsise cheia misterului, le dăduse posibilitatea de a ghici totul, dar poate pentru a-i pedepsi din pricina ignoranței lor, ținea dezlegarea în secret. Sir Walter rămase surprins văzînd că fiica și nepotul său erau de partea lui Mannetti.

— D-l Mannetti are dreptate tată, și dacă are dreptate, atunci nu poate păți nimic.

— Bine zis, făcu italianul. Aveți încredere în intuiția unei femei. Am dreptate, simt precis că am dreptate, deși deobicei mă îndoiesc. Credeți-mă. V-a fost scris să îndurați toate suferințele trecutului, și mie să vă cruț de ele. „Căile Domnului sînt nepătrunse".

— Și eu sînt tot atît de sigur ca și d-l Mannetti, unchiule!

— Să luăm ceaiul întîi, zise Sir Walter. Lucrurile acestea mă depășesc. Vă rog doar să vă gîndiți ce-mi vor face autoritățile în caz că vi se va întîmpla ceva.

— Nici vorbă de asta!

— Toți au spus la fel, și acum unde sînt?

— D-stră și fiica d-stră ați suferit destul pînă acum, dar nu aveți teamă. Țin prea mult la d-stră ca să vă pricinuiesc vreun rău. Dacă nu vă încredeți în mine, încredeți-vă în bătrînul d-stră Prinț.

— Și detectivii au luat păsări în cameră și nu au pățit nimic, opină Lennox. Nici lui Prinț nu i se întîmplă nimic.

Se îndreptară spre casă. Mannetti presupune că cererea-i fusese admisă.

— Am să mă odihnesc puțin. Scuzați-mă pînă la nouă Aceste discuții mi-au slăbit crîmpeiul meu de viață. N-am crezut că la sfîrșitul vieții mele voi mai avea astfel de lucruri de rezolvat. Trebuie să-mi cruț puterile dar sînt sigur că voi reuși. Dacă vă învoiți voi cina la orele șapte.

Ștefan apăru și-l însoți pe unchiaș. În prag se întoarse și zise:

— Vă rog nu lăsați pe nimeni să intre în camera cenușie. Păstrați cheia în buzunar și nu intrați nici d-stră. E primejdie pentru oricine afară de mine.

XI

TAURUL AURIU

— Ce părere ai despre Mannetti, Masters? întrebă Henry pe servitor cînd acesta veni să strîngă serviciul de ceai.

— Mi se pare un om minunat. Am auzit că oamenilor bătrîni li se grefează niște glande de maimuță spre a-i întineri, dar omul acesta are o întreagă maimuță în el. Are limba ascuțită și pare foarte învățat.

— Crezi că e în siguranță în camera cenușie?

— Cred că el e în siguranța și mă întreb doar dacă argintăria noastră e în siguranță. Părea să se intereseze foarte mult de ea. Nici nu cred ca are 80 de ani, atît e de obosit.

— N-ai nici o grijă, Masters, rîse Henry.

— Lasați-l să intre în camera cenușie Pentru el nu-i nici o primejdie.

— Prinț merge cu el, Masters.

— Prinț? De ce?

— Nici noi nu știm! Spune că nu-i va face nimic.

— Știu că n-am să pot dormi liniștit, și nimeni în casa asta. Nu că aș avea ceva împotriva d-lui Mannetti, dar nu am încredere în el. Joacă un rol, și nu-i deloc străin. Altfel n-ar putea vorbi atît de bine englezește.

— Masters are aceeași părere ca și tine, tată, zise Mary și-i frumos din partea lui. E adevărat că lui Mannetti îi place să joace teatru, și să aibe primul rol. Tuturora le place acest lucru, numai că rar se ivește prilejul. El vrea să scoată maximum din această ocazie și dacă-i refuzi ceva, ar fi în stare să plece spunînd că-i e cu neputință să te ajute, plus ca ne-ar face reproșuri că l-am silit să se obosească pînă aici.

În cele din urmă Sir Walter cedă, și la ivirea lui Mannetti la cină, îi împărtăși aprobarea sa.

— Mulțumesc, și fiți sigur că nu veți regreta. Vom dormi bine toți, poate doar ceva mai tîrziu ca de obicei. La ora opt voi urca spre camera cenușie. Ușa poate rămîne deschisă. Vă rog să nu vină nimeni prin apropiere. D-l Henry poate să stea pe trepte și din timp în timp să vină să mă cheme. Cînd mă va întreba dacă totul este în regulă eu voi răspunde: „Da".

După cină Mannetti îmbrăcă o blană și spuse că-i gata. Crezură că l-a uitat pe Prinț, dar stărui să ia cîinele cu el. Cîinele mîncase și era indiferent unde avea să doarmă.

— Nu aveți nici o teamă, voi avea grijă de el. Știu eu de ce-l iau cu mine. Deși e bolnav și bătrîn totuși îmi poate fi de ajutor. De altfel sîntem prieteni.

La ora opt Sir Walter și Mary merseră în biblioteca iar el îl însoți pe Mannetti pînă la ultimele trepte. Coridorul era luminat iar ușa de la camera cenușie era deschisă.

De-abia trecură zece minute și Mannetti strigă la Lennox că se face un curent grozav, și că trebuie să închidă ușa. Orele se scurgeau încet și toată casa știa cum merg lucrurile, căci nimeni nu dormea. Se hotărîse ca rezultatul va fi cunoscut înainte de miezul nopții.

La fiecare jumătate de oră Lennox striga la Mannetti și totdeauna primi un scurt răspuns. Totuși în curînd nu mai primi nici un răspuns la întrebarea sa.

— Cum merge?

Strigă mai tare fără sa primească nici un răspuns. Încet se duse lîngă ușă și privi înăuntru. Mannetti zăcea nemișcat în fotoliul care i se aranjase chiar sub lumina electrică și purta haina de blană, dar Prinț nu era vizibil. În cameră era liniște și frig. Amîndouă ferestrele erau deschise. Lennox se precipită pe trepte. Se gîndea doar la unchiul său voind să-i cruțe o spaimă inutilă. La început credea că Mannetti murise ca și predecesorii lui, dar nu era încă sigur. Îl caută pe Masters, îi spuse teama lui, și că singura speranță era ca bătrînul să fi adormit.

— Chiar așa trebuie să fie. Am să aduc îndată niște rom.

Mannetti nu-și schimbase poziția, dar cînd intrară, deschise ochii, se uită împrejur și înțelese ce se întîmplase.

— Vai de mine, v-am făcut sa vă speriați degeaba, zise e cînd văzu fețele lor descompuse. Totul e în regulă și peste un ceas vă voi spune totul. Cît este ceasul?

— Două fără un sfert, d-le Mannetti.

— Bun, atunci vestiți-l pe unchiul d-stră că am rezolvat problema.

— Vreți să luați un coniac, d-le Mannetti?

— Cu plăcere, dragul meu. Credeați că am luat-o pe urma celorlalți? Și ați vrut să încercați a mă readuce la viață

mai inainte de a-l vesti pe Sir Walter? E de neiertat faptul că am adormit.

Masters și Henry merseră jos cu vestea cea bună.

— Mai am nevoie de o jumătate de oră, și apoi putem merge la culcare.

— Slavă Domnului că totul a decurs cum trebuie. Vă simțiți bine? zise Sir Walter.

— O da! foarte bine! Am dormit vreo jumatate de ceas. D-stră nu ați inchis ochii.

— Aveți ceva împotrivă dacă Masters rămîne aici și ascultă? Căci în felul acesta Chadlaud va avea o versiune exactă.

— Voi da eu însumi o versiune oficială. Avem dovezi căci Prinț a luat parte activă la descoperirea mea. Îl felicit pe bătrînul Prinţ.

De-abea acum Henry observă cîinele care era întins la picioarele lui Mannetti.

— Doamne?

— Ce rece e! făcu Mary care se apropiase să mîngîie animalul.

— A adormit pentru vecie. Un martir al științei. Trebuia să moară vineri dar s-a grabit. E ultima victimă a camerei cenușii. Nu-l plîngeți fiindcă a murit fără dureri.

— Dar vorbeați de o crima și de un criminal, spuse Sir Walter suflînd din greu.

— Și aveam dreptate căci în camera aceasta s-au întîmplat niște crime îngrozitoare. O crima nu-i mai puțin crimă, chiar cînd făptuitorii ei zac de 500 de ani în mormintele lor.

— Aveți un alt fel de a vă exprima și întrebuințați alte vorbe decît ale noastre. Ziceți că Prinţ nu a suferit! Cum a murit?

— Fără un geamăt!

— L-ați văzut murind și D-voastră erați în siguranță? întrebă Henry.

— Da. Așezați-vă toți în jurul meu și în cinci minute veți fi lămuriți.

În tăcere îi îndepliniră dorința.

— După ce am rămas singuri l-am așezat pe Prinț în pat. Nu a ramas treaz și știam că nu se va mai trezi niciodată. Acum priviți vă rog patul acesta splendid. Este puntea de

legătură între ceea ce v-am povestit ieri și ceea ce s-a întîmplat azi. Păcat doar că oamenii nu au știut să deschidă ochii mai devreme.

Le arătă o fîșie de lemn sculptat, care unea cele patru mici coloane ale patului.

— Ce vedeți acolo pe priză?

— Coroana papală și cheia! răspunse Mary.

— Bun! Acum uitați-vă pe partea cealaltă.

— Un blazon cu un taur auriu pe fond roșu, tată! De asta ți-ai adus aminte în Florența.

— Chiar așa! Și nu știam unde o mai văzusem.

— E blazonul lui Borgia. Blazonul papei de tristă amintire, Alexandru VI Borgia. Acum știți tot și putem să mergem la culcare. Cînd am recunoscut blazonul azi dimineață am știut că totul s-a rezolvat. Am așteptat doar o dovadă sigură și totul s-a întîmplat așa cum am vrut. Am să vă descriu cu de-amănuntul cum s-a prăpădit fiecare dintre cei care au dormit în camera cenușie. Priviți puțin cuvertura aceasta de mătase. Aici stă puterea misterioasă care nimicește viața. Azi dimineață am bănuit dar acum pot să dovedesc. La opt și un sfert Prinț murise, dar de-abia cînd m-ați trezit am avut curajul să-l pipăi. Căci cum a murit el? În clipa în care căldura corpului său a pătruns în cuvertură, otrava a devenit eficace. S-a întins puțin, a încercat să se scoale și apoi a murit fără nici un semn în plus. E inutil să vă mai spun de ce m-am ținut la distanță de el, căci știam că o otravă trezită de căldura animală nu-și pierde puterea decît după răcirea corpului. Atunci atît cîinele cît și cuvertura deveniseră inofensivi. Am socotit că cinci ore vor fi de-ajuns, spre a se răci cadavrul cîinelui care era destul de slab.

— Dar...

— Voi răspunde la toate întrebările dacă mai așteptați puțin. Dă-mi un coniac, Masters.

Bău coniacul și tăcu cîteva clipe, apoi începu relatarea amănunțită a tuturor nenorocirilor care avuseseră loc în camera cenușie așa fel încît nimeni nu mai avu nimic de întrebat.

— Sînt de observat două chestiuni foarte interesante, continuă Mannetti. În primul rînd e interesant că tocmai în camera care avea renume prost, au fost așezate aceste mobile ucigătoare. Dar nimic nu era mai firesc. Aveți lucruri

prea multe și prea frumoase și nu mai știați unde să le puneți. Nu sînteți nici colecționar, nici cunoscător, Sir Walter și nu vă plac mobilele vechi.

În al doilea rînd, e ciudat că toate cazurile de moarte s-au întîmplat în așa fel încît crimele nu puteau fi puse deloc în legătură cu patul acesta blestemat. Cum spuneați, Hardcastle nu făcea nici o legătură între moartea sorei Fonester și cea a căpitanului May, și Sir Walter cu atît mai mult nu putea bănui că moartea bătrînei sale mătușe a fost provocată de aceleași cauze care au dus la jertfirea ultimelor trei vieți omenești. De ce nu s-a găsit în nici un caz pricina morții?

Există trei feluri de a muri: asfixia, congestia cerebrală și atacul de inimă. Un om se sufocă dacă activitatea mușchilor care prilejuiesc respirația se oprește, sau dacă aerul nu mai poate intra în plămîni ca în cazurile de înec și de sugrumare. Se mai poate socoti cazul cînd plămînii sînt invadați de sînge. Totuși nimeni nu a murit în modul acesta în camera cenușie. Congestia cerebrală urmează după o tulburare prea mare și e pricinuită de narcotice și otrăvuri, sau de alte motive care nu ne interesează acum.

Rămîne paralizia inimii. Inima poate paraliza în urma unei pierderi prea mari de sînge sau în urma acțiunii violente a unei otrăvi oarecare. Decesurile d n camera aceasta s-au produs în urma paraliziei inimii. Dar de ce? Nici o presupunere nu se adeverea. Mureau fără a se putea găsi nici cel mai mic motiv pentru o moarte subită. Astfel de lucruri s-au mai întîmplat însă. Ziarul scria despre moartea aceasta subită și fără cauză vizibilă ca despre ceva nemaiauzit. Însă doctorul Tempelmann descrie în 1893 două cazuri de moarte subită fără pricini vizibile. Dă exemplul unui bărbat de 30 de ani, și numește totul „oboseală extremă a inimii". Inima se oprise cînd mușchiul era relaxat, și nu cînd era încordat așa cum se întîmplă de obicei. Diagnosticul era atac de cord, dar cauza nu era cunoscută.

Șocul acesta nervos nu e indispensabil legat de o senzație dureroasă, ba s-ar putea să fie chiar una plăcută.

Deoarece toate senzațiile noastre sînt și plăcute și neplăcute, nimic nu ne poate împiedica să presupunem că și senzația morții ar putea fi mai plăcută. Poate printre nenumăratele lui secrete Borgia îl poseda și pe acesta. În

orice caz nu toți morții prezentau caracteristica mască mortuară. Barbia nu le era căzuta, expresia obișnuită a feței nu era schimbată, tîmplele nu erau adîncite și pleoapele nu erau închise.

Vom discuta acum despre fiecare victimă în parte, cum a murit fără să lase nici un fel de indiciu. Numai primul caz mi-a dat mai mult de gîndit. La început m-am temut că nu voi putea aduce nici o dovadă că moartea bătrînei se datora patului căci ea nici nu-l întrebuințase măcar. Veți spune că nu am dovedit nimic, că totul nu a fost decît să ghicesc. După moartea lui Prinț însă nu mai încape nici o îndoială și teoria se dovedește întemeiată. Treaba științei este acum să afle de ce patul are această însușire ucigătoare.

Să ne întoarcem la bătrîna D-stră mătușă care a sosit pe neașteptate în noaptea Crăciunului, a dormit din dorința ei în camera cenușie și a fost găsită a doua zi moartă pe podea. Patul nu-l atinsese, lucrurile s-au petrecut de atîta vreme încît nu putem face altceva decît să încercăm a reconstrui întîmplarea. Trebuie să presupunem deci că otrava a fost trezită de vreo căldură artificială. Ce se putuse întîmpla? Era iarnă și se făcuse focul în grabă. Căminul este însă destul de departe de pat și s-ar putea ca dogoarea focului să nu fi provocat nici o reacție. Poate însă că se băgase în pat vreo sticlă caldă. Bătrîna a stins lumina fiindcă focul din cămin lumina destul camera. Poate că voind să-și spună rugăciunea a îngenunchiat în fața patului, apoi a tras cuvertura la o parte și a fost imediat atinsă de puterea nimicitoare a otrăvii. A căzut fulgerată, pe spate. Cînd a fost găsită, a doua zi, patul și sticla se răciseră așa încît nu mai era nici un pericol.

Dacă n-ar fi fost decît cazul acesta desigur că nu v-aș fi convins, dar în lumina cazurilor ulterioare cred că trebuie să am dreptate. Evident e foarte posibil că bătrîna să fi murit de o moarte naturală, nimeni nu poate ști.

Tristele evenimente care au urmat se adaugă însa la teoria mea cu toate că în cazul sorei Fonester patul nu părea a fi jucat decît un rol superficial. Sora era obosită și s-a băgat imediat în pat adormind probabil mai înainte ca temperatura corpului ei să facă otrava activă. Se culcase la zece seara și trebuia trezită la șapte dimineața, rastimp mai mult decît necesar ca demonul să se retragă din nou

în cuibul său, după răcirea cadavrului. Dacă nu ar fi fost așa slăbuță și dacă ar fi avut o cuvertură mai groasă, poate ar fi rămas încă caldă și cel care ar fi încercat să-i ajute s-ar fi prăpădit și el. Nu există legi precise asupra timpului necesar pentru răcirea unui cadavru. Totul atîrnă de împrejurări. Lui Prinț nu i-au trebuit decît cinci ceasuri.

În cazul căpitanului May se schimba chestia. Îmi pare rău că trebuie să vorbesc despre el, dar și el a plătit cu toți ceilalți.

Patul nu fusese pregătit. În pijama, cu haina de casă ghemuită drept pernă, el s-a trîntit pe pat și îndată căldura trupului său tînăr a început să pătrundă în cuvertură. Cîteva minute fură de ajuns spre a pune otrava în stare de a acționa. Nici nu adormise cînd avu deodată o senzație nemaicunoscută pînă atunci. Creierul mai lucra încă și membrele-l ascultau. Într-o ultimă încordare sări din pat și se repezi la fereastră să respire aerul curat al nopții. Îngenuncherea pe canapeaua de lîngă fereastră a fost ultima lui mișcare conștientă căci acolo l-a surprins moartea. Din nou nici o bănuială nu căzu asupra patului. De ce? Nici nu se știa în mod sigur dacă se așezase în el. Ba s-a și presupus lucrul acesta. Dar atunci nu ar fi stins lumînarea care ar fi ars în întregime.

Ajungem acum la cazul detectivului. Nici acum nici o urmă nu ducea spre patul lui Borgia. E lesne de ghicit cum s-a petrecut cazul: Hardcastle vroia să rămînă singur spre a examina camera și tot conținutul ei. El a mers încoace și-ncolo, a făcut o schiță a camerei și-a cules toate datele. Dacă ar fi știut el ce înseamnă taurul auriu! Brusc i-a venit o idee pe care voind s-o rezolve s-a oprit aici, sau poate că a voit un loc din care să poată vedea toată camera. Probabil că s-a așezat pe marginea patului, în partea dreaptă și și-a continuat notițele. Nu știu cît va fi stat în pat, în orice caz a fost destul pentru ca temperatura acestuia să se ridice la nivelul necesar pentru trezirea toxicului. Cînd a simțit, a sărit tot atît de surprins ca și căpitanul May și a făcut cîțiva pași, i-a căzut creionul și carnetul din mîini iar el s-a prăbușit peste ele. Evident era cald cînd l-a găsit d. Lennox.

Preotul Septimus May nici nu s-a așezat în pat. Probabil că s-a rugat mult timp lîngă pat. Nimic mai firesc decît să fi întins mîna pe el. În poziția lui aplecat deasupra pa-

tului, cu mîinile sprijinite și capul plecat peste ele, a produs căldura necesară. Otrava a acționat în felul acesta asupra lui și a căzut jos mort. Patul s-a răcit din nou.

În cazul celor patru detectivi, e simplă întîmplare fericită că nu a căzut victimă nici unul dintre ei. Ei au stat toți pe scaune risipiți prin cameră. Nu aș putea spune dacă măștile i-au protejat cumva, totuși mă îndoiesc.

Acesta, zise Mannetti arătînd către pat, e una din capodoperele familiei Borgia, pentru care lucrau toți mișeii, pe care-i răsplăteau regește. Otrava lor acționa în așa fel încît nu lăsa nici o urmă. Chimia nu are nimic a face cu supranaturalul, totuși în astfel de cazuri obține rezultate care se apropie de magia neagră. Știința va mărturisi mult interes pentru această cuvertură, Sir Walter, și o va supune la tot felul de experiențe, dar am impresia că inventatorul acela mort demult ne duce de nas. Vom trăi și vom vedea.

Mannetti se ridică și-l rugă pe Masters să-l cheme pe Ștefan. Apoi îi salută pe toți și strînse mîna lui Sir Walter nu fără a-i mulțumi călduros.

— Mîine am să vă mai spun ceva, dar acum, noapte bună. Faptul de a-ți fi putut aduce un serviciu atît de mare îl consider ca o încununare a întregii mele existențe.

Dimineața, Masters istorisi tuturor ce aflase.

— Retrag vorbele care le-am spus despre vîrsta lui: e bătrîn ca munții, mai bătrîn chiar decît monstruozitatea din camera cenușie. El însuși e un demon, căci a omorît cîinele și nu m-aș mira deloc dac-ar fi el însuși un Borgia.

XII

DOUĂ SCRISORI

A doua zi dimineața se întîlniră în grădină și Sir Walter amînă raportul către Scotland Yard pînă după convorbirea cu Mannetti.

— Vreau să stau puțin la soare. Ștefan e supărat pe mine și mă amenință cu doctorul, făcu bătrînul.

— Mannering vine la prînz. Înțelegeți că îl interesează mult cazul.

— Stați aici, păreți foarte obosit azi, zise Mary.

— Asta-i numai reacția, dar am fost răsplătit, răspunse Mannetti și apoi își reluă tema.

— Trebuie să vă mai povestesc cît de adînc sînt amestecat în tragedia casei D-stră. Nu v-ați minunat.

— Mărturisesc că nu m-am gîndit la asta, zise Sir Walter, nu ne-ați amintit de acest detaliu.

— Dar vreți să le știți, nu-i așa? Prietenul nostru comun, colonelul Vane mi-a dat ideea. Mi-a descris în amănunt odaia și cînd am auzit de mobile sculptate și de numele d-stră, atunci s-au trezit în minte niște amintiri foarte vechi. Era vorba de o poveste veche, pe care mi-o spusese tata, și în care era vorba de un pat, niște scaune și numele Lennox. Erau niște prețioase bucăți din secolul al cincisprezecelea italian, lucrate pentru Alexandru Borgia și care se aflau în posesia unui spaniol. Cînd aceste obiecte fură scoase în vînzare, la Valencia mi se pare, tata s-a dus îndată să le cumpere, dar în curînd trebuii să părăsească orice speranță deoarece bunicul d-tale, care era un tot atît de bun colecționar și cunoscător, dispunînd de mijloace mai mari, a reușit să le cumpere el. Blazonul lui Borgia mi-a dovedit că deducțiile mele erau exacte în privința originii acestor mobile.

— Nu știu cum să-mi exprim gratitudine și admirație pentru spiritul d-tale genial, zise Sir Walter.

— Geniu e un cuvînt prea mare. Nu am făcut nimic pe care cu aceleași cunoștințe să nu-l fi putut îndeplini și d-stră. În ce privește gratitudinea, dacă nu-i și cuvîntul acesta prea mare, aceea mi-o puteți mărturisi într-un fel foarte simplu. Sînt un bătrîn practic, și spre a fi sincer, v-aș ruga să-mi dați patul și scaunele să le duc la Roma care le va primi cu multă bucurie. Mi-ar place să dorm în patul în care prințul Djem și-a dat sfîrșitul. El a primit patul în dar de la papa Alexandru Borgia, căci familia Borgia era foarte generoasă cu astfel de cadouri.

— Patul și scaunele vă aparțin, d-le Mannetti, precum și toate obiectele care se mai află în camera cenușie.

— Vă rog! Nu, Sir Walter!

— Te rog să le primești. Și așa-ți rămînem datori.

— Bun. Vă mulțumesc din inimă. Dumnezeu știe cît rău va fi făcut patul acesta în fuga anilor, dar orice nenorocire are un sfîrșit. Mie în orice caz îmi va prilejui un somn sănă-

tos. Cuvertura nu-mi trebuie. Ea va fi un cadou frumos pentru Academia de Medicină.

După o săptămînă Mannetti plecă împreună cu comorile sale, nu fără a smulge lui Sir Walter și Mary făgăduiala că-l vor vizita împreună la Roma.

Din nou sosiră la Chadlauds, detectivii care împachetară cu multă grijă cuvertura și o duseră spre a fi examinată la Londra. După șase săptămîni Sir Walter îi scria lui Mannetti.

„Între vată și fața de mătase a cuverturii s-a găsit o sîrmă subțire. Experiențele au arătat că nici vata nici căptușeala sau fața cuverturii nu aveau însușiri ucigătoare. Sîrma însă, care era răspîndită în aproape jumătate din cuvertură s-a dovedit impresionabilă pentru căldură, și în cea mai mică încălzire emitea cu repeziciune o substanță ucigătoare. Insectele aduse în atingere cu sîrma mureau pe loc, tot așa peștii și broaștele. Compoziția chimică a sîrmei încă nu a fost pe deplin identificată. Analiza a arătat că conține thalium și helium, extrem de radioactive și nu se poate explica puterea ei ucigătoare. Unii chimiști cred chiar că au descoperit un nou element. Se topește puțin mai jos ca plumbul, dar nu-și pierde influența. Dacă e răcit își recapătă vechile sale însușiri și rămîne foarte sensibil la căldură.

Experiențele au dovedit că în stare de incandescență exercită o putere ucigătoare cu mult mai puternică și orice ființă care se află în spațiul de un metru, moare pe loc. Au descoperit deasemenea că mirosul pe care-l exală cînd e încălzit, nu-i perceptibil. Metalul e aproape tot atît de ușor ca și aluminiul. Măștile de gaze nu sînt utilizabile împotriva lui. Pînă acum nu se cunoaște nici un mijloc de apărare.

Îndată ce voi mai afla ceva vă voi comunica. Oricum se pare că impresia D-stră a fost greșită, deoarece enigma nu pare atît de ușor de rezolvat de către știință".

În răspunsul său, Mannetti scria despre mulțumirea pe care o are de a dormi în patul lui Borgia:

„Pînă acum nu mi-a apărut nici o fantomă, dar nădăjduiesc că fratele lui Baiazid, prințul Djem, vă binevoi într-o zi să viziteze locul unde a murit, și să stea de vorbă cu mine. Am avea atîtea să ne povestim!

Cît priveşte sîrma, să-ţi expun teoriile mele, care indiferent că sînt adevărate sau false nu pot fi respinse încă de nimeni. Cred că un alchimist medieval în căutarea elixirului vieţii sau a pietrei filozofale a dat peste acest aliaj înfricoşător. Pentru el, oricum, a fost o piatră filozofală căci Borgia plătea împărăteşte pe cei ce-i serveau în scopurile drăceşti.

Transformarea elementelor a devenit azi posibilă, îmi spunea un prieten chimist, şi generaţiile viitoare vor ajunge să fabrice oricît aur vor dori, dacă pofta oamenilor după acest metal blestemat nu se va stinge pînă atunci.

Rămîneţi sănătoşi, şi vă aştept împreună cu fiica dumneavoastră la Roma. Numai, vă rog să nu întîrziaţi prea mult căci am optzeci de ani şi promisiunile făcute bătrînilor sînt primejdioase întrucît provoacă teribile remuşcări".

SFÎRŞIT